

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

MERKEZ BANKASI

ÜÇ AYLIK BÜLTEN

SAYI: 2024/IV

ÜÇ AYLIK BÜLTEN

Sayı: 2024/IV

I: ÖNSÖZ

Dünya Bankası tarafından 2025 yılı Ocak ayında yayımlanan Küresel Ekonomik Beklentiler Raporu'nda, küresel GSYH büyümesinin 2025 ve 2026 yıllarında yüzde 2,7 seviyesinde istikrar kazanacağı öngörüsüne yer verilmiştir. Dünya Bankası raporunda gelişmekte olan ekonomilerde kişi başına düşen gelirin geçmişe kıyasla daha yavaş arttığı ve düşük gelirli ülkelerin çoğunun ise mevcut politikalar değiştirilmediği sürece orta gelirli ülke statüsüne yükselmesinin zor olacağı belirtilmiştir. IMF tarafından 2025 yılı Ocak ayında yayımlanan Dünya Ekonomik Görünüm Güncelleme Raporu'nda devam eden dezenflasyon sürecinde politika kaynaklı aksaklıkların, para politikasının gevşetilme sürecini kesintiye uğratabileceği ve bunun mali sürdürülebilirlik ile finansal istikrar üzerinde olumsuz etkiler yaratabileceği vurgulanmıştır.

TCMB Para Politikası Kurulu 2025 yılı Mart ayında gerçekleştirdiği toplantısında politika faizi olan bir haftalık repo faiz oranını 250 baz puan indirerek yüzde 42,5 düzeyine çekmiştir. Toplantı sonrası yayımlanan metinde, para politikasındaki kararlı duruşun, yurt içi talepte dengelenme, Türk lirasında reel değerlenme ve enflasyon beklentilerinde düzelme vasıtası ile dezenflasyon sürecini güçlendirmeye katkı sağladığı belirtilmiştir.

2024 yılı dördüncü çeyreğinde KKTC'de bir önceki aya göre enflasyon oranları, Ekim, Kasım ve Aralık aylarında sırasıyla yüzde 3,22, yüzde 0,78 ve yüzde 1,10 olarak gerçekleşmiştir. 2024 yılı dördüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı ayına göre yıllık enflasyon oranları Ekim ayında yüzde 65,65, Kasım ayında yüzde 59,88 ve Aralık ayında ise yüzde 53,29 olarak gerçekleşmiştir. 2024 yılı Aralık ayında yıllık fiyat artışının en yüksek olduğu harcama grupları sırasıyla yüzde 99,32 ile eğitim, yüzde 81,36 ile çeşitli mal ve hizmetler, yüzde 76,79 ile giyim ve ayakkabı ve yüzde 73,13 ile sağlık kalemleridir. 2024 yılı Aralık ayı sonu itibarıyla önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 24,84 ile en düşük artışı yaşayan kalem ulaştırma olmuştur.

2023 yılı Kasım ayı itibarıyla 141.441 olan KKTC'de sosyal sigortalara kayıtlı çalışan sayısı, 2024 yılı Ekim ayı itibarıyla 159.321 seviyesine yükselmiştir. 2023 yılı Kasım ayı ile 2024 yılı Ekim ayı arasında çalışma izinli sigortalı çalışan sayısı yüzde 30,27 artarak, 63.537'den, 82.771'e yükselmiştir. 2024 yılı Ekim ayı itibarıyla sosyal sigortalara kayıtlı çalışanların yüzde 48,1'i KKTC vatandaşı, yüzde 27,7'si Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı ve yüzde 24,2'si diğer ülke vatandaşı olup, 2024 yılı itibarıyla çalışma izinli sigortalıların sayısı KKTC vatandaşı sigortalı çalışan sayısını aşmıştır.

2024 yılında 2023 yılına kıyasla hava ve deniz yolu ile ülkeye giren yolcu sayısı yüzde 19,1 artış göstererek 2.208.855 kişiye ulaşmıştır. Hava ve deniz yolu ile ülkeye gelen yolcu sayısı 2024 yılının Ekim, Kasım ve Aralık aylarında sırasıyla 215.712, 207.448 ve 197.391 olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılında, kara kapılarından ülkemize giren KKTC uyruklular hariç kişi sayısı 5.211.977 iken 2024 yılında bu rakam yüzde 7,3 düşüş göstererek 4.831.724 olarak gerçekleşmiştir. 2024 yılında kara kapılarından girişlere bakıldığında Güney Kıbrıs uyruklu kişilerin 2.836.884, diğer ülke vatandaşlarının girişlerinin ise 1.994.840 olarak gerçekleştiği görülmektedir. 2024 yılında KKTC vatandaşlarının kara kapılarından çıkış sayısı ise 2023 yılına göre yüzde 17,9 artış göstererek 2.966.559 olmuştur.

2024 mali yılında bütçe gelirleri ve giderleri sırasıyla 75.616,8 milyon TL ve 85.215,4 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılında 263 milyon TL olarak gerçekleşen bütçe açığı, 2024 yılında 9.598,6 milyon TL'ye yükselmiştir. Bütçe gelirlerinden TC yardım ve kredilerinin çıkarılması sonucu oluşan yerel gelirler toplamının bütçe giderlerini karşılama oranı 2023 yılında yüzde 85,7 iken 2024 yılında yüzde 74,1 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bütçe açığının giderilmesi için en önemli finansman kaynağı olan TC yardım ve krediler kaleminin yerel gelirlere oranı 2023 yılında yüzde 15,9 iken 2024 yılında yüzde 19,7 seviyesinde gerçekleşmiştir.

2024 yılının dördüncü çeyreği içerisinde Devlet İç Borçlanma Senedi (DİBS) ihracı yoluyla toplam 3.053,2 milyon TL borçlanılmış, 2.958 milyon TL DİBS geri ödemesi yapılmış ve böylece 95,2 milyon TL net borçlanma gerçekleştirilmiştir. 2024 yılının dördüncü çeyreğinde Merkez Bankası tarafından Maliye Bakanlığı'na kısa vadeli avans kullandırılmamıştır. 2023 yılsonunda DİBS ve KVA yolu ile oluşan toplam iç borç stoku 786,2 milyon TL iken, 2024 yılı dördüncü çeyreği sonunda DİBS ve KVA yolu ile oluşan toplam iç borç stoku 6.078,6 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Buna göre bir yıllık dönemde borç stoku 5.292,4 milyon TL tutarında artmıştır. 2024 yılı dördüncü çeyreği sonunda DİBS ve KVA yolu ile oluşan toplam iç borç stokunun 3.018,8 milyon TL'sini DİBS stoku, 3.059,8 milyon TL'sini ise KVA bakiyesi oluşturmaktadır. 2024 yılı sonu itibarıyla DİBS stokunun 1.313,2 milyon TL'lik kısmı kamu kurum ve kuruluşları için ikrazen ihraç edilen DİBS'lerden oluşmaktadır.

Bankacılık sektörünün aktif toplamı, 2024 yılının Aralık ayı sonunda Eylül ayına göre yüzde 9,04 artarak 329.507,3 milyon TL'ye yükselmiştir. 2024 yılı Aralık ayı itibarıyla sektörün brüt krediler toplamı 130.954,3 milyon TL, mevduat toplamı ise 256.355 milyon TL olmuştur. 2024 yılının dördüncü çeyreğinde, sektörün aktif toplamı içerisindeki en büyük pay, yüzde 39,74 ile brüt kredilere aittir. Brüt kredileri sırasıyla yüzde 34,98'lik payla nakit ve nakit benzeri kalemler, yüzde 16,61'lik payla MDC ve yüzde 8,66'lık payla diğer aktifler kalemi takip etmektedir. Bir önceki yılın aynı dönemine göre brüt kredilerde yüzde 42,27 artış olmuştur. 2024 yılı Aralık ayı itibarıyla, pasif toplamının yüzde 77,80'i mevduat, yüzde 10,32'si öz kaynaklar, yüzde 5,95'i bankalara borçlar ve yüzde 5,93'ü ise diğer pasifler kalemlerinden oluşmaktadır.

2024 yılı Aralık ayı itibarıyla kredi türleri içerisinde işletme kredileri 88.867,1 milyon TL ile ilk sırada, tüketici kredileri ise 22.041,5 milyon TL ile ikinci sırada yer almaktadır. 2024 yılının dördüncü çeyreğinde mevduatın 63.056,1 milyon TL'si TP cinsinden, 193.298,9 milyon TL'si ise YP cinsinden olup, bir önceki çeyreğe göre TP cinsinden mevduatta yüzde 21,3, YP cinsinden mevduatta ise yüzde 2,42 artış gerçekleşmiştir. TGA hariç TP mevduatın krediye dönüşüm oranı yüzde 64,42, YP mevduatın krediye dönüşüm oranı ise yüzde 44,45 olarak gerçekleşmiştir. Bankacılık sektörünün öz kaynakları 2024 yılı dördüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 102,15 artış göstererek 34.000,5 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

Bankacılık sektörünün sermaye yeterliliği standart rasyosu (SYSR) 2024 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre 0,83 puan artarak yüzde 19,39 seviyesine yükselmiştir.

2024 yılı dördüncü çeyreği itibarıyla seçilmiş ekonomilere ve KKTC ekonomisine dair güncel temel göstergelerin yer aldığı ve KKTC bankacılık sektörünün genel görünümünün detaylı şekilde yansıtıldığı bu bültenin konuya ilgi duyanlara fayda sağlamasını umar, hazırlanmasında emeği geçen çalışanlarımıza teşekkür ederim.

Rifat GÜNAY

Başkan

KKTC Merkez Bankası, 2024/IV

Adres

Bedreddin Demirel Caddesi,
Lefkoşa - KKTC

Yazışma Adresi

P.K. 857, Lefkoşa-KKTC

Telefon

0392 - 611 5000

Web Sitesi

<http://www.kkctcmerkezbankasi.org>

E-posta

ileti@kkctcmerkezbankasi.org

Bu bültende yayımlanan istatistiki bilgilerin bir kısmı geçici verilerden derlenmiştir. Önceki bültenler ve/veya internet sitemizdeki veriler ile karşılaştırıldığında farklılıklar görmek mümkündür. Kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla hazırlanan bu bülten kanıt gösterilmek suretiyle KKTC Merkez Bankası'ndan herhangi bir hak veya değişiklik talebinde bulunulamaz.

Bu yayının tüm hakları saklıdır. Sadece, ticari amaçlı olmayan eğitim, araştırma vb. çalışmalarda kaynak gösterilerek kullanılabilir.

II: KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
AMB/ECB	Avrupa Merkez Bankası
ATM	Otomatik Vezne Makinesi/Bankamatik
BPP	Bankalararası Para Piyasası
BoE	İngiltere Merkez Bankası
Brexit	Birleşik Krallık'ın Avrupa Birliği'nden çıkışı
DİBS	Devlet İç Borçlanma Senedi
DPÖ	Devlet Planlama Örgütü
DTÖ	Dünya Ticaret Örgütü
EA 19	Avro Bölgesi
EUROSTAT	Avrupa İstatistik Ofisi
ESA	Avrupa Hesaplar Sistemi
Fed	ABD Merkez Bankası
FOMC	ABD Merkez Bankası Açık Piyasa İşlemleri Komitesi
GLP	Geç Likidite Penceresi
GSMH	Gayrisafi Milli Hâsıla
GSYH	Gayrisafi Yurt İçi Hâsıla
IMF	Uluslararası Para Fonu
KGF	Kredi Garanti Fonu
KKTCMB/Banka	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükte İşletme
KVA	Kısa Vadeli Avans
MB	Merkez Bankası
MDC	Menkul Değerler Cüzdanı
MMK	Mevduat Munzam Karşılıkları
OECD	Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
ONS	Birleşik Krallık Ulusal İstatistik Ofisi
OPEC	Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü
OVP	Orta Vadeli Program
PMI	Satın Alma Yöneticileri Endeksi
PPK	Para Politikası Kurulu
RAV	Risk Ağırlıklı Varlıklar
RG	Resmi Gazete
YSR	Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu
TC	Türkiye Cumhuriyeti
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TL/TP	Türk Lirası
TGA	Tahsili Gecikmiş Alacaklar
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TÜFE	Tüketici Fiyatları Endeksi
TÜK	Toprak Ürünleri Kurumu
UBB	Uluslararası Bankacılık Birimi
UEA	Uluslararası Enerji Ajansı
YP	Yabancı Para
YEP	Yeni Ekonomik Program
Yİ-ÜFE	Yurtiçi Üretici Fiyatları Endeksi
\$/USD	Dolar, ABD doları
€/EUR	Euro, Avro
£/GBP	Sterlin

III: TANIMLAR

Brüt Krediler: Krediler + Tahsili Gecikmiş Alacaklar

Nakit ve Nakit Benzeri Kalemler: Nakit Değerler + MB'den Alacaklar + Bankalardan Alacaklar + BPP İşlemlerinden Alacaklar

İÇİNDEKİLER

I: ÖNSÖZ	i
II: KISALTMALAR	v
III: TANIMLAR	v
İÇİNDEKİLER	vii
IV: TABLO LİSTESİ	ix
V: GRAFİK LİSTESİ	xi
1 ULUSLARARASI GELİŞMELER	1
1.1 Genel Görünüm ve Güncel Gelişmeler	1
1.2 Seçilmiş Ülkelerdeki Ekonomik ve Finansal Görünüm	2
1.2.1 Büyüme	2
1.2.2 Enflasyon	3
1.2.3 Politika Faizleri	4
1.2.4 Döviz Kurları	5
2 İSTİHDAM VE FİYATLAR	7
2.1 İstihdam	7
2.2 Sosyal Sigortalara Kayıtlı Çalışanlar	7
2.3 Enflasyon	8
3 DIŞ TİCARET ve TURİZM	11
3.1 İhracat ve İthalat Gelişmeleri	11
3.2 Turizm	14
4 GENEL BÜTÇE GELİŞMELERİ	17
4.1 2024 Yılı Dördüncü Çeyrek Sonuçları	17
4.2 Gelirler	17
4.3 Giderler	18
4.4 Gelir ve Giderlerdeki Reel Değişim	19
4.5 Bütçe Uygulama Sonuçları	19
4.6 Finansman Dengesi	20
5 PARASAL VE FİNANSAL GELİŞMELER	23
5.1 Bankacılık Sektörünün Genel Görünümü	23
5.1.1 Finansal Derinleşme	23
5.1.2 Bankacılık Sektörünün Performans Rasyoları	23
5.1.1 Bankacılık Sektöründe Yoğunlaşma	24
5.1.2 Banka, Şube, Personel ve ATM Sayısı	24

5.2	Bankacılık Sektörü Konsolide Bilançosu	26
5.2.1	Aktif / Pasif Yapısındaki Gelişmeler.....	27
5.2.2	Nakit ve Nakit Benzeri Kalemler.....	29
5.2.3	Krediler.....	30
5.2.4	Menkul Değerler Cüzdanı.....	32
5.2.5	Mevduat.....	33
5.2.6	Özkaynaklar.....	36
5.3	Para Arzı.....	37
5.4	Bankalararası Para Piyasası Genel Görünüm	38
5.5	Kredi Kartları Azami Faiz Oranları	41
5.6	Bankacılık Dışı Finans Sektörü	42
5.6.1	Uluslararası Bankacılık Birimleri.....	42
5.6.2	Döviz Büroları.....	42
6	<i>FİNANSAL İSTİKRAR ANALİZİ</i>.....	43
6.1	Sermaye Yeterliliği.....	43
6.2	Tahsili Gecikmiş Alacaklar	44
6.3	Aktif ve Özkaynak Kârlılığı.....	46
EK A.	<i>EKONOMİK KARARLAR</i>.....	47
EK B.	<i>İSTATİSTİKİ VERİLER</i>	50
EK C.	<i>NOTLAR</i>	93

IV: TABLO LİSTESİ

Tablo 1.1: GSYH Gerçekleşme ve Tahminleri	2
Tablo 2.1: Tüketici Fiyat Endeksi (% Değişim, 2015=100)	9
Tablo 3.1: İhracat ve İthalat.....	11
Tablo 3.2: Önemli İthal Malları (ABD doları).....	12
Tablo 3.3: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İhracatı (yüzde pay).....	13
Tablo 3.4: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İthalatı (yüzde pay)	13
Tablo 3.5: KKTC'ye Hava ve Deniz Yolu ile Gelen Yolcu Sayısı	14
Tablo 3.6: Aylar İtibarıyla Kara Kapılarından Uyruklarına Göre KKTC'ye Yapılan Girişler.....	15
Tablo 4.1: Bütçe Dengesi (Milyon TL).....	17
Tablo 4.2: Bütçe Gelirleri (Milyon TL).....	17
Tablo 4.3: Bütçe Giderleri (Milyon TL).....	18
Tablo 4.4: Yıllar İtibarıyla Bütçe Yerel Gelir – Gider Reel Değişimleri(%)	19
Tablo 4.5: Bütçe Uygulama Sonuçları (Milyon TL)	20
Tablo 4.6:Finansman Dengesi (Milyon TL)	20
Tablo 5.1: Performans Rasyoları	23
Tablo 5.2: Bankacılık Sektöründe Yoğunlaşma (%)	24
Tablo 5.3: Banka Sayısındaki Gelişmeler.....	24
Tablo 5.4: Şube ve Personel Sayılarının Gelişimi	25
Tablo 5.5: ATM Sayısındaki Gelişmeler	25
Tablo 5.6: Bankacılık Sektörü Konsolide Bilançosu (Milyon TL)	26
Tablo 5.7: Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Kalemlerinin Yüzde Dağılımı (%)	27
Tablo 5.8: Banka Grupları Bazında Toplam Aktiflerin Gelişimi (Milyon TL)	28
Tablo 5.9: Krediler ve Mevduatın TP-YP Dağılımı (%)	28
Tablo 5.10: Nakit ve Nakit Benzeri Kalemlerin Gelişimi (Milyon TL)	29
Tablo 5.11: Kredilerin Türlerine Göre Dağılımı (Milyon TL).....	30
Tablo 5.12: Mevduatın Türlerine Göre Gelişimi (Milyon TL)	33
Tablo 5.13: Banka Grupları İtibarıyla Mevduatın Gelişimi (Milyon TL)	34
Tablo 5.14: Mevduatın Vade Dağılımı (%)	35
Tablo 5.15: Mevduatın Büyüklüğüne Göre Dağılımı (Hacim - Milyon TL, Adet – Hesap Adeti)	35
Tablo 5.16: Özkaynakların Gelişimi (Milyon TL).....	36
Tablo 5.17: Para Arzı Verileri (Milyon TL)	37
Tablo 5.18: Gerçekleşen İşlem Hacmi (x1.000) ve Adedi.....	38
Tablo 5.19: Gerçekleşen İşlem Hacmi (x1.000)	39
Tablo 5.20: Ortalama Faiz Oranları (%)	40
Tablo 5.21: Kredi Kartları Azami Faiz Oranları (%).....	41
Tablo 5.22: Uluslararası Bankacılık Birimleri Konsolide Bilançosu (Milyon ABD doları)	42
Tablo 5.23: Döviz Büroları Konsolide Bilançosu (Milyon TL)	42
Tablo 6.1: Risk Ağırlıklı Varlıklar(Milyon TL)	43
Tablo 6.2: Banka Gruplarına Göre Seçilmiş Bazı Kalemlerin Gelişimi (Milyon TL)	45
Tablo 6.3: Aktif ve Özkaynak Kârlılığı ile Net Faiz Geliri Rasyoları (%).....	46
Tablo A.1: Ekonomik Kararlar - KKTC Merkez Bankası.....	47
Tablo A.2: Ekonomik Kararlar – Yasal Düzenlemeler	48
Tablo B.1: KKTCMB Seçilmiş Bilanço Kalemleri (TL)	51
Tablo B.2: KKTCMB Likit Varlıklar (TL)	52
Tablo B.3: KKTCMB Tarafından Bankacılık Sektörüne Kullanılan Krediler (TL)	53
Tablo B.4: KKTCMB Nezdindeki Mevduat ve Zorunlu Karşılık (TL)	54
Tablo B.5: KKTCMB Döviz Kurları (Ay Sonu)	55
Tablo B.6: Çapraz Kurlar	56

Tablo B.7: KKTCCMB Tarafından Türk Lirası ve Döviz Mevduatına Uygulanan Faiz Oranları (%)	57
Tablo B.8: KKTCCMB Tarafından Yasal Karşılıklara Uygulanan Faiz Oranları (%).....	58
Tablo B.9: Reeskont Faiz Oranları (%).....	59
Tablo B.10: Yasal Karşılık Oranları (%).....	60
Tablo B.11: Karşılıksız Çekler.....	61
Tablo B.12: Elektronik Ödeme Sistemi İşlemleri - Ödeme Kanalına Göre (Adet).....	62
Tablo B.13: Elektronik Ödeme Sistemi İşlemleri - Ödeme Kanalına Göre (Tutar)	63
Tablo B.14: KKTC Takas Odası Aracılığıyla İbrahim Edilen Çekler (Adet).....	64
Tablo B.15: KKTC Takas Odası Aracılığıyla İbrahim Edilen Çekler (Tutar).....	64
Tablo B.16: KKTC Takas Odası Aracılığıyla İade Edilen Çekler (Adet).....	64
Tablo B.17: KKTC Takas Odası Aracılığıyla İade Edilen Çekler (Tutar).....	64
Tablo B.18: Ay Sonları İtibarıyla Karşılıksız Çekler (Adet).....	65
Tablo B.19: Ay Sonları İtibarıyla Karşılıksız Çekler (Tutar)	65
Tablo B.20: Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Özetleri (Milyon TL)	66
Tablo B.21: Krediler (Toplam) - Türlerine Göre (Milyon TL)	67
Tablo B.22: Krediler (TP) - Türlerine Göre (Milyon TL)	68
Tablo B.23: Krediler (YP) - Türlerine Göre (Milyon TL)	69
Tablo B.24: Krediler - Vadelere Göre (Milyon TL).....	70
Tablo B.25: Krediler - Kamu Özel Ayırımı (Milyon TL).....	71
Tablo B.26: Büyüklüklerine Göre Toplam Kredilerin Dağılımı (Milyon TL)	72
Tablo B.27: Özkaynakların Gelişimi (Milyon TL).....	73
Tablo B.28: Sermaye Yeterliliği Rasyosu (%)	74
Tablo B.29: Bankacılık Sektörü Kâr / Zarar Tablosu (Milyon TL)	75
Tablo B.30: Mevduat (Toplam) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL)	76
Tablo B.31: Mevduat (TP) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL)	76
Tablo B.32: Mevduat (YP) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL)	77
Tablo B.33: Mevduat (Toplam) - Türlerine Göre (Milyon TL)	77
Tablo B.34: Mevduat (TP) - Türlerine Göre (Milyon TL)	78
Tablo B.35: Mevduat (YP) - Türlerine Göre (Milyon TL)	78
Tablo B.36: Para Arzı (Milyon TL).....	79
Tablo B.37: Bankacılık Yasası Altında Faaliyet Gösteren Lisanslı Bankalar	80
Tablo B.38: Temel Ekonomik ve Sosyal Göstergeler	81
Tablo B.39: Gayrisafi Yurt İçi Hasıladaki Sektörel Gelişmeler (Cari Fiyatlarla, Milyon TL)	82
Tablo B.40: Gayrisafi Yurt İçi Hasılanın Yüzde Dağılımı	83
Tablo B.41: Ekonominin Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla, Milyon TL)	84
Tablo B.42: Sektörel Katma Değerlerin Reel Büyüme Hızları (%)	84
Tablo B.43: Ödemeler Dengesi (Milyon ABD doları)	85
Tablo B.44: Bir Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Tüketici Fiyatları Endeksi Yüzde Değişim	85
Tablo B.45: KKTC ve TC Enflasyon Oranları	86
Tablo B.46: Tüketici Fiyatları Endeksi (2015 = 100)	86
Tablo B.47: Asgari Ücret Gelişmeleri	87
Tablo B.48: Akaryakıt Perakende Satış Fiyatları	88
Tablo B.49: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İhracatı (ABD doları)	89
Tablo B.50: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İthalatı (ABD doları)	90
Tablo B.51: KKTC'ye Giriş Yapan Yolcuların Limanlara Göre Dağılımı.....	91
Tablo B.52: 2023 - 2024 Yıllarında Kara Kapılarından Yapılan Toplam Girişler (Kişi Sayısı)	91
Tablo B.53: Turistik Konaklama Tesislerinde Konaklayan Kişi Sayısı.....	92

V: GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1.1: Seçilmiş Ülkelerin GSYH Büyüme Oranları (Önceki Çeyreğe Göre)	3
Grafik 1.2: Seçilmiş Ülkelerin Enflasyon Oranları.....	4
Grafik 1.3: Seçilmiş Gelişmiş Ülkelerin MB Politika Faiz Oranları Kaynak: FED, ECB, BoE	4
Grafik 1.4: TCMB Ağırlıklı Ortalama Fonlama Maliyeti	5
Grafik 1.5: Döviz Kurları Değişim Oranları (2 Ocak 2013 =100) Kaynak: KKTCMB	5
Grafik 2.1: Sigortaya Kayıtlı Çalışan Sayısı.....	7
Grafik 2.2: Çalışma İzinli Aktif Sigortalı Çalışanlar	7
Grafik 2.3: Kayıtlı Çalışan Sayısının Dağılımı	7
Grafik 2.4: Bir Önceki Aya Göre Gerçekleşen Enflasyon Oranı.....	8
Grafik 2.5: Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Enflasyon Oranı.....	8
Grafik 2.6: Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Birikimli Enflasyon Oranı.....	8
Grafik 2.7: Ana Harcama Gruplarına Göre Enflasyon Oranları.....	9
Grafik 3.1: İthalat ve İhracat.....	12
Grafik 3.2: Dış Ticaret Hacmi (ithalat + ihracat), Dış Ticaret Dengesi (ithalat + ihracat).....	13
Grafik 3.3: 2024 Yılında Gelen Yolcu Sayısının 2023 ve 2019 Yılları ve Son 5 Yıllık Ortalamalarla Karşılaştırılması	14
Grafik 3.4: Aylar İtibarıyla Yatak Doluluk Oranı (%).....	16
Grafik 3.5: Yatak Kapasitesi	16
Grafik 4.1: Bütçe Gerçekleşmeleri (Milyon TL).....	17
Grafik 4.2: Bütçe Gelirlerinin Dağılımı (Yüzde pay)	18
Grafik 4.3: Bütçe Giderlerinin Dağılımı (Yüzde pay).....	18
Grafik 4.4: Çeyrek Bazda Yerel Gelirlerin Bütçe Giderlerini Karşılama Oranı.....	20
Grafik 4.5: Yıllar İtibarıyla Yerel Gelirlerin Bütçe Giderlerini Karşılama Oranı	21
Grafik 4.6: TC Yardım ve Kredilerinin GSYH'ye Oranı	21
Grafik 4.7: İlgili Çeyrek İçinde Yapılan DİBS İhracı ve Geri Ödemesi	22
Grafik 4.8: Kurum Bazında DİBS Stoku ve KVA Bakiyesi.....	22
Grafik 5.1: Finansal Derinleşme (%).....	23
Grafik 5.2: Personel ve Şube Sayısının Gelişimi.....	25
Grafik 5.3: Bankacılık Sektörünün Aktifleri ve Çeyrek Dönemlik Gelişimleri (%).....	27
Grafik 5.4: Banka Gruplarının Sektörün Aktif Toplamındaki Payları (%).....	28
Grafik 5.5: Nakit ve Nakit Benzeri Kalemlerin Çeyrek Dönemlere Göre Yüzde Değişimi	29
Grafik 5.6: Nakit ve Nakit Benzeri Kalemlerin Banka Gruplarına Göre Payları (%).....	29
Grafik 5.7: Brüt Kredilerin Gelişimi ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim	30
Grafik 5.8: Bankacılık Sektörü Kredileri TP ve YP Ayrımı ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim.....	30
Grafik 5.9: Banka Gruplarına Göre Brüt Kredilerin Payları (%)	31
Grafik 5.10: Kredi Tutarlarının Toplam Krediler İçindeki Payı (%).....	31
Grafik 5.11: Kredilerde Vade Yapısı (Milyon TL).....	31
Grafik 5.12: Kredilerde Kamu ve Özel Sektör Dağılımı (Milyon TL)	32
Grafik 5.13: Menkul Değerler Cüzdanı Toplamları ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim	32
Grafik 5.14: Banka Gruplarına Göre Menkul Değerler Cüzdanının Payları (%).....	33
Grafik 5.15: Mevduatın Gelişimi ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişimi (%).....	34
Grafik 5.16: Mevduatın TP-YP Ayrımı ile Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişimi	34
Grafik 5.17: Mevduatlar, Brüt Krediler ve Fark	36
Grafik 5.18: Banka Grupları Bazında Mevduatın Kredilere (Brüt) Dönüşüm Oranı.....	36
Grafik 5.19: TP ve YP Mevduatın Kredilere (TGA Hariç) Dönüşüm Oranı	36
Grafik 5.20: M2'nin Bileşenlerinin Payları.....	37
Grafik 5.21: M3'ün TP - YP Yüzde Dağılımı.....	38

<i>Grafik 6.1: Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu.....</i>	<i>43</i>
<i>Grafik 6.2: Risk Ağırlıklı Varlıklar.....</i>	<i>43</i>
<i>Grafik 6.3: Toplam Özkaynaklar ve Toplam Aktiflerdeki Artış Oranları (Önceki Çeyreğe Göre)</i>	<i>44</i>
<i>Grafik 6.4: Bankacılık Sektörünün Özkaynaklarının Toplam Aktiflere Oranı.....</i>	<i>44</i>
<i>Grafik 6.5: Tahsili Gecikmiş Alacakların Gelişimi</i>	<i>44</i>
<i>Grafik 6.6: Banka Gruplarına Göre Takipteki Alacakların Dağılımı.....</i>	<i>45</i>
<i>Grafik 6.7: TGA Dönüşüm Oranı ve Özel Karşılık/TGA(%)</i>	<i>46</i>

1 ULUSLARARASI GELİŞMELER

1.1 GENEL GÖRÜNÜM VE GÜNCEL GELİŞMELER

Dünya Bankası tarafından 2025 yılı Ocak ayında yayımlanan Küresel Ekonomik Beklentiler Raporu'nda, küresel GSYH büyümesinin 2025 ve 2026 yıllarında yüzde 2,7 seviyesinde istikrar kazanacağı öngörülmektedir. Diğer yandan raporda, artan politika belirsizlikleri, olumsuz ticaret politikası değişiklikleri, jeopolitik gerilimler, kalıcı enflasyon ve doğal afetlerin neden olduğu aşağı yönlü riskler nedeniyle küresel ekonomik büyümenin sürdürülebilir kalkınmayı teşvik etmek için yetersiz kalabileceği vurgulanmıştır.

Dünya Bankası raporunda, küresel büyümenin yüzde 60'ını oluşturan gelişmekte olan ekonomilerde kişi başına düşen gelirin artış hızına dikkat çekilmiştir. Rapora göre, bu ülkeler 21. yüzyılın ikinci çeyreğine girerken, gelişmiş ülkelerdeki yaşam standartlarına ulaşma konusunda geçmişe kıyasla çok daha yavaş ilerleyeceklerdir.

İlgili raporda, mevcut politikalar değiştirilmediği takdirde düşük gelirli ülkelerin çoğunun 21. yüzyılın ortasına kadar orta gelirli ülke statüsüne yükselmesinin pek mümkün görünmediği ifade edilmiştir. Ayrıca, uzun vadeli büyüme ve kalkınmayı hızlandırmak için hem küresel hem de ulusal düzeyde daha elverişli bir dış ortam oluşturulması, makroekonomik istikrarın artırılması, yapısal kısıtlamaların azaltılması ve iklim değişikliğinin etkilerinin ele alınması amacıyla politika adımlarına ihtiyaç duyulduğu vurgulanmıştır.

Küresel Ekonomik Beklentiler Raporu'nda, küresel ekonomi üzerindeki yukarı yönlü etkiler arasında enflasyondaki düşüşün beklenenden daha hızlı gerçekleşmesi ve kilit ekonomilerde talebin güçlenmesi gösterilmiştir. Bu gelişmelerin, küresel ekonomik faaliyetlerin öngörülenden daha fazla artmasına yol açabileceği vurgulanmıştır. Ayrıca, ticaretin korunması, borç kırılganlıklarının giderilmesi ve iklim değişikliğiyle mücadele edilmesi için küresel politika çabalarının kararlılıkla sürdürülmesi gerektiğinin altı çizilmiştir. Dünya Bankası raporunda, ulusal politika yapıcılarının mali sürdürülebilirliği sağlamak ve gerekli yatırımları finanse edebilmek için fiyat istikrarını kararlılıkla sürdürmeleri, vergi gelirlerini artırmaları ve kamu harcamalarını daha verimli hale getirmeleri gerektiği

vurgulanmıştır. Ayrıca, uzun vadeli büyümeyi desteklemek ve kalkınma hedeflerine ulaşmak için beşeri sermayeyi güçlendiren, işgücüne katılımı artıran ve gıda güvensizliğiyle mücadele eden politika müdahalelerinin kritik önem taşıdığı belirtilmiştir.

IMF tarafından 2025 yılı Ocak ayında yayımlanan Dünya Ekonomik Görünüm Güncelleme Raporu'nda, küresel büyümenin 2025 ve 2026 yıllarında yüzde 3,3 seviyesinde gerçekleşeceği ve 2000-2019 yılları ortalaması olan yüzde 3,7'nin altında kalacağı öngörülmüştür. Raporda, 2024 yılı Ekim ayında yayımlanan Dünya Ekonomik Görünüm Raporu'nda yer alan 2025 yılı büyüme tahmininin, ABD'deki yukarı yönlü revizyonun diğer büyük ekonomilerdeki aşağı yönlü revizyonlarla dengelenmesi nedeniyle yalnızca 0,1 puan artırıldığı belirtilmiştir. IMF raporunda, küresel manşet enflasyonun 2025 yılında yüzde 4,2'ye, 2026 yılında ise yüzde 3,5'e düşmesinin beklendiği belirtilmiştir. Ayrıca, gelişmiş ekonomilerde enflasyonun, gelişmekte olan ekonomilere kıyasla hedef seviyeye daha erken yaklaşacağı öngörülmüştür.

Raporda, orta vadeli risklerin genel olarak aşağı yönlü olduğu, ancak yakın vadeli görünümün ülkeler arasında farklı risklerle şekillendiği ifade edilmiştir. ABD'de hâlihazırda güçlü olan ekonomik büyümeyi daha da hızlandırabilecek yukarı yönlü etkiler mevcutken, çoğu diğer ekonomide artan politika belirsizlikleri nedeniyle riskler aşağı yönlüdür. Ayrıca, korumacı politikaların yoğunlaşmasının, örneğin yeni bir tarife dalgasının başlamasının, ticaret gerginliklerini daha da kötüleştirebileceği, yatırımları azaltabileceği, piyasa verimliliğini düşürebileceği ve ticaret akışları ile tedarik zincirlerini yeniden bozabileceği vurgulanmıştır.

Dünya Ekonomik Görünüm Güncelleme Raporu'nda, devam eden dezenflasyon sürecinde politika kaynaklı aksaklıkların, para politikasının gevşetilme sürecini kesintiye uğratabileceği ve bunun mali sürdürülebilirlik ile finansal istikrar üzerinde olumsuz etkiler yaratabileceği vurgulanmıştır. Bu risklerin etkin bir şekilde yönetilmesinin, enflasyon ile reel ekonomik faaliyet arasındaki dengenin korunmasına, yapısal reformların hayata geçirilmesine ve daha güçlü çok uluslu kuralları ile işbirliği yoluyla orta vadeli büyüme beklentilerinin artırılmasına bağlı olduğu belirtilmiştir.

Tablo 1.1: GSYH Gerçekleşme ve Tahminleri

	2022	2023	2024 ¹	2024 ²	2025 ¹	2025 ²
IMF	3,5	3,3	3,1	3,2	3,2	3,3
Dünya Bankası	3,2	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7
OECD	3,4	3,1	2,7	3,2	3,0	3,2

Kaynak: OECD, Dünya Bankası, IMF

¹ İlgili yılın ilk tahmini.² İlgili yılın son tahmini.

TCMB tarafından 2025 yılı Şubat ayında yayımlanan Enflasyon Raporu'nda, 2024 yılı Haziran ayında başlayan dezenflasyon sürecinin devam ettiği, yıllık tüketici enflasyonunun 2024 yılını yüzde 44,38 seviyesinde tamamladığı ve düşüş eğilimini 2025 yılı ilk ayında da koruyarak yüzde 42,12 seviyesine gerilediği belirtilmiştir. TCMB raporunda yıl sonu enflasyon tahmini 2025 yılı için yüzde 24 olarak yukarı yönlü güncellenirken, 2026 yılı için yüzde 12 seviyesinde sabit bırakılmıştır. 2027 yılında ise TÜFE'nin yüzde 8'e gerileyeceği ve orta vadede yüzde 5 hedefine ulaşarak istikrar kazanacağı öngörüsüne yer verilmiştir.

TCMB Enflasyon Raporu'nda tüketici enflasyonundaki ana eğilimin ocak ayında geçici etkilerle yükseldiği ve önümüzdeki dönemde kademeli olarak yavaşlamaya devam edeceği öngörüsüne yer verilmiştir. Dezenflasyon sürecini desteklemek için para politikasındaki ihtiyatlı duruşun korunduğu belirtilmiştir. Diğer taraftan, para politikasının görece etki alanı dışında kalan çeşitli faktörler ve güncel veri akışı nedeniyle 2025 yıl sonu enflasyon tahmininin yukarı yönlü güncellendiği vurgulanmıştır. İlgili raporda orta vadeli tahminler üretilirken enflasyon görünümündeki kalıcı düşüş ve fiyat istikrarı sağlanana kadar para politikasındaki sıkı duruşun sürdürüleceği ve ekonomi politikaları arasındaki eşgüdümün güçleneceği varsayımının esas alındığı belirtilmiştir. Raporda öngörülen dezenflasyon sürecinin gerektirdiği sıkılığı sağlayacak bir para politikası duruşunun ve manşet enflasyondaki gerilemenin devamının ilerleyen dönemlerde enflasyon beklentilerindeki iyileşmeyi destekleyeceğine vurgu yapılmıştır.

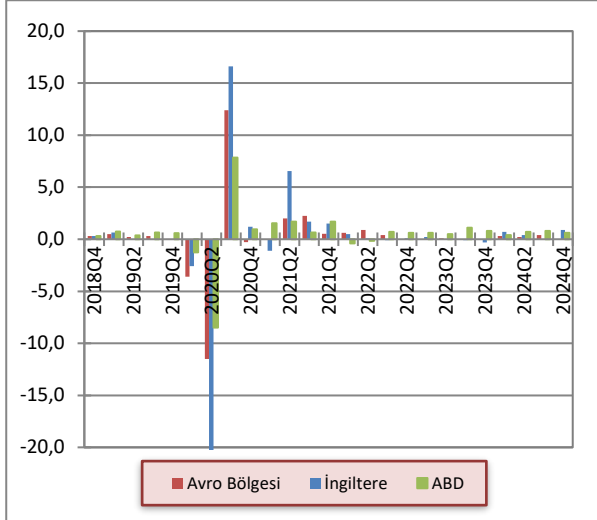
1.2 SEÇİLMİŞ ÜLKELERDEKİ EKONOMİK VE FİNANSAL GÖRÜNÜM

1.2.1 BÜYÜME

ABD ekonomisinin 2024 yılı üçüncü çeyrek GSYH büyümesi yukarı yönlü revize edilerek yüzde 3,1 olarak açıklanmıştır. ABD ekonomisi 2024 yılı dördüncü çeyreğinde ise açıklanan öncül tahmin verilerine göre yüzde 2,3 büyüme ile 2024 yılı tamamında yüzde 2,8 oranında büyüme kaydetmiştir. 2024 yılı dördüncü çeyreğinde ABD GSYH'sinde yaşanan artış, temel olarak tüketici harcamaları ve federal hükümet harcamaları kaynaklı gerçekleşmiştir. İlgili dönemde yatırım harcamalarında yaşanan azalışlar ise GSYH'deki artışı sınırlamıştır. GSYH büyümesini sınırlayan bir diğer kalem olan ithalatta, düşüş yaşanmıştır.

ONS tarafından açıklanan son verilere göre Birleşik Krallık GSYH'si zincirlenmiş hacim endeksi olarak 2024 yılı dördüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 0,9 büyüme kaydetmiştir. 2024 yılı dördüncü çeyreğinde GSYH, bir önceki çeyreğe göre ise yüzde 0,1 artış göstermiştir. Üretim yöntemine göre GSYH hesaplamasında, dördüncü çeyrekte hizmetler sektörü yüzde 0,2 büyüme kaydederken, inşaat sektöründeki yüzde 0,5 artış imalat sektöründeki yüzde 0,8 düşüş ile dengelenmiştir.

EUROSTAT tarafından açıklanan verilere göre Avro Bölgesi ekonomisi 2024 yılı dördüncü çeyreğinde mevsim etkisinden arındırılmış GSYH bir önceki çeyreğe kıyasla hiç büyüme kaydetmeyerek, yatay bir seyir izlemiştir. İlaveten, ilgili dönemde Avro Bölgesi ekonomisinin bir önceki yılın aynı çeyreğine kıyasla yüzde 0,9 büyüme kaydettiği belirtilmiştir. Avro bölgesi GSYH'si mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış çeyreklik veriler kullanılarak yapılan ilk tahmine göre 2024 yılında yüzde 0,7 artış göstermiştir.

Grafik 1.1: Seçilmiş Ülkelerin GSYH Büyüme Oranları (Önceki Çeyreğe Göre)

Kaynak: OECD

Türkiye ekonomisi, zincirlenmiş hacim endeksine göre, 2024 yılı üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 2,1 ile piyasa beklentilerinin altında büyüme kaydederek, pandeminin etkilerinin en fazla hissedildiği 2020 yılı ikinci çeyreğinden sonra en zayıf performansını sergilemiştir. Türkiye ekonomisi ikinci çeyrek verisi ise yıllık yüzde 2,5’den yüzde 2,4’e revize edilmiştir. 2024 yılı üçüncü çeyreğinde mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH zincirlenmiş hacim endeksi, bir önceki çeyreğe göre yüzde 0,2 azalmıştır.

Türkiye ekonomisinde 2024 yılı üçüncü çeyreğinde harcamalar yöntemine göre GSYH’yi oluşturan kalemler incelendiğinde, özel tüketim harcamalarının 2,2 puan katkı yaptığı görülmektedir. Kamu harcamalarının büyümeye -0,1 puan ile 2021 yılından sonra ilk kez negatif yönlü katkısı olmuştur. Yatırım harcamaları 2024 yılı üçüncü çeyreğinde makine ve teçhizat yatırımlarındaki hızlı daralma nedeniyle büyümeyi -0,2 puan ile aşağıya çekmiştir. Net ihracat kalemi ise yılın üçüncü çeyreğinde 2,2 puan ile büyümeye pozitif katkı yapmaya devam etmiştir. Bu gelişmede ihracattaki ılımlı artışa karşılık ithalatla kaydedilen hızlı düşüş etkili olmuştur.

1.2.2 ENFLASYON

ABD’de 2024 yılında aylık TÜFE Ekim, Kasım ve Aralık aylarında sırasıyla yüzde 0,2, yüzde 0,3 ve yüzde 0,4 artış kaydetmiştir. ABD TÜFE verilerine yıllık bazda bakıldığında ise Ekim ayında yüzde 2,6, Kasım ayında yüzde 2,7 ve Aralık ayında ise yüzde 2,9 artış gerçekleştiği görülmektedir.

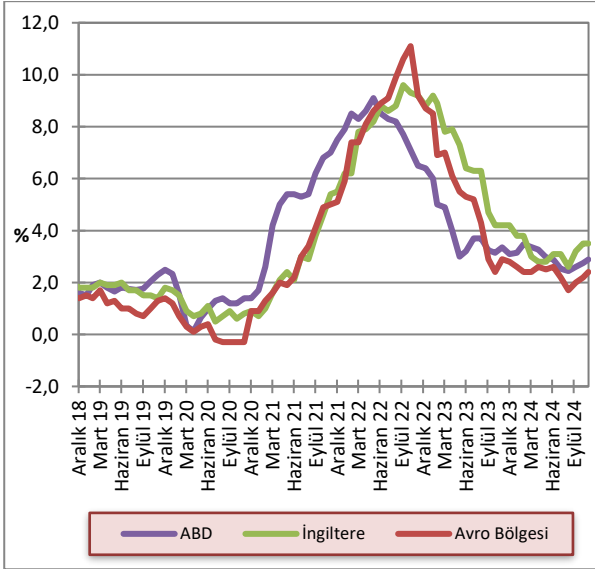
ONS tarafından açıklanan verilere göre Birleşik Krallık’ta aylık TÜFE 2024 yılı Ekim ayında yüzde 0,6, Kasım ayında yüzde 0,2 ve Aralık ayında ise yüzde 0,3 olarak gerçekleşmiştir. Birleşik Krallık ekonomisinde yıllık TÜFE 2024 yılı Ekim ayında yüzde 3,2, Kasım ve Aralık aylarında yüzde 3,5 olarak gerçekleşmiştir. Birleşik Krallık’ta 2024 yılı Aralık ayında TÜFE’deki yıllık değişime aşağı yönlü en büyük katkı oteller ve restoranlardan, yukarı yönlü en büyük katkı ise ulaştırmadan gelmiştir.

EUROSTAT verilerine göre 2024 yılı Ekim, Kasım ve Aralık aylarında Avro Bölgesinde harmonize edilmiş yıllık TÜFE sırasıyla yüzde 2,0, 2,2 ve 2,4 artış göstermiştir. 2024 yılı Aralık ayı Avro bölgesi yıllık enflasyon oranı alt kalemler bazında incelendiğinde en yüksek artış yüzde 4,0 ile hizmetler sektöründe ve yüzde 2,6 ile gıda, alkol ve tütün ürünlerinde yaşandığı görülmektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan verilere göre 2025 yılı Ocak ayında aylık TÜFE enflasyonu yüzde 5,03 ve yıllık TÜFE enflasyonu ise yüzde 42,12 olarak gerçekleşmiştir. 2025 yılı Ocak ayında Yİ-ÜFE bir önceki aya göre yüzde 3,06 artış kaydetmiştir. Yıllık bazda ise Yİ-ÜFE yüzde 27,20 ile 2021 yılı Şubat ayından bugüne görülen en düşük seviyesine gerilemiştir.

Ana harcama gruplarına göre, 2025 yılı Ocak ayında aylık bazda en yüksek fiyat artışı gösteren ana harcama grupları yüzde 23,57 ile sağlık, yüzde 7,66 ile çeşitli mal ve hizmetler ve yüzde 7,63 ile eğitim olmuştur. Diğer taraftan, 2025 yılı Ocak ayında aylık bazda giyim ve ayakkabı harcama grubunda yüzde 5,17 düşüş kaydedilmiştir. En düşük fiyat artışı gösteren ana harcama grubu ise yüzde 1,02 ile alkollü içecekler ve tütün olmuştur. 2025 yılı Ocak ayında ana harcama gruplarında bir önceki yılın aynı ayına göre en düşük artış yüzde 23,14 ile ulaştırma, en yüksek artışlar ise yüzde 99,93 ile eğitim ve yüzde 68,90 ile konut grubunda gerçekleşmiştir.

Grafik 1.2: Seçilmiş Ülkelerin Enflasyon Oranları

Kaynak: OECD

1.2.3 POLİTİKA FAİZLERİ

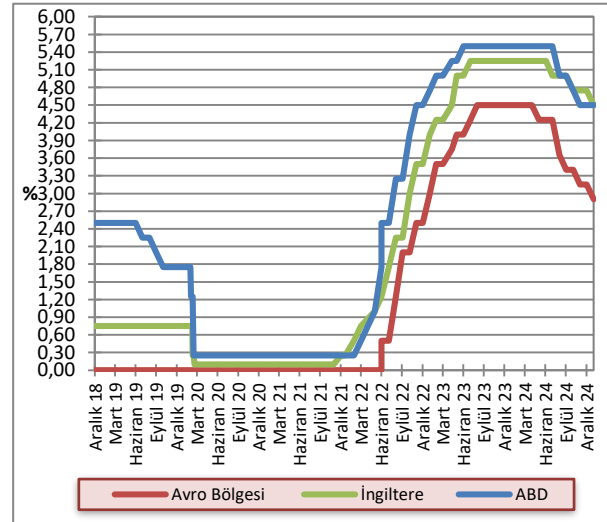
Fed 2024 yılı Kasım ayı toplantısında 25 baz puanlık bir indirimle giderek politika faizini yüzde 4,50 – 4,75 bandına indirmiştir. 2024 yılı Aralık ayı toplantısında politika faizinde yine piyasa beklentilerine paralel olarak 25 baz puanlık indirimle gidilerek yüzde 4,25 – 4,50 bandına indirmiştir. Toplantı sonrası yayınlanan metinde risklerin Fed tarafından dikkatli bir şekilde izlendiği ifade edilerek enflasyonist baskıların halen daha devam ettiğine işaret edilmiştir. 2025 yılının ilk politika faizi toplantısında ise Fed beklentilere paralel olarak politika faizinde herhangi bir değişikliğe gitmemiştir. Toplantı sonrası yapılan açıklamada, politika duruşunu aceleci bir şekilde değiştirme ihtiyacı duymadıklarını ve yeni adım atmadan önce enflasyonda gerçek anlamda bir iyileşme bekledikleri belirtilmiştir.

İngiltere Merkez Bankası (BoE) Para Politikası Komitesi (PPK), 2024 yılı Kasım ayında gerçekleştirdiği toplantısında politika faiz oranını 25 baz puan düşürerek yüzde 4,75 seviyesine indirmiş, 2024 yılı Aralık ayı toplantısında ise yüzde 4,75 seviyesinde sabit tutmuştur. 2025 yılı Şubat ayı PPK toplantısında politika faiz oranını 25 baz puan indirerek yüzde 4,50 seviyesine çekmiştir. Toplantı sonrası yayınlanan metinde, Birleşik Krallık'ta 2024 yılı son çeyreğinde enflasyonist baskıların hafiflemesine rağmen enflasyonun halen yüksek olduğu belirtilmiştir. Küresel enerji maliyetlerinin artmasının enflasyonu artırabileceği, bu sebeple Kurul'un enflasyon konusundaki işaretleri yakından takip edeceği ifade edilmiştir.

Avrupa Merkez Bankası (ECB) 2024 yılı Ekim ayında gerçekleştirdiği toplantısında politika faizinde 25 baz puan indirimle giderek yüzde 3,40 seviyesine çekmiştir. ECB, 18 Aralık 2024 tarihinde gerçekleştirdiği para politikası toplantısında yine piyasa beklentileri paralelinde politika faiz oranını 25 baz puan düşürerek 3,15 seviyesine indirmiştir. Böylelikle, 2024 yılı Haziran ayında faiz indirimlerine başlayan ECB, 2024 yılında dört kez faiz indirimi gerçekleştirmiştir.

30 Ocak 2025 tarihinde gerçekleşen 2025 yılı ilk para politikası toplantısında ECB, beklentilere paralel olarak politika faizini yüzde 2,90 seviyesine çekmiştir. Toplantının ardından ECB Başkanı Christine Lagarde, dezenflasyon sürecinin yolunda gittiğini ve yüzde 2 hedefine 2025 yılı içerisinde ulaşmayı beklediklerini ifade etmiştir.

Grafik 1.3: Seçilmiş Gelişmiş Ülkelerin MB Politika Faiz Oranları

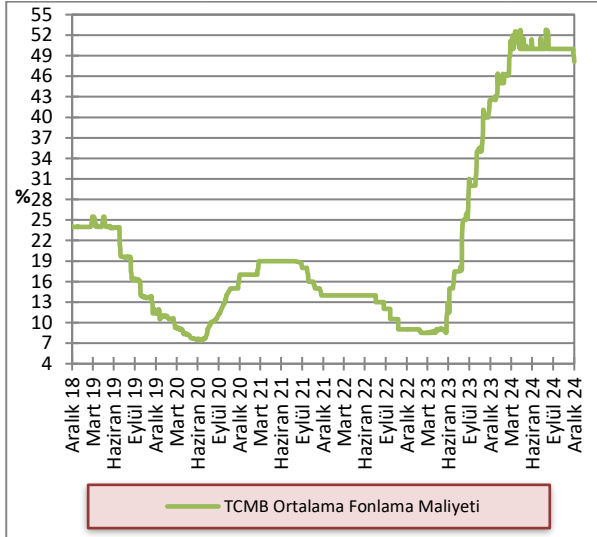
Kaynak: FED, ECB, BoE

TCMB Para Politikası Kurulu 2024 yılı Ekim ve Kasım ayı toplantılarında politika faizi olan bir haftalık repo faiz oranını yüzde 50 seviyesinde sabit tutmaya devam etmiştir. 26 Aralık 2024 tarihinde gerçekleşen yılın son toplantısında politika faiz oranını yüzde 47,5 seviyesine indirme kararı almıştır. İlave, toplantıda Kurul operasyonel çerçevede değişikliğe giderek, Merkez Bankası gecelik vadede borçlanma ve borç verme oranlarının politika faiz oranına kıyasla +/- 150 baz puanlık bir marj ile belirlenmesine karar vermiştir. Toplantı sonrası yayınlanan metinde, hizmet enflasyonundaki düşüşün belirginleştiğine ve önceki iki ay yüksek seyreden işlenmemiş gıda enflasyonunun

2024 yılı Aralık ayında ılımlı görüldüğüne vurgu yapılmıştır.

TCMB PPK 2025 yılı Ocak ayında gerçekleştirdiği toplantısında politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını 250 baz puan indirerek yüzde 45'e çekmiştir. 2025 yılı Mart ayında gerçekleştirdiği toplantısında ise politika faiz oranını yüzde 45'ten yüzde 42,5'e indirme kararı almıştır. Toplantı sonrası yayımlanan metinde, para politikasındaki kararlı duruşun, yurt içi talepte dengelenme, Türk lirasında reel değerlenme ve enflasyon beklentilerinde düzelme vasıtası ile dezenflasyon sürecini güçlendirmeye katkı sağladığı belirtilmiştir. İlaveyen, maliye politikasının artan eşgüdümünün de ilgili süreci güçlendirdiği değerlendirilmiştir.

Grafik 1.4: TCMB Ağırlıklı Ortalama Fonlama Maliyeti

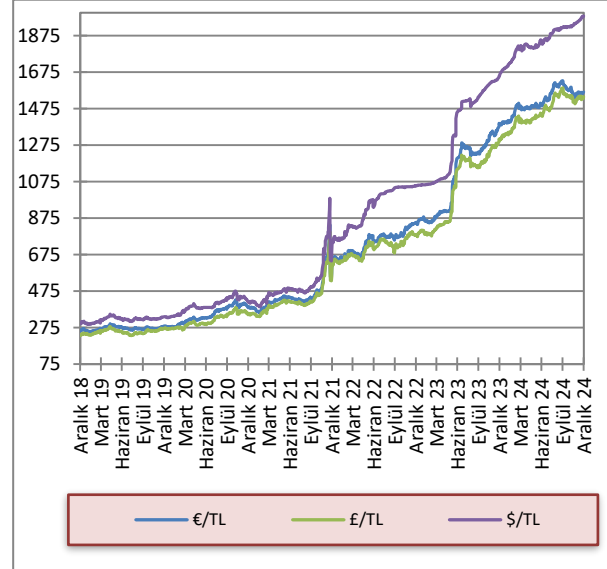

Kaynak: TCMB

1.2.4 DÖVİZ KURLARI

2024 yılı dördüncü çeyreği tamamında, önceki yılın aynı dönemine kıyasla Türk Lirası, Sterlin karşısında yüzde 25 değer kaybederken, Avro ve ABD doları karşısında yüzde 21 değer kaybı yaşamıştır. 2023 yılı dördüncü çeyreğinde döviz alım kurları ortalamaları GBP/TL, EUR/TL, USD/TL için 35,28, 30,63 ve 28,47 iken, 2024 yılı aynı dönem ortalamaları 44,16, 36,83 ve 34,49 seviyelerinde gerçekleşmiştir.

Grafik 1.5: Döviz Kurları Değişim Oranları (2 Ocak 2013 =100)

Kaynak: KKTTCMB

2 İSTİHDAM VE FİYATLAR

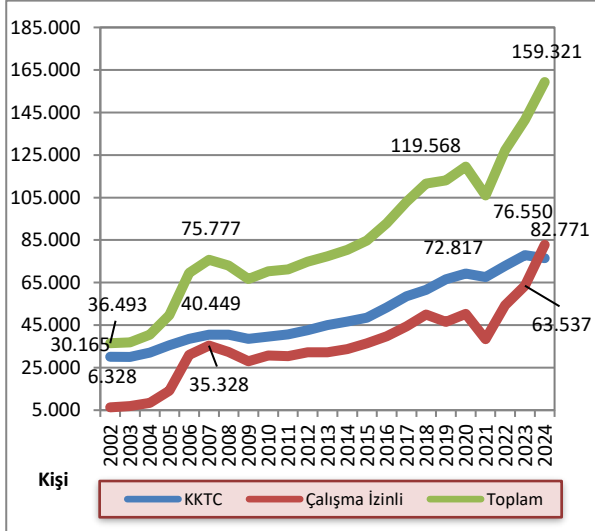
2.1 İSTİHDAM

Çalışma Dairesi tarafından hazırlanan 2021 yılı dördüncü çeyrek Kasım, Aralık ayları ile 2022, 2023 ve 2024 yılına ait istihdam verileri temin edilemediğinden, ilgili dönemler için güncelleme yapılamamıştır.

2.2 SOSYAL SİGORTALARA KAYITLI ÇALIŞANLAR

2020 yılında tüm dünyayı etkileyen Covid-19 salgını nedeniyle toplam aktif sigortalı çalışanların sayısında yaşanan düşüş, 2022 yıl sonu itibarı ile salgın öncesi rakamlarının üzerine çıkmıştır. Covid-19 salgını öncesinde 119.568 olan kayıtlı çalışan sayısı, 2023 yılı Kasım ayı itibarıyla 141.441 seviyesine, 2024 yılı Ekim ayı itibarı ile 159.321 seviyesine yükselmiştir. 2023 yılı Kasım ayı verileri 2024 yılı Ekim ayı ile kıyaslandığında, çalışma izinli sigortalı çalışan sayısı yüzde 30,27 artarak, 63.537'den, 82.771'e yükselmiş, KKTC vatandaşı sigortalı çalışan sayısı ise yüzde 1,7 düşüş göstererek 77.904'den 76.550'ye düşmüştür.

Grafik 2.1: Sigortaya Kayıtlı Çalışan Sayısı

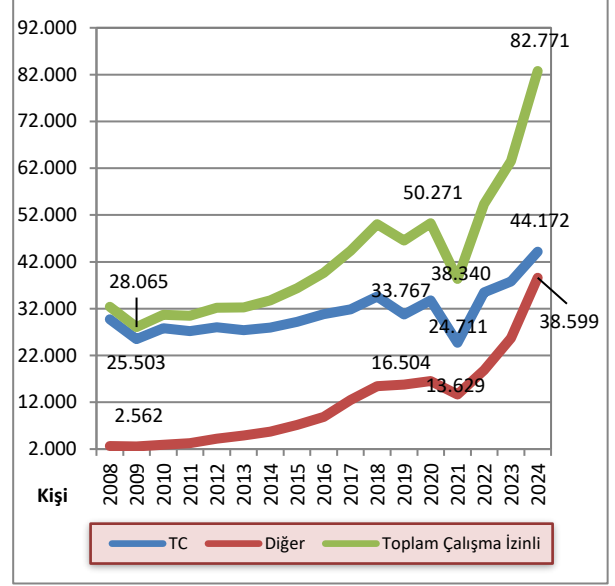

Kaynak: Sosyal Sigortalar Dairesi

*2002-2019 yılları arasında Mart, 2020-2021 yılları için Ocak, 2022 yılı ve 2023 yılı için Kasım, 2024 yılı için Ekim ayı kayıtları kullanılmıştır.

2020 – 2024 yılları arasında çalışma izinli sigortalı sayısındaki değişimde en büyük pay üçüncü ülke uyruklu sigortalılardan kaynaklanmaktadır. 2020 yılı başında 16.504 olan üçüncü ülke uyruklu sigortalı sayısı, 2023 yılında 25.727'ye, 2024 yılı Ekim ayında ise 38.599'a yükselmiştir. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı sigortalı çalışanların sayısı ise 2024 yılı Ekim ayı itibarı ile 44.172'ye yükselmiştir.

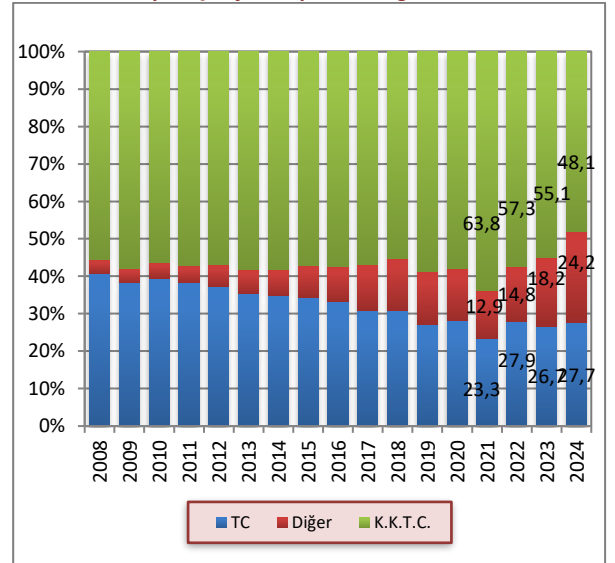
Grafik 2.2: Çalışma İzinli Aktif Sigortalı Çalışanlar

Kaynak: Sosyal Sigortalar Dairesi

KKTC vatandaşı sigortalı çalışanların toplam sigortalı çalışanlar içindeki payı 2024 yılı Ekim ayı itibarı ile yüzde 48,1 seviyesine gerilemiştir. Bu oran ile KKTC vatandaşı kayıtlı sigortalı sayısının toplam içindeki payı ilk kez çalışma izinli çalışanların toplam içindeki payından daha düşük gerçekleşmiştir. Türkiye Cumhuriyeti uyruklu sigortalıların toplam sigortalılar içindeki payı 2024 yılında yüzde 27,7'ye yükselmiştir. Diğer uyruklu sigortalıların payı ise 2024 yılı Ekim ayında yüzde 24,2 olmuştur.

Grafik 2.3: Kayıtlı Çalışan Sayısının Dağılımı

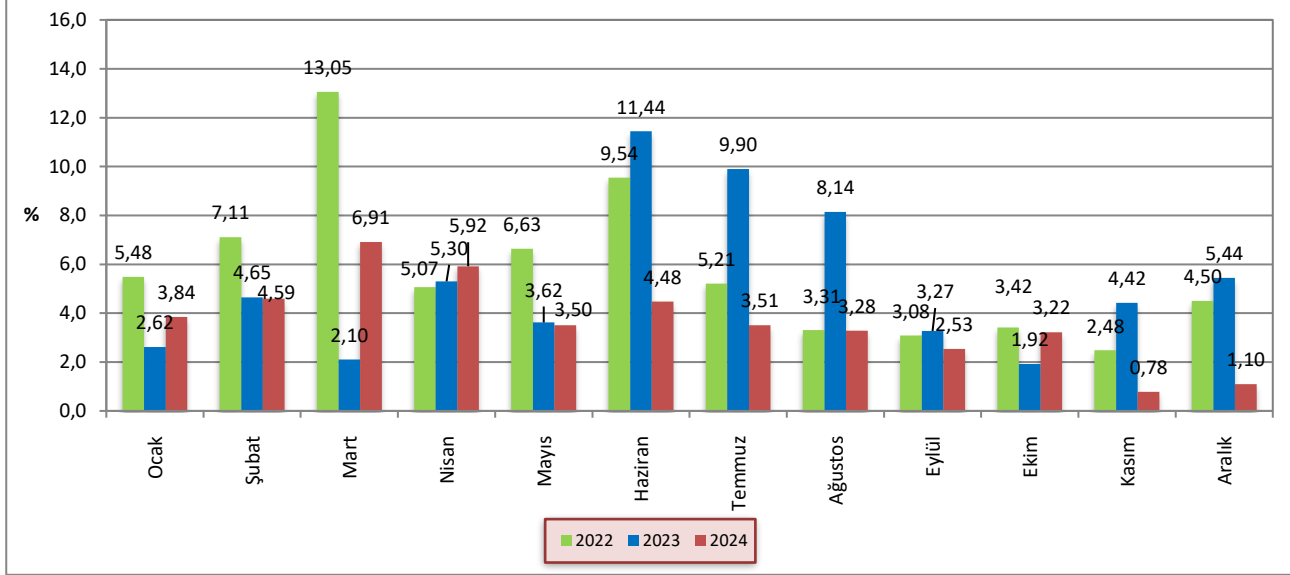
Kaynak: Sosyal Sigortalar Dairesi

2.3 ENFLASYON

2024 yılının son çeyreğinde enflasyon, Ekim, Kasım ve Aralık aylarında bir önceki aya göre sırasıyla yüzde 3,22, yüzde 0,78 ve yüzde 1,10 olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılının aynı döneminde aylık enflasyon sırasıyla yüzde

1,92, yüzde 4,42 ve yüzde 5,44 olarak gerçekleşmişti. 2024 yılı boyunca yüzde 3,64 olan ortalama aylık enflasyon, 2023 yılı tamamında ortalama yüzde 5,24 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Grafik 2.4: Bir Önceki Aya Göre Gerçekleşen Enflasyon Oranı

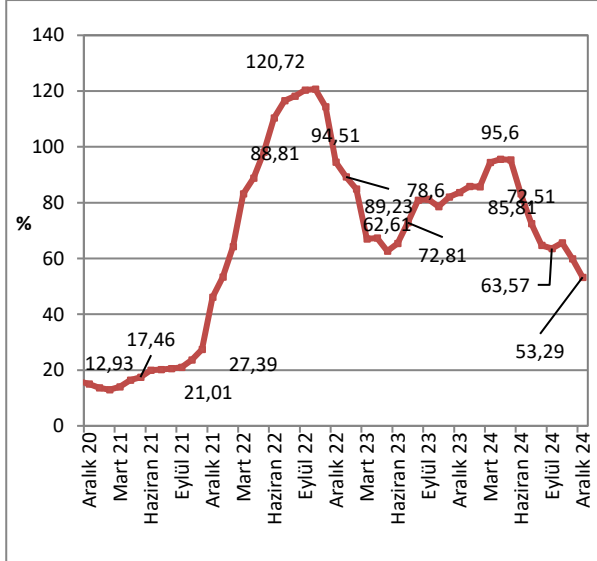

Kaynak: İstatistik Kurumu

2024 yılının son çeyreğinde, bir önceki yılın aynı ayına göre yıllık enflasyon Ekim, Kasım ve Aralık aylarında sırasıyla yüzde 65,65, yüzde 59,88 ve yüzde 53,29 olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılının aynı döneminde yıllık enflasyon sırasıyla yüzde 78,60, yüzde 81,99 ve yüzde 83,63 olarak gerçekleşmişti.

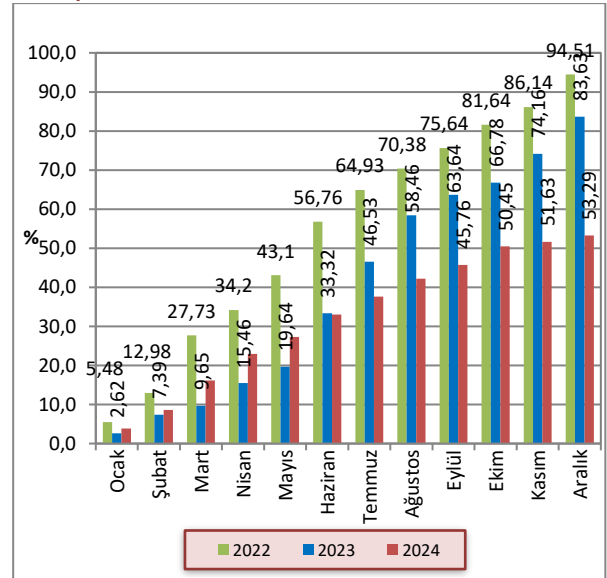
2024 yılının son çeyreğinde bir önceki yılın Aralık ayına göre enflasyon Ekim, Kasım ve Aralık aylarında sırasıyla yüzde 50,45, yüzde 51,63 ve yüzde 53,29 olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılı son çeyreğinde ise önceki yılın Aralık ayına göre enflasyon sırasıyla yüzde 66,78, yüzde 74,16 ve yüzde 83,63 olarak gerçekleşmişti.

Grafik 2.5: Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Enflasyon Oranı

Kaynak: İstatistik Kurumu

Grafik 2.6: Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Birikimli Enflasyon Oranı

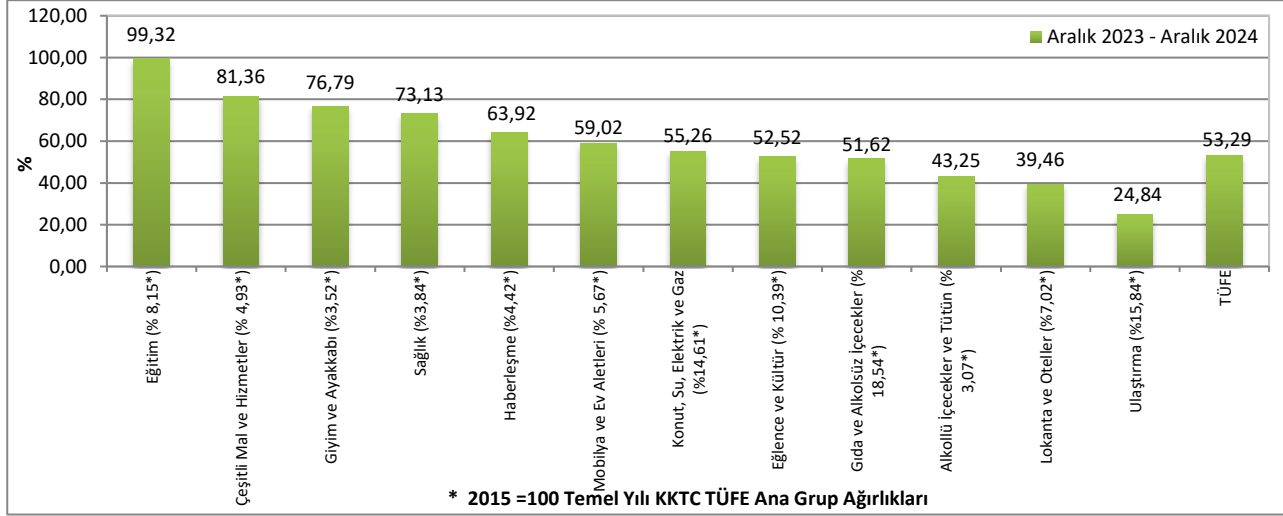

Kaynak: İstatistik Kurumu

2024 yılı Aralık ayında yıllık fiyat artışının en yüksek olduğu harcama grupları sırasıyla, yüzde 99,32 ile eğitim, yüzde 81,36 ile çeşitli mal ve hizmetler, yüzde 76,79 ile giyim ve ayakkabı ve yüzde 73,13 ile sağlık

kalemleridir.2024 yılı Aralık ayı sonu itibarıyla önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 24,84 ile en düşük artışı yaşayan kalem ulaştırma olmuştur.

Grafik 2.7: Ana Harcama Gruplarına Göre Enflasyon Oranları

Kaynak: İstatistik Kurumu

2023 ve 2024 yıllarına ait Tüketici Fiyat Endeksi değişim oranları aylık, bir önceki yıl sonuna göre ve yıllık olarak Tablo 2.1'de verilmektedir.

Tablo 2.1: Tüketici Fiyat Endeksi (% Değişim, 2015=100)

	Aylar	Aylık	Bir Önceki Yıl Sonuna Göre	Bir Önceki Yılın Aynı Dönemine Göre
2023	Ocak	2.62	2.62	89.23
	Şubat	4.65	7.39	84.88
	Mart	2.1	9.65	66.97
	Nisan	5.3	15.46	67.34
	Mayıs	3.62	19.64	62.61
	Haziran	11.44	33.32	65.43
	Temmuz	9.9	46.53	72.81
	Ağustos	8.14	58.46	80.9
	Eylül	3.27	63.64	81.22
	Ekim	1.92	66.78	78.6
	Kasım	4.42	74.16	81.99
	Aralık	5.44	83.63	83.63
2024	Ocak	3.84	3.84	85.81
	Şubat	4.59	8.6	85.71
	Mart	6.91	16.11	94.45
	Nisan	5.92	22.98	95.6
	Mayıs	3.5	27.28	95.37
	Haziran	4.48	32.99	83.17
	Temmuz	3.51	37.65	72.51
	Ağustos	3.28	42.17	64.75
	Eylül	2.53	45.76	63.57
	Ekim	3.22	50.45	65.65
	Kasım	0.78	51.63	59.88
	Aralık	1.1	53.29	53.29

Kaynak: İstatistik Kurumu

3 DIŞ TİCARET VE TURİZM

3.1 İHRACAT VE İTHALAT GELİŞMELERİ

KKTC Ticaret Dairesi tarafından 2024 yılına ilişkin ihracat ve ithalat istatistikleri yayımlanmadığından, güncelleme yapılamamıştır.

Ticaret Dairesi tarafından açıklanan ihracat ve ithalat verilerine göre, 2023 yılının dördüncü çeyreğinde ihracat, ABD doları bazında bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 97,17 artmıştır. İhracat 2023 yılında 2022 yılına göre yüzde 26,92 artış göstermiştir. 2022 yılında ihracat 125,6 milyon ABD doları iken, 2023 yılında 159,5 milyon ABD dolarına yükselmiştir. 2023 yılında önceki yıla göre ihracatta en büyük artış süt

ürünleri ve narenciye kalemlerinde gerçekleşmiştir. 2022 yılına kıyasla, 2023 yılında süt ürünleri ihracatı yüzde 19 artarak 63,1 milyon ABD doları, narenciye ürünleri ihracatı ise yüzde 77 artarak 42,89 milyon ABD doları seviyesine ulaşmıştır

İthalat ise 2023 yılında önceki yıla göre ABD doları bazında yüzde 24,72 artmıştır. 2023 yılı dördüncü çeyreğinde ithalat, önceki yılın aynı ayına göre, Ekim ayında yüzde 25,75, Kasım ayında yüzde 21,97 ve Aralık ayında yüzde 16,99 artış gerçekleşmiştir. 2023 yılı dördüncü çeyreğinde, önceki yılın aynı çeyreğine göre, ithalat yüzde 21,44 artış göstermiştir.

Tablo 3.1: İhracat ve İthalat

İhracat (ABD doları)				İthalat (ABD doları)			
	2022	2023	Yüzde Değişim	2022	2023	Yüzde Değişim	
Ocak	11.054.223	7.065.575	-36,08	159.832.060	216.159.079	35,24	
Şubat	15.276.635	20.354.120	33,24	146.227.131	194.942.874	33,32	
Mart	16.168.588	20.048.990	24	159.569.055	146.236.384	-8,36	
I. Çeyrek	42.499.446	47.468.685	11,69	465.628.246	557.338.337	19,70	
Nisan	14.373.798	17.951.810	24,89	183.452.171	200.223.552	9,14	
Mayıs	11.393.293	14.055.698	23,37	170.881.117	272.097.779	59,23	
Haziran	9.552.496	9.436.941	-1,21	188.549.882	224.072.953	18,84	
II. Çeyrek	35.319.587	41.444.449	17,34	542.883.170	696.394.284	28,28	
Temmuz	8.188.082	10.327.873	26,13	159.457.449	216.463.107	35,75	
Ağustos	9.851.230	8.627.675	-12,42	222.134.877	272.025.617	22,46	
Eylül	7.316.129	7.292.633	-0,32	200.558.731	263.638.539	31,45	
III. Çeyrek	25.355.441	26.248.181	3,52	582.151.057	752.127.243	29,20	
Ekim	7.122.484	9.300.728	30,58	221.186.526	278.158.542	25,75	
Kasım	7.469.606	8.947.188	19,78	207.266.770	252.808.675	21,97	
Aralık	7.881.479	26.064.339	230,70	239.803.452	280.534.905	16,99	
IV. Çeyrek	22.473.569	44.312.255	97,17	668.256.748	811.502.122	21,44	
Yıl Toplamı	125.648.043	159.473.570	26,92	2.258.919.221	2.817.362.006	24,72	

Kaynak: Ticaret Dairesi

Not: 1) Kıbrıs Rum kesimine yapılan ihracat dâhil değildir.

2022 yılında ithalat içerisinde en büyük paya sahip olan yakıt ithalatı, 2023 yılında, önceki yıla göre yüzde 10,52 artış göstererek 330,5 milyon ABD dolarına ulaşmış ve toplam içerisindeki payı yüzde 11,73 ile yine ilk sırada yer almıştır.

2023 yılında ikinci en yüksek paya sahip taşıt araçları ithalatı, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 106,96 artış göstermiş ve 321 milyon ABD doları

olmuştur. Üçüncü en yüksek paya sahip olan inşaat demiri ve demir çubuklar kalemi, bir önceki yıla göre yüzde 99,70 artarak 152,1 milyon ABD doları olmuş, toplam ithalat içerisindeki payı ise yüzde 5,4 olmuştur. İthalat kalemleri arasından seçilmiş en yüksek on kalemin toplam ithalat içerisindeki payı 2022 yılında yüzde 36,16, 2023 yılında ise yüzde 41,84 olmuştur. Seçilmiş on ithalat kalemi 2023 yılında bir önceki yıla göre yüzde 44,31 artış göstermiştir.

Tablo 3.2: Önemli İthal Malları (ABD doları)

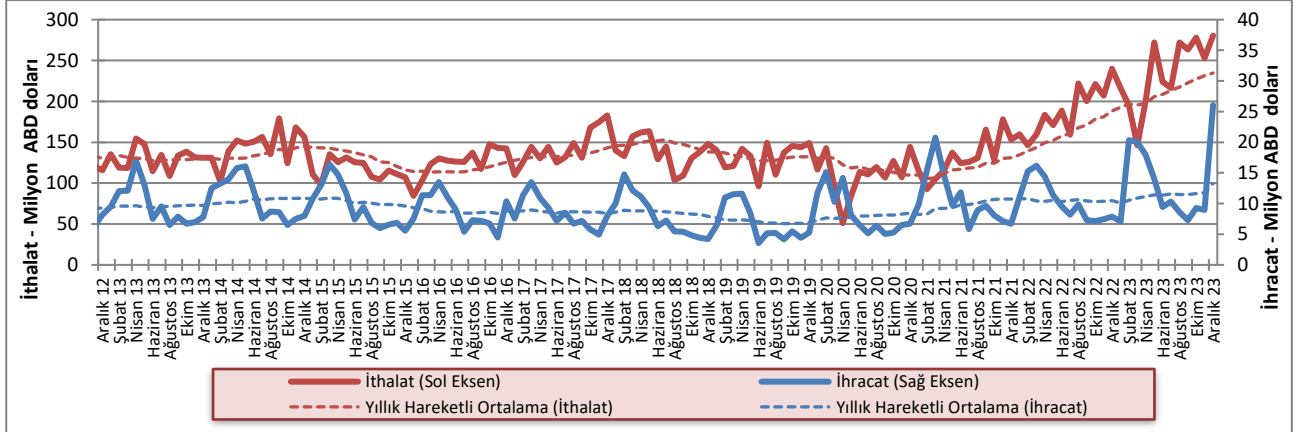
Mal Cinsi	2022	Genel Toplam İçindeki Payı	2023	Genel Toplam İçindeki Payı	Yüzde Değişim
Yakıt	299.046.692	13,24	330.517.657	11,73	10,52
Taşıt Araçlar	155.273.052	6,87	321.354.693	11,41	106,96
İnşaat Demiri ve Demir Çubuklar	76.160.799	3,37	152.091.854	5,40	99,70
Alkollü İçecekler	44.307.008	1,96	96.347.508	3,42	117,45
Konfeksiyon	49.228.290	2,18	60.944.806	2,16	23,80
İlaçlar	35.114.063	1,55	53.782.019	1,91	53,16
Cep Telefonları	40.815.320	1,81	50.180.760	1,78	22,95
Sanayi Tipi Makineler	42.902.934	1,90	47.860.578	1,70	11,56
Hayvan Yemleri ve Katkı Mad.	38.287.036	1,69	42.166.666	1,50	10,13
Arpa	35.667.590	1,58	23.460.993	0,83	-34,22
Toplam	816.802.784	36,16	1.178.707.534	41,84	44,31
Genel İthalat Toplamı	2.258.919.221		2.817.362.006		24,72

Kaynak: Ticaret Dairesi

KKTC'nin ihracat ve ithalatının 2012 ve 2023 dönemleri arasındaki 11 yıllık seyri incelendiği zaman, her yılın ilk yarısında artan ihracat hacminin, ikinci yarıda düştüğü görülmektedir. Bu seyrin ilk defa 2023 yılında değişmiş ve 2023 yılı Aralık ayında 23 milyon ABD dolar seviyesine yükselmiştir. 2019 yılında 6,9 milyon ABD doları seviyesinde olan ortalama aylık ihracat 2020 yılında 8,4 ve 2021 yılında ise 10,7 milyon ABD doları seviyesine yükselmiştir. 2022 yılında ise ortalama aylık ihracat 10,5 milyon ABD doları seviyesindedir. 2023 verilerine göre ise bu rakam aylık ortalama 13,3 milyon ABD doları seviyesine yükselmiştir. İthalatta ise, 2008 yılının Ağustos ayından itibaren gerçekleşen en düşük seviye,

2020 yılının Nisan ayında 51,2 milyon ABD doları ile kaydedilmiştir. İthalatın yıllık hareketli ortalamasına bakıldığında, 2020 yılı Şubat ayına kadar normal seyrettiği, Covid-19 salgını sebebiyle 2020 yılı Mart ayından itibaren hızlı bir düşüşe geçtiği ve 2021 yılının ikinci çeyreğine kadar düşmeye devam ettiği görülmektedir. 2019 yılında aylık ithalat ortalaması 132,3 milyon ABD doları seviyesinde iken, 2021 yılında aylık ithalat ortalaması 131,0 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiş, 2022 yılında aylık ortalama ithalat 188,24 milyon ABD doları seviyesine yükselmiştir. 2023 yılında ise aylık ithalat ortalaması son on bir yılın en yükseği olan 234,78 milyon ABD doları seviyesine ulaşmıştır.

Grafik 3.1: İthalat ve İhracat

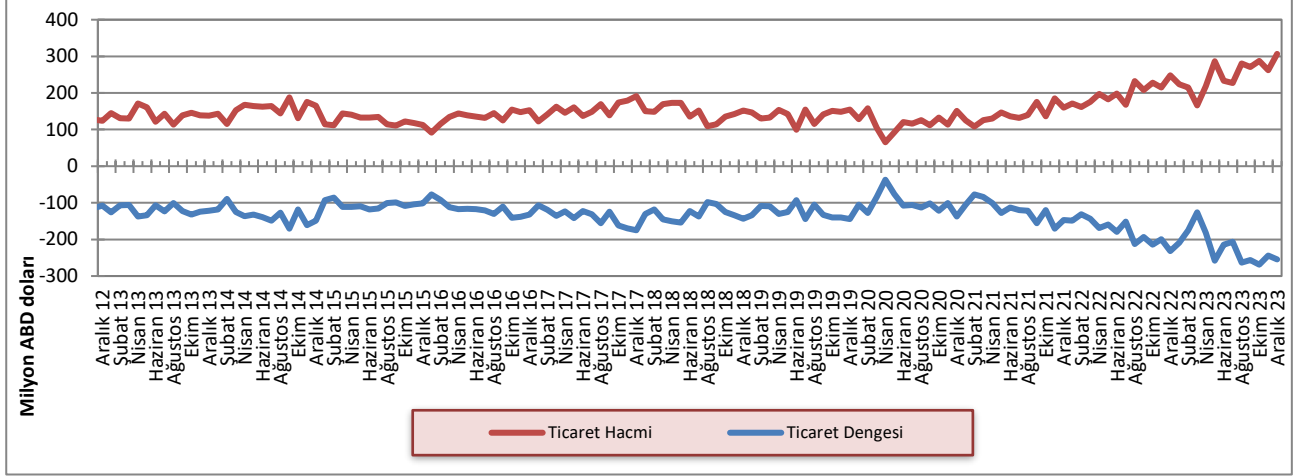

Kaynak: Ticaret Dairesi

2020 yılında 118,4 milyon ABD doları olan ortalama aylık ticaret hacmi, 2021 yılında 141,7 milyon ABD dolarına, 2022 yılında 198,7 milyon ABD dolarına ve 2023 yılında ise 247,6 milyon ABD dolarına yükselmiştir. Ortalama aylık dış ticaret açığı ise 2020 yılında 101,5 milyon ABD doları iken 2021 yılında 120,3 milyon ABD doları, 2022 yılında 198,7 milyon ABD doları ve 2023 yılında 248 milyon ABD doları seviyesine yükselmiştir. 2006 - 2010 yılları arasında ihracatın ithalatı karşılama

oranı ortalama yüzde 5 olurken, 2011 - 2015 döneminde yüzde 7,3'e yükselmiş, 2016 - 2020 yılları arasında ise ortalama yüzde 6,4 olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılında ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 8,68 iken, 2021 yılında yüzde 8,86'ya yükselmiş, 2022 yılında ise yüzde 5,9'e gerilemiştir. 2023 yılında ise artan ihracat ile birlikte yüzde 6,05 seviyesine yükselmiştir.

Grafik 3.2: Dış Ticaret Hacmi (ithalat + ihracat), Dış Ticaret Dengesi (ithalat - ihracat)

Kaynak: Ticaret Dairesi

KKTC'nin gerçekleştirdiği ihracat içinde en büyük paya sahip olan Türkiye'nin payı 2022 yılında yüzde 53,7'ye ulaşmış, 2023 yılında ise yüzde 79,6 seviyesine

yükselmiş, diğer tüm ülke gruplarının payı ise azalmıştır. Türkiye'ye yapılan ihracat, 2023 yılında 126,9 milyon ABD doları seviyesine ulaşmıştır.

Tablo 3.3: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İhracatı (yüzde pay)

Yıllar	Türkiye	AB Ülkeleri	Diğer Avrupa Ülkeleri	Orta Doğu Ülkeleri	Diğer Ülkeler
2012	51,0	7,7	1,0	35,7	4,6
2013	52,2	7,6	2,3	31,9	6,0
2014	60,1	3,7	0,6	31,1	4,5
2015	56,1	5,2	3,2	30,2	5,3
2016	62,5	10,2	0,9	22,7	3,7
2017	60,4	7,9	1,6	21,1	9,0
2018	51,7	10,3	2,5	25,9	9,6
2019	52,3	2,6	2,7	37,0	5,4
2020	49,0	2,0	10,3	31,2	7,5
2021	49,3	1,5	4,7	26,0	18,5
2022	53,7	1,9	0,9	28,7	14,8
2023	79,6	1,6	0,1	15,5	3,2

Kaynak: Ticaret Dairesi

2023 yılında ithalatı Türkiye'nin payı 1.971,3 milyon ABD doları ile yüzde 70, AB ülkelerinin payı ise 409,12 milyon ABD doları ile yüzde 14,5'dir. 2022 yılı ile kıyaslandığında Türkiye, AB Ülkeleri ve Uzak Doğu Ülkeleri'nden yapılan ithalatın payında artış, Diğer

Avrupa Ülkeleri, Orta Doğu Ülkeleri ve Diğer Ülkeler gruplarının paylarında ise düşüş gerçekleştiği görülmektedir.

Tablo 3.4: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İthalatı (yüzde pay)

Yıllar	Türkiye	AB Ülkeleri	Uzak Doğu Ülkeleri	Diğer Avrupa Ülkeleri	Orta Doğu Ülkeleri	Diğer
2012	72,4	14,5	4,8	1,7	4,8	1,8
2013	66,7	15,8	6,6	3,8	5,4	1,7
2014	64,7	15,5	8,1	4,6	4,9	2,2
2015	64,5	18,1	7,7	3,0	4,7	2,0
2016	60,4	20,9	8,7	3,3	4,5	2,2
2017	58,6	21,7	8,4	3,4	4,9	2,7
2018	58,8	19,6	8,2	4,9	5,5	2,8
2019	58,4	18,1	9,6	5,4	6,0	2,4
2020	60,4	17,0	12,1	3,2	4,4	2,9
2021	62,9	15,0	8,9	3,7	6,5	2,9
2022	68,4	11,7	6,1	4,5	7,1	2,2
2023	70	14,5	7,7	3	4	0,8

Kaynak: Ticaret Dairesi

3.2 TURİZM

Hava ve deniz yolu ile ülkeye gelen toplam yolcu sayısı 2024 yılının Ekim, Kasım ve Aralık aylarında sırasıyla 215.712, 207.448 ve 197.391 olarak gerçekleşmiştir.

2024 yılı Ekim, Kasım ve Aralık aylarında gelen yolcu sayısı bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 18

artış göstererek 620.551 olmuştur. 2024 yılı dördüncü çeyreğinde gelen yolcu sayısının 542.344'ü TC uyruklu, 78.207'si üçüncü ülkelerden gelen yolculardan oluşmaktadır.

2024 yılında hava ve deniz yolu ile ülkeye gelen toplam yolcu sayısı geçen yıla göre yüzde 19,1 artarak 2.208.855'e ulaşmıştır.

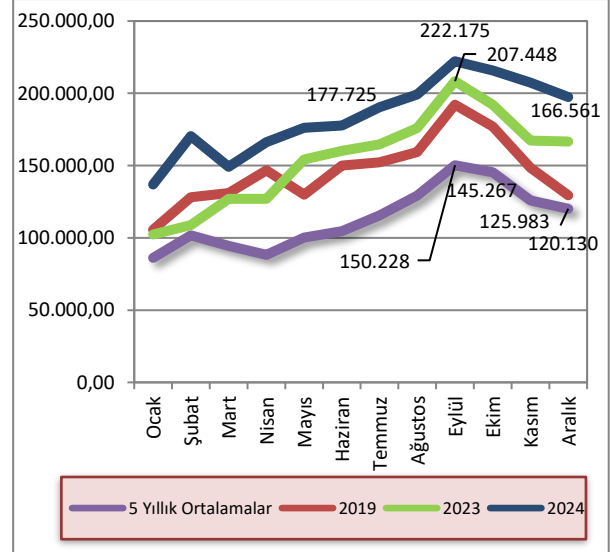
Tablo 3.5: KKTC'ye Hava ve Deniz Yolu ile Gelen Yolcu Sayısı

Dönem	T.C. Uyruklu			3. Ülke Uyruklu			Toplam		
	2023	2024	Yüzde Değişim	2023	2024	Yüzde Değişim	2023	2024	Yüzde Değişim
Ocak	85.425	118.077	89,6	16.901	18.828	81,9	102.326	136.905	88,2
Şubat	85.693	143.381	63,0	23.132	26.944	50,4	108.825	170.325	60,1
Mart	96.356	117.240	20,7	30.579	31.883	20,5	126.935	149.123	20,7
I. Çeyrek	267.474	378.698	41,6	70.612	77.655	10,0	338.086	456.353	35,0
Nisan	100.430	140.593	40,0	26.515	25.704	-3,1	126.945	166.297	31,0
Mayıs	124.346	146.600	17,9	29.977	29.629	-1,2	154.323	176.229	14,2
Haziran	131.931	149.918	13,6	28.290	27.807	-1,7	160.221	177.725	10,9
II. Çeyrek	356.707	437.111	22,5	84.782	83.140	-1,9	441.489	520.251	17,8
Temmuz	135.112	159.828	18,3	29.544	30.567	3,5	164.656	190.395	15,6
Ağustos	142.854	165.351	15,7	33.051	33.779	2,2	175.905	199.130	13,2
Eylül	170.733	181.820	6,5	37.649	40.355	7,2	208.382	222.175	6,6
III. Çeyrek	448.699	506.999	13,0	100.244	104.701	4,4	548.943	611.700	11,4
Ekim	156.507	180.219	15,2	35.579	35.493	-0,2	192.086	215.712	12,3
Kasım	144.831	183.489	26,7	22.494	23.959	6,5	167.325	207.448	24,0
Aralık	148.713	178.636	20,1	17.848	18.755	5,1	166.561	197.391	18,5
IV. Çeyrek	450.051	542.344	20,5	75.921	78.207	3,0	525.972	620.551	18,0
Toplam	1.522.931	1.865.152	22,5	331.559	343.703	3,7	1.854.490	2.208.855	19,1

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

2024 yılı itibarı ile gelen yolcuların son beş yıllık ortalaması, Ekim ayı için 145.267, Kasım ayı için 125.983 ve Aralık ayı için 120.130'dur.

Grafik 3.3: 2024 Yılında Gelen Yolcu Sayısının 2023 ve 2019 Yılları ve Son 5 Yıllık Ortalamaları Karşılaştırılması

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

2023 yılının Ekim, Kasım ve Aralık aylarında, kara kapılarından ülkemize giren KKTC uyruklular hariç kişi sayısı 1.244.405 iken 2024 yılının aynı döneminde bu rakam yüzde 11,93 gerileyerek 1.095.985'e düşmüştür.

2024 yılının Ekim, Kasım ve Aralık aylarında kara kapılarından girişlere bakıldığında Güney Kıbrıs uyruklu kişilerin 638.351'e, diğer ülke vatandaşlarının girişlerinin ise 457.634'e düştüğü görülmektedir.

2024 yılında kara kapılarından KKTC uyruklular hariç yapılan girişler 2023 yılına göre yüzde 7,3 düşerek 5.211.977'den 4.831.724'e gerilemiştir. KKTC uyruklular hariç yapılan girişlerin yüzde 58,71'ini Güney Kıbrıs vatandaşları oluşturmaktadır.

Tablo 3.6: Aylar İtibarıyla Kara Kapılarından Uyruklarına Göre KKTC'ye Yapılan Girişler

Uyruk	Güney Kıbrıs		Diğer Ülkeler		Toplam	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Ocak	237.551	220.486	126.373	121.614	363.924	342.100
Şubat	204.371	207.255	123.354	126.036	327.725	333.291
Mart	232.786	246.328	153.623	154.647	386.409	400.975
I. Çeyrek	674.708	674.069	403.350	402.297	1.078.058	1.076.366
Nisan	259.644	244.456	190.717	172.537	450.361	416.993
Mayıs	245.851	257.258	191.743	184.618	437.594	441.876
Haziran	261.418	259.096	200.782	177.337	462.200	436.433
II. Çeyrek	766.913	760.810	583.242	534.492	1.350.155	1.295.302
Temmuz	286.660	245.387	220.769	196.793	507.429	442.180
Agustos	315.274	287.764	241.810	215.701	557.084	503.465
Eylül	268.529	230.503	206.317	187.923	474.846	418.426
III. Çeyrek	870.463	763.654	668.896	600.417	1.539.359	1.364.071
Ekim	259.651	224.394	202.086	193.703	461.737	418.097
Kasım	240.215	204.615	152.023	144.070	392.238	348.685
Aralık	251.458	209.342	138.972	119.861	390.430	329.203
IV. Çeyrek	751.324	638.351	493.081	457.634	1.244.405	1.095.985
Toplam	3.063.408	2.836.884	2.148.569	1.994.840	5.211.977	4.831.724

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

2024 yılı Ekim, Kasım ve Aralık aylarında KKTC vatandaşlarının kara kapılarından çıkış sayısı, 2023 yılı aynı dönemine göre yüzde 24,5 artış göstererek

804.361 olmuştur. 2024 yılı itibarıyla bu sayı 2023 yılına göre yüzde 17,9 artış göstermiş ve 2.966.559'e ulaşmıştır.

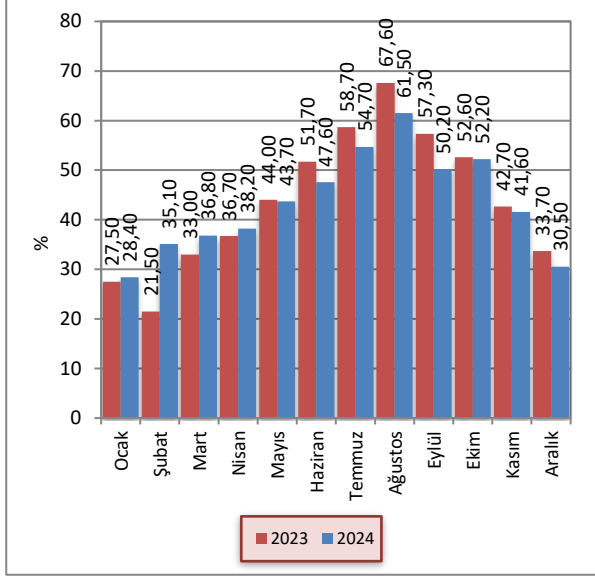
Tablo 3.7: Aylar İtibarıyla Kara Kapılarından KKTC Vatandaşları Tarafından Yapılan Çıkışlar

Dönem	Kara Kapıları		Yüzde Değişim
	2023	2024	
Ocak	173.126	193.695	11,9
Şubat	185.476	231.992	25,1
Mart	198.821	215.437	8,4
I. Çeyrek	557.423	641.124	15,0
Nisan	207.834	250.272	20,4
Mayıs	216.796	222.290	2,5
Haziran	223.006	263.162	18,0
II. Çeyrek	647.636	735.724	13,6
Temmuz	213.443	258.263	21,0
Agustos	205.103	256.752	25,2
Eylül	247.247	270.335	9,3
III. Çeyrek	665.793	785.350	18,0
Ekim	209.575	258.664	23,4
Kasım	205.484	256.899	25,0
Aralık	230.903	288.798	25,1
IV. Çeyrek	645.962	804.361	24,5
Toplam	2.516.814	2.966.559	17,9

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

Ülkemizde bulunan turistik tesislerin doluluk oranı, 2024 yılı Ekim ayında yüzde 52,2, Kasım ayında yüzde 41,6 ve Aralık ayında yüzde 30,5 olmuştur. 2023 yılının aynı döneminde doluluk oranları Ekim ayında yüzde 52,6, Kasım ayında yüzde 42,7 ve Aralık ayında yüzde 33,7 olmuştur.

Grafik 3.4: Aylar İtibarıyla Yatak Doluluk Oranı (%)

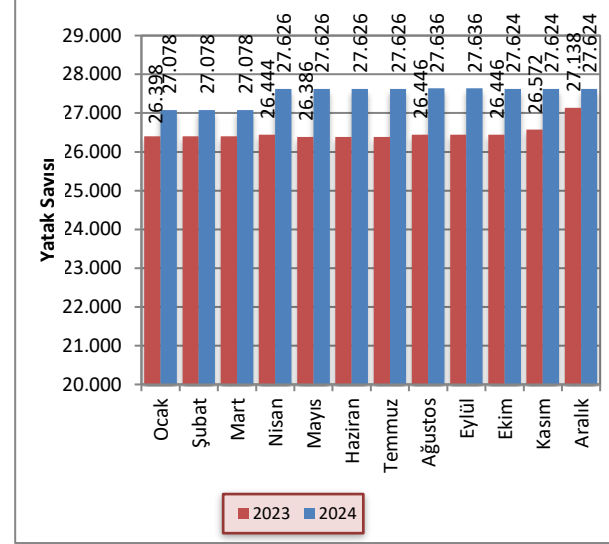

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

KKTC'deki turistik tesislerde konaklayan kişi sayısı 2023 ve 2024 yılında sırasıyla 1.241.993 ve 1.364.967 olarak gerçekleşmiştir. Geceleme toplamı ise aynı dönemlerde sırasıyla 4.133.839 ve 4.283.806 olarak gerçekleşmiştir.

Sektörün 2023 yılsonu itibarıyla 27.138 olan yatak kapasitesi, 2024 yılının Aralık ayı itibarıyla 27.624'e yükselmiştir. Yatak sayısında 2023 yılı Ekim, Kasım ve Aralık aylarına kıyasla, 2024 yılı Ekim, Kasım ve Aralık aylarında yüzde 4 artış gerçekleşmiştir.

Grafik 3.5: Yatak Kapasitesi

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

Gecelemeler toplamının turistik tesislerde konaklayan kişi sayısına bölünmesi ile elde edilen ortalama konaklama süresi 2024 yılı genelinde, 2024 yılının üçüncü çeyreğinde olduğu gibi TC uyruklular için 3 gece, diğer ülke vatandaşları için ise 5 gece olarak hesaplanmıştır.

Tablo 3.8: Uyruklara Göre Konaklayan Kişi Sayısı ve Gecelemeler

	Konaklayan Kişi Sayısı			Gecelemeler		
	2023	2024	Yüzde Değişim	2023	2024	Yüzde Değişim
TC	867.994	1.030.519	18,7	2.546.802	2.927.908	15,0
Diğer	309.115	267.429	-13,5	1.442.569	1.217.840	-15,6
KKTC	64.884	67.019	3,3	144.468	138.058	-4,4
Toplam	1.241.993	1.364.967	9,9	4.133.839	4.283.806	3,6

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

4 GENEL BÜTÇE GELİŞMELERİ

4.1 2024 YILI DÖRDÜNCÜ ÇEYREK SONUÇLARI

2024 mali yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla, KKTC bütçe gelir toplamında yüzde 87,5, gider toplamında ise yüzde 101,2 artış olmuştur. Bütçe gelirleri ve bütçe giderleri 2024 yılı dördüncü çeyreğinde sırasıyla 26.264,6 ve 31.486 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılının dördüncü çeyreğinde 1.637,1 milyon TL açık veren bütçe, 2024 yılının aynı döneminde 5.221,4 milyon TL açık vermiştir.

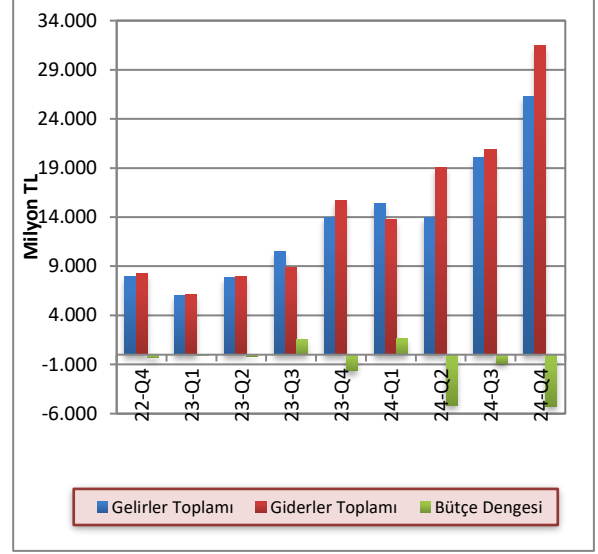
Tablo 4.1: Bütçe Dengesi (Milyon TL)

	2023		2024		% Değişim
	Yıllık Gerçekleşme	Ekim-Aralık Gerçekleşme	Yıllık Gerçekleşme	Ekim-Aralık Gerçekleşme	
Bütçe Gelirleri	38.333,0	14.009,3	75.616,8	26.264,6	87,5
Bütçe Giderleri	38.596,0	15.646,4	85.215,4	31.486,0	101,2
Bütçe Dengesi	-263,0	-1.637,1	-9.598,6	-5.221,4	

Kaynak: Maliye Bakanlığı

2023 yılının tamamında elde edilen 38.333 milyon TL tutarındaki bütçe gelirleri toplamının yüzde 36,6'sı dördüncü çeyrek içinde tahsil edilmişti. 2024 yılının tamamında elde edilen 75.616,8 milyon TL tutarındaki bütçe gelirlerinin ise yüzde 34,7'si dördüncü çeyrek içinde tahsil edilmiştir. 2024 yılı içinde hizmet ve faaliyetlerin yürütülmesinde harcanan 85.215,4 milyon TL'nin yüzde 37'si dördüncü çeyrek içinde kullanılmıştır. Bu oran bir önceki yılın aynı döneminde yüzde 40,5 olarak gerçekleşmişti.

Grafik 4.1: Bütçe Gerçekleşmeleri (Milyon TL)

Kaynak: Maliye Bakanlığı

4.2 GELİRLER

2024 mali yılı dördüncü çeyreği itibarıyla bütçe gelirleri, bir önceki yılın aynı dönemine göre 12.255,3 milyon TL artış göstererek 26.264,6 milyon TL olmuştur. Bütçe gelirleri içerisinde en büyük paya sahip vergi gelirleri kalemi toplamı, 2024 yılı dördüncü çeyreği içinde bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 85,2 artış göstererek 17.052,5 milyon TL olmuştur. Vergi gelirleri toplamı 2023 yılının aynı döneminde 9.206,7 milyon TL olarak gerçekleşmişti. Bütçe gelirleri içinde ikinci en yüksek paya sahip olan alınan bağış, yardım ve krediler kalemi 2024 yılı dördüncü çeyreğinde 6.853 milyon TL olmuştur. Söz konusu kalemin önceki yılın aynı döneminde 2.775,3 milyon TL olarak gerçekleşmişti. Vergi dışı ve diğer gelirler kalemi 2023 yılının dördüncü çeyreğinde 2.027,3 milyon TL iken, 2024 yılının aynı döneminde 2.359,1 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

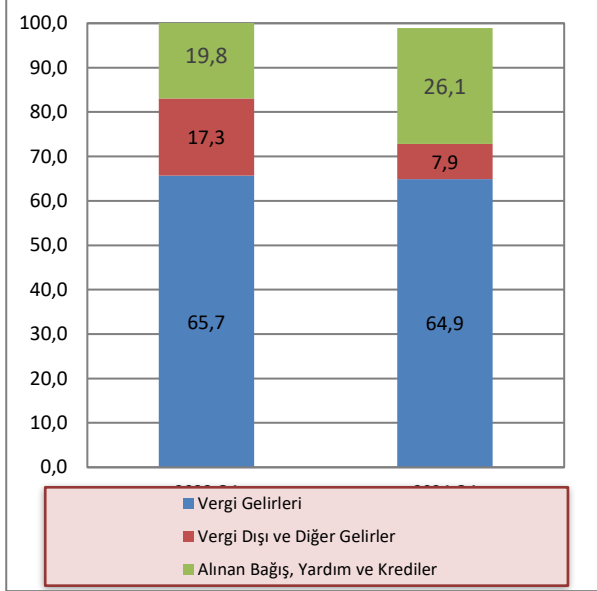
Tablo 4.2: Bütçe Gelirleri (Milyon TL)

	2023 Ekim-Aralık	2024 Ekim-Aralık	% Değişim
Vergi Gelirleri	9.206,7	17.052,5	85,2
Vergi Dışı Gelirler	2.027,3	2.359,1	16,4
Alınan Bağış, Yardım ve Krediler	2.775,3	6.853,0	146,9
Toplam	14.009,3	26.264,6	87,5

Kaynak: Maliye Bakanlığı

2023 yılının dördüncü çeyreğinde vergi gelirleri kaleminin toplam bütçe gelirleri içindeki payı yüzde 65,7 iken, 2024 yılı aynı döneminde yüzde 64,9 olmuştur. 2024 yılının dördüncü çeyreğinde 2023 yılının aynı dönemine göre alınan bağış, yardım ve krediler kaleminin payı yüzde 19,8'den yüzde 26,1'e yükselmiştir. Vergi dışı ve diğer gelirler kaleminin payı yüzde 17,3'ten yüzde 7,9'a gerilemiştir.

Grafik 4.2: Bütçe Gelirlerinin Dağılımı (Yüzde pay)

Kaynak: Maliye Bakanlığı

4.3 GİDERLER

2024 yılı dördüncü çeyreği itibarıyla bütçe giderleri toplamı, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 101,2 artış göstermiş ve 15.646,4 milyon TL'den, 31.486 milyon TL'ye yükselmiştir. 2024 yılı dördüncü çeyreğinde cari transferler, personel giderleri ve sermaye giderleri ve transferleri kalemlerinde 2023 yılının aynı dönemine göre sırasıyla yüzde 86,1, yüzde 111,4 ve yüzde 207,6 artış yaşanmıştır. Aynı dönemde mal ve hizmet alım giderleri ve transferleri, faiz giderleri ve diğer giderler kalemlerinde sırasıyla yüzde 33,5, yüzde 67,6 ve yüzde 141,5 artış yaşanmıştır. Sermaye giderleri ve transferlerinde yaşanan bu artış; bakım, onarım, müteahhitlik ve kamulaştırma harcamalarından kaynaklanmaktadır.

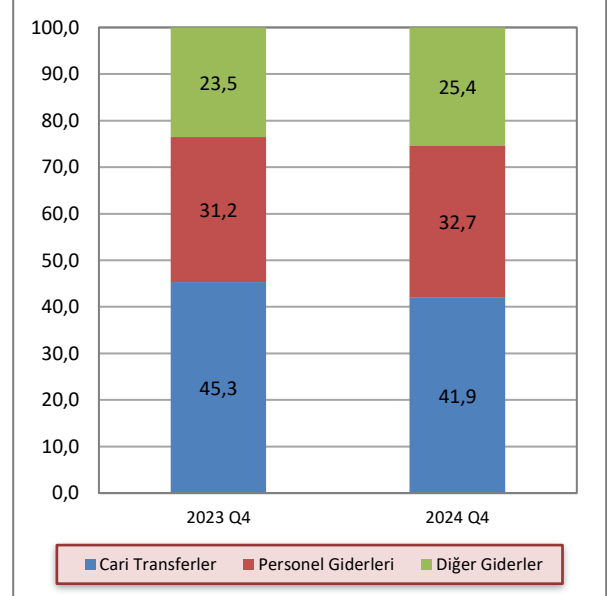
Tablo 4.3: Bütçe Giderleri (Milyon TL)

	2023 Ekim-Aralık	2024 Ekim-Aralık	% Değişim
Cari Transferler	7.091,3	13.199,1	86,1
Personel Giderleri	4.874,7	10.307,5	111,4
Sermaye Giderleri ve Transferleri	1.552,8	4.776,3	207,6
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.653,8	2.208,6	33,5
Faiz Giderleri	202,4	339,2	67,6
Diğer Giderler	271,4	655,3	141,5
Toplam	15.646,4	31.486,0	101,2

Kaynak: Maliye Bakanlığı

2023 yılı dördüncü çeyreğinde bütçe giderleri toplamının yüzde 45,3'ünü oluşturan cari transferler kaleminin payı, 2024 yılı aynı dönemine yüzde 41,9 olmuştur. Personel giderleri kaleminin toplam giderler içindeki payı, 2023 yılı dördüncü çeyreğinde yüzde 31,2 seviyesinde gerçekleşmiş, 2024 yılı aynı dönemine ise yüzde 32,7 seviyesine yükselmiştir. Personel giderleri ile cari transferler kalemleri toplamının bütçe giderleri içindeki payı, 2023 yılı dördüncü çeyreğinde yüzde 76,5 iken 2024 yılı aynı dönemine yüzde 74,6 seviyesinde gerçekleşmiştir. Diğer giderler kaleminin toplam giderler içindeki payı, 2023 yılı dördüncü çeyreği içinde yüzde 23,5 iken, 2024 yılı aynı dönemine yüzde 25,4 olmuştur.

Grafik 4.3: Bütçe Giderlerinin Dağılımı (Yüzde pay)

Kaynak: Maliye Bakanlığı

Not: Diğer giderler kalemi içerisinde sermaye giderleri ve transferler, mal ve hizmet alım giderleri ve faiz giderleri yer almaktadır.

4.4 GELİR VE GİDERLERDEKİ REEL DEĞİŞİM

2024 yılında önceki yıla göre vergi gelirlerinde ve vergi dışı gelirlerde sırasıyla yüzde 90,9 ve yüzde 114,4 artış yaşanmıştır. Enflasyondan arındırılarak yapılan hesaplamalarda, vergi gelirleri ve vergi dışı gelirler kalemleri toplamalarının yıllık değişimlerinde, 2017-2023 yılları arasındaki vergi gelirlerinde yüzde 1,9 ortalama reel büyüme, vergi dışı gelirlerde ise yüzde 6,7 ortalama reel küçülme olduğu görülmektedir. 2024 yılında ise önceki yıla göre vergi gelirleri ve vergi dışı gelirler toplamaları reel olarak, sırasıyla yüzde 24,5 ve yüzde 39,9 büyüme göstermiştir. Buna bağlı olarak 2017-2023 yılları arasında reel olarak ortalama yüzde 0,5 büyüme gösteren yerel gelirler toplamı, 2024 yılında bir önceki yıla göre reel olarak yüzde 24,7 büyüme göstermiştir.

Bütçe giderlerinin enflasyondan arındırılmasıyla yapılan hesaplamalarda 2017-2023 yılları arasında ortalamada reel olarak yüzde 0,1 seviyesinde daralma olduğu görülmektedir. 2024 yılında ise bütçe giderleri 2023 yılına göre reel olarak yüzde 44 artış göstermiştir.

Tablo 4.4: Yıllar İtibarıyla Bütçe Yerel Gelir – Gider Reel Değişimleri(%)

	Vergi Gelirleri	Vergi Dışı Gelirler	Yerel Gelirler	Bütçe Giderleri
2014	13,52	7,38	12,01	4,98
2015	1,79	-4,36	-0,15	-2,11
2016	6,62	13,46	8,25	-1,91
2017	7,41	-5,21	6,06	6,07
2018	-6,06	-24,29	-9,74	-21,43
2019	19,40	31,87	24,41	29,35
2020	-17,17	-20,54	-19,30	-1,92
2021	-16,64	-29,22	-20,45	-18,25
2022	16,40	2,11	13,37	2,94
2023	9,21	-6,97	7,54	1,07
2024	24,52	39,87	24,67	44,03

Not: Reel değişimler ilgili yıl içinde gerçekleşen enflasyon oranından arındırılarak hesaplanmıştır.

4.5 BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

2024 mali yılı bütçe gelirleri ve giderleri sırasıyla 75.616,8 milyon TL ve 85.215,4 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

2023 yılı bütçe gerçekleştirmelerine kıyasla, 2024 yılında bütçe gelirlerinde yüzde 97,3, bütçe giderlerinde ise yüzde 120,8 artış yaşanmıştır. Bütçe gelirleri içerisinde en yüksek paya sahip vergi gelirleri kalemi 2024 yılında 2023 yılına kıyasla yüzde 90,9 artış yaşamış ve 51.111,5 milyon TL seviyesine ulaşmıştır. Vergi dışı gelirler kalemi ise 2024 yılında bir önceki yıla kıyasla yüzde 114,4 artarak 11.299,1 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir. 2023 yılında 5.271,8 milyon TL seviyesinde gerçekleşen alınan bağış, yardım ve krediler kalemi, 2024 yılında önceki yıla kıyasla yüzde 135,8 artış göstererek 12.432,2 milyon TL seviyesine yükselmiştir. Diğer gelirler kalemi ise 2024 yılında bir önceki yıla kıyasla yüzde 23,7 düşüş yaşayarak 774,0 milyon TL seviyesine gerilemiştir.

Bütçe giderleri içerisinde en yüksek paya sahip cari transferler kalemi 2024 yılında 2023 yılına kıyasla yüzde 115,8 artış göstererek 39.311,5 milyon TL seviyesine yükselmiştir. Bütçe giderleri içerisinde ikinci en yüksek paya sahip personel giderleri kalemi ise yüzde 112 artış göstererek 27.817,1 milyon TL seviyesine ulaşmıştır. 2024 yılında sermaye giderleri ve transferi kalemi 2023 yılına kıyasla yüzde 248,1 artış yaşayarak 8.066,3 milyon TL seviyesine yükselmiştir. Mal ve hizmet alım giderleri ve faiz giderleri kalemleri, 2024 yılında önceki yıla kıyasla sırasıyla yüzde 97 ve yüzde 93,7 artmıştır. Diğer giderler kalemi ise 2.055,2 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

2023 yılında 263 milyon TL olarak gerçekleşen bütçe açığı, 2024 yılında 9.598,6 milyon TL'ye yükselmiştir.

Tablo 4.5: Bütçe Uygulama Sonuçları (Milyon TL)

	2023 Yılı Gerçekleşme	2024 Gerçekleşme	2023-2024 Değişim (%)
Gelirler			
Vergi Gelirleri	26.776,6	51.111,5	90,88
Vergi Dışı Gelirler	5.269,9	11.299,1	114,41
Alınan Bağış Yardım Krediler	5.271,8	12.432,2	135,82
Diğer Gelirler	1.014,7	774,0	-23,72
Genel Toplam	38.333,0	75.616,8	97,26
Giderler			
Cari Transferler	18.214,8	39.311,5	115,82
Personel Giderleri	13.121,6	27.817,1	111,99
Sermaye Giderleri ve Transferleri	2.317,2	8.066,3	248,11
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	3.593,9	7.078,2	96,95
Faiz Giderleri	458,0	887,1	93,69
Diğer Giderler	890,5	2.055,2	130,79
Genel Toplam	38.596,0	85.215,4	120,79
Gelirler - Giderler	-263,0	-9.598,6	

Kaynak: Maliye Bakanlığı

4.6 FINANSMAN DENGESİ

Bütçe gelirlerinden TC kredileri kaleminin çıkarılması suretiyle elde edilen toplam gelir rakamı ile bütçe giderleri arasındaki farka eşit olan finansman dengesi, 2024 yılı dördüncü çeyreğinde 5.450,6 milyon TL açık vermiştir. Bütçe açığının finansmanı için kullanılan TC kredileri 2024 yılı dördüncü çeyreğinde 229,2 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir. 2024 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre yerel gelirler kalemi yüzde 72,8 artış yaşamış ve 19.411,6 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

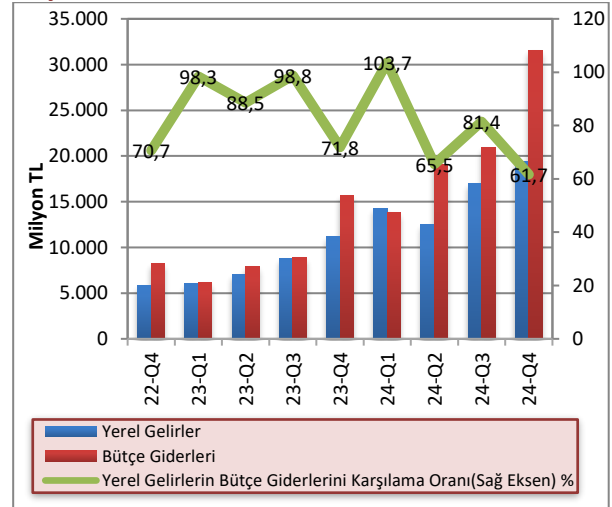
Tablo 4.6: Finansman Dengesi (Milyon TL)

	2023 Ekim-Aralık	2024 Ekim-Aralık
Bütçe Gelirleri – TC Kredi	13.792,1	26.035,4
1. Yerel Gelirler	11.234,0	19.411,6
Vergi Gelirleri	9.206,7	17.052,5
Vergi Dışı Gelirler	1.624,0	2.645,7
Diğer Gelirler	403,3	-286,6
2. Dış Yardımlar	2.558,1	6.623,8
TC Yardımları	2.558,1	6.623,8
Bütçe Giderleri	15.646,4	31.486,0
Cari Transferler	7.091,3	13.199,1
Personel Giderleri	4.874,7	10.307,5
Sermaye Giderleri	1.552,8	4.776,3
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.653,8	2.208,6
Faiz Giderleri	202,4	339,2
Diğer Giderler	271,4	655,3
Finansman Dengesi	-1.854,3	-5.450,6
Finansman	217,2	229,2
TC Kredileri	217,2	229,2

Kaynak: Maliye Bakanlığı

2024 yılı dördüncü çeyreği itibarıyla oluşan bütçe rakamlarına göre, yerel gelirlerle bütçe giderlerini karşılama oranı yüzde 61,7 seviyesinde gerçekleşmiştir. Aynı oran 2023 yılı dördüncü çeyreğinde yüzde 71,8 seviyesinde gerçekleşmişti.

Grafik 4.4: Çeyrek Bazda Yerel Gelirlerin Bütçe Giderlerini Karşılama Oranı

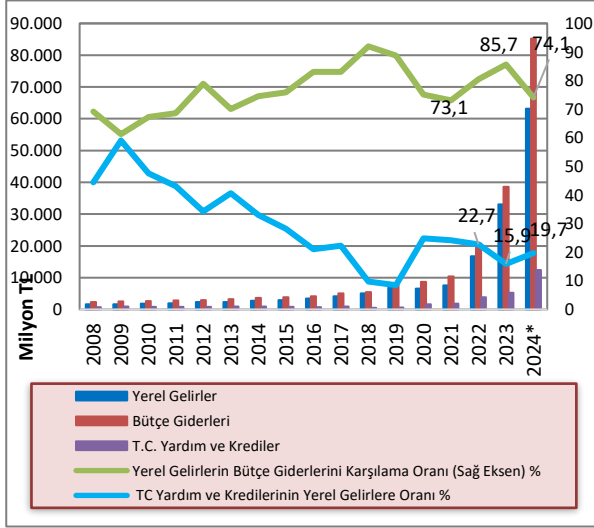

Kaynak: Maliye Bakanlığı

Bütçe gelirlerinden TC yardım ve kredilerinin çıkarılması sonucu oluşan yerel gelirler toplamının bütçe giderlerini karşılama oranı 2024 yılı tamamında yüzde 74,1 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu oran 2021, 2022 ve 2023 yıllarında sırasıyla yüzde 73,1, yüzde 80,5 ve yüzde 85,7 seviyelerinde gerçekleşmiştir. Yerel gelirler ile bütçe giderleri arasındaki açığın giderilmesi için en önemli finansman kaynağı olan TC yardım ve krediler kaleminin yerel gelirlere oranı 2024 yılında yüzde 19,7 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2021, 2022 ve 2023

yıllarında ise bu oranın yüzde 24,2, yüzde 22,7 ve yüzde 15,9 seviyelerinde gerçekleştiği görülmektedir. Yerel gelirlerin bütçe giderlerini karşılama oranında 2010-2019 yılları arasında olumlu bir tablo ortaya çıksa da, Covid-19 salgınının ekonomik aktivite üzerinde yarattığı etkilere bağlı olarak 2020 ve 2021 yıllarında bu tabloda bozulma meydana gelmiştir. 2022 ve 2023 yıllarında ise yerel gelirlerin bütçe giderlerini karşılama oranı yukarı yönlü bir değişim gösterse de 2024 yılında söz konusu oran neredeyse 2021 seviyesine kadar düşüş göstermiştir.

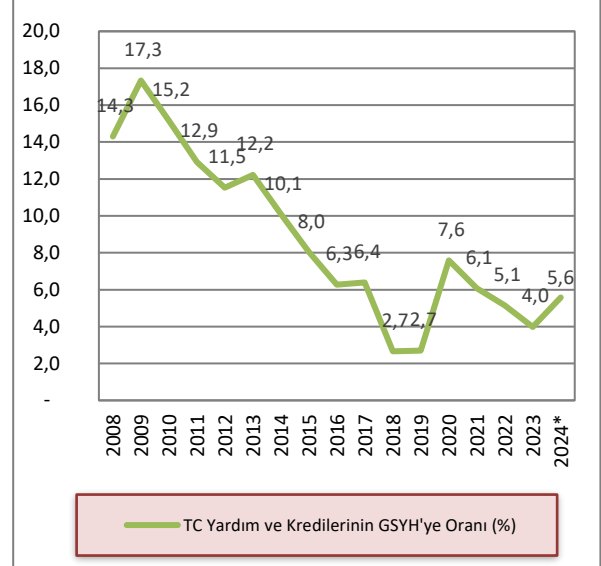
Grafik 4.5: Yıllar İtibarıyla Yerel Gelirlerin Bütçe Giderlerini Karşılama Oranı

Kaynak: KKTMB

Bütçe açığının kapatılmasında önemli bir kalem olarak kullanılan TC yardım ve kredilerinin ülkemiz GSYH'ye oranı incelendiğinde 2020 yılına kadar, yıllar itibarıyla bir düşüş yaşandığı görülmektedir. 2010 yılında yüzde 15,2 olan Türkiye Cumhuriyeti'nden alınan bağış, yardım ve kredilerin GSYH'ye oranı, 2022 sonu itibarıyla yüzde 5,1, 2023 sonu itibarıyla ise yüzde 4 seviyesinde gerçekleşmiştir. 2024 bütçe gerçekleşme verileri ve 2024 yılı GSYH tahmin verisi kullanılarak, 2024 yılı için bu oranın yüzde 5,6 olduğu görülmektedir.

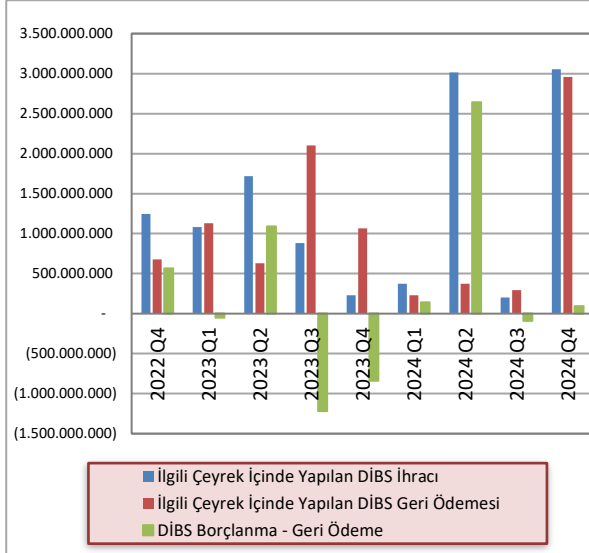
Grafik 4.6: TC Yardım ve Kredilerinin GSYH'ye Oranı

Kaynak: Maliye Bakanlığı, İstatistik Kurumu

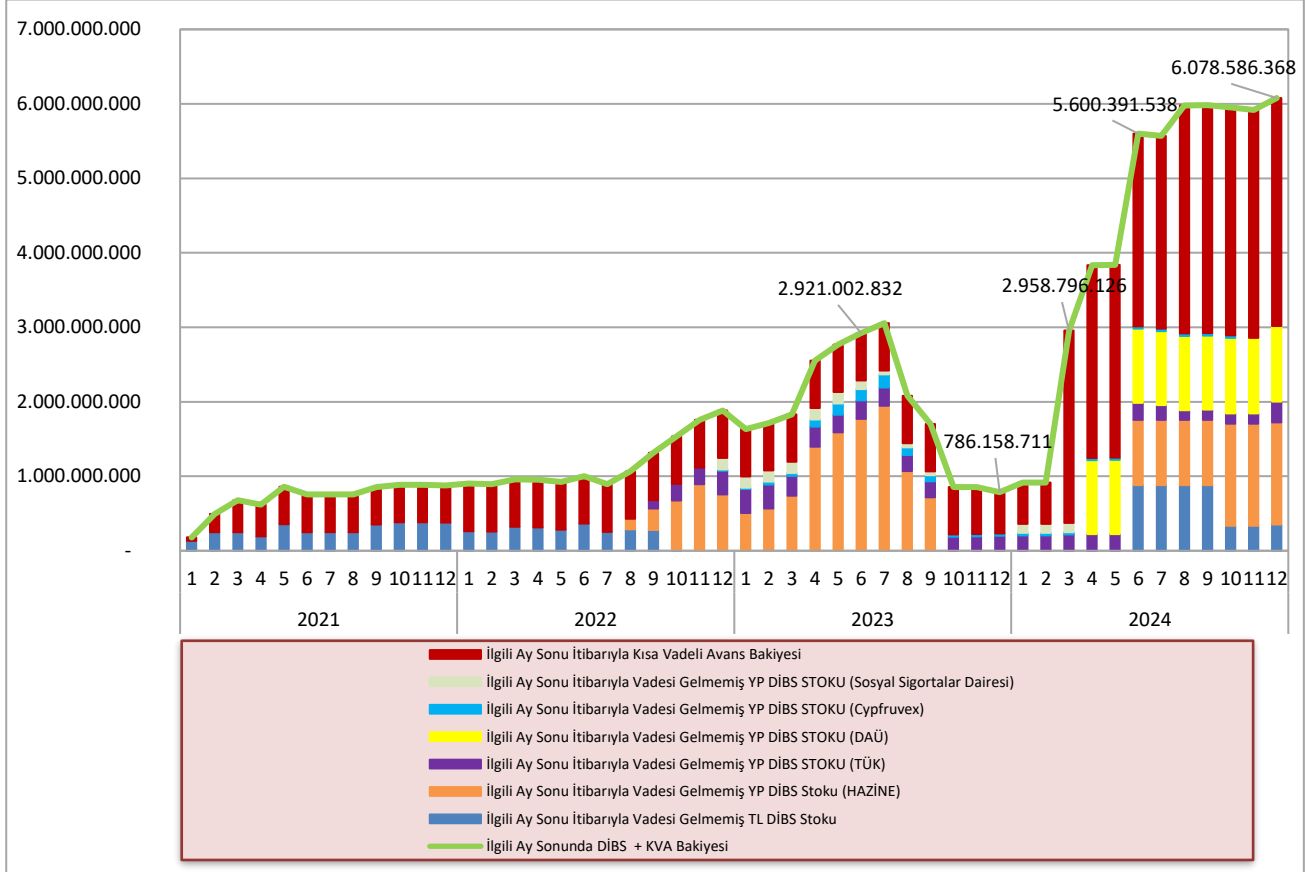
Not: 2024 yılı için GSYH tahmin rakamı kullanılmıştır.

2024 yılının dördüncü çeyreği içerisinde Devlet İç Borçlanma Senedi (DİBS) ihalesi yoluyla toplam 3.053,2 milyon TL borçlanılmış, 2.958 milyon TL DİBS geri ödemesi yapılmış ve böylece 95,2 milyon TL net borçlanma gerçekleştirilmiştir. 2022 yılının Ağustos ayından itibaren Hazine yabancı para cinsinden de borçlanmaya başlamıştır. Yabancı para cinsinden yapılan borçlanmalarda kur riski üstlenmemek amacıyla borçlanılan miktarlar SWAP işlemi ile Türk lirasına dönüştürülerek kullanılmaktadır. 2024 yılı dördüncü çeyreğinde toplam DİBS ihracının 1.705,7 milyon TL'si Hazine'nin, 297,5 milyon TL'si Toprak Ürünleri Kurumu'nun (TÜK), 34,3 milyon TL'si Cypfruvex İşletmecilik Ltd.'nin, 1.015,7 milyon TL'si DAÜ'nün kısa vadeli finansman ihtiyacının karşılanması amacıyla ikrazen ihraç edilen Özel Tertip Hazine Bonosu'dur. 2024 yılı dördüncü çeyreğinde toplam DİBS geri ödemesinin, 1.758,6 milyon TL'si Hazine'nin, 136,2 milyon TL'si Toprak Ürünleri Kurumu'nun (TÜK), 68,4 milyon TL'si Cypfruvex İşletmecilik Ltd.'nin, 994,8 milyon TL'si DAÜ'nün geri ödemesidir. 2024 yılı dördüncü çeyreğinde Türk lirası cinsinden gerçekleştirilen toplam DİBS ihracının 335 milyon TL'si Hazine'ye, 18,5 milyon TL'si ise Toprak Ürünleri Kurumu'na aittir. Aynı çeyrekte yapılan Türk lirası DİBS geri ödemesinin tamamı Hazine'ye ait olup, 880 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir.

Grafik 4.7: İlgili Çeyrek İçinde Yapılan DİBS İhracı ve Geri Ödemesi

Kaynak: KKTOMB

2024 yılı dördüncü çeyreği sonunda DİBS ve KVA yolu ile oluşan toplam iç borç stoku 6.078,6 milyon TL'dir. 2023 yıl sonunda DİBS ve KVA yolu ile oluşan toplam iç borç stoku 786,2 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Buna göre bir yıllık dönemde borç stoku 5.292,4 milyon TL tutarında artmıştır. 2024 yılı dördüncü çeyreği sonu itibarıyla DİBS stoku 3.018,8 milyon TL, KVA bakiyesi ise 3.059,8 milyon TL'dir. 2024 yılı dördüncü çeyreği itibarıyla Türk Lirası DİBS stokunun 335.000.000 TL'si Hazine'ye, 18.503.962 TL'si ise Toprak Ürünleri Kurumu'na aittir. 2024 yılı dördüncü çeyreği itibarıyla yabancı para cinsinden DİBS stoku ise 77.862.388 ABD doları olup, 40.100.000 ABD doları Hazine için, 8.056.285 ABD doları TÜK için ve 29.706.103 ABD doları Doğu Akdeniz Üniversitesi için ihraç edilmiştir.

Grafik 4.8: Kurum Bazında DİBS Stoku ve KVA Bakiyesi

Kaynak: KKTOMB

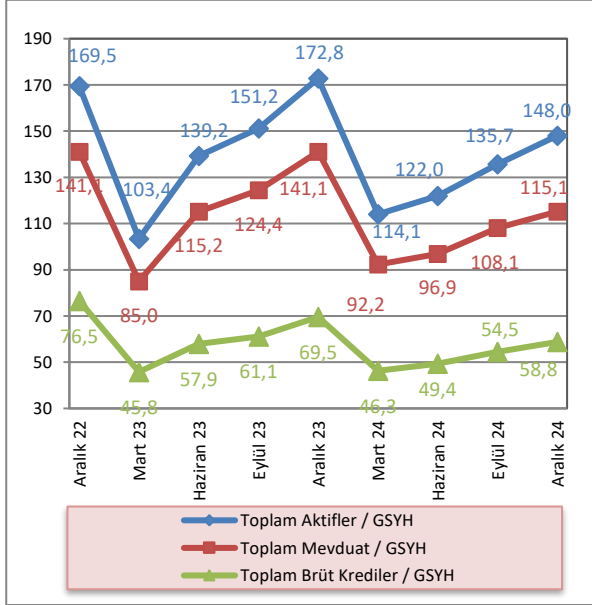
5 PARASAL VE FİNANSAL GELİŞMELER

5.1 BANKACILIK SEKTÖRÜNÜN GENEL GÖRÜNÜMÜ

5.1.1 FİNANSAL DERİNLEŞME

2024 yılı dördüncü çeyrek finansal derinleşme rakamları bir önceki çeyreğe göre artış göstermiştir. Brüt kredilerin GSYH'ye oranı yüzde 54,5'ten yüzde 58,8'e, toplam aktiflerin GSYH'ye oranı yüzde 135,7'den yüzde 148'e, toplam mevduatın GSYH'ye oranı ise yüzde 108,1'den yüzde 115,1'e yükselmiştir.

Grafik 5.1: Finansal Derinleşme (%)

Kaynak: KKTMB, DPÖ, İstatistik Kurumu, Maliye Bakanlığı

Not: 2024 yılı için GSYH tahmin rakamı kullanılmıştır.

5.1.2 BANKACILIK SEKTÖRÜNÜN PERFORMANS RASYOLARI

2024 yılı dördüncü çeyrekte, bankacılık sektörü nakit ve nakit benzeri kalemlerinin toplam aktifler içindeki payı bir önceki çeyreğe göre yüzde 31,56'dan yüzde 34,98'e yükselmiştir. Bu oran bir önceki yılın aynı döneminde yüzde 32,57 seviyesinde gerçekleşmiştir.

2024 yılı Eylül sonu itibarıyla yüzde 18,56 olan SYSR, 2024 yılının dördüncü çeyreğinde 0,83 puan artarak yüzde 19,39 seviyesine yükselmiştir.

TGA'nın brüt krediler içindeki payı, 2024 yılının Aralık ayı sonunda bir önceki çeyrek döneme göre yüzde 3,79'dan yüzde 3,37'ye gerilemiştir.

Mevduatın krediye dönüşüm oranını gösteren brüt kredilerin mevduata oranı, 2024 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyrek döneme göre 0,66 puan artmış ve yüzde 51,08 seviyesinde gerçekleşmiştir.

2023 yılı Aralık ayında yüzde 40,24 seviyesinde olan brüt kredilerin aktif toplam içerisindeki payı, 2024 yılının Aralık ayında yüzde 39,74 seviyesine gerilemiştir. Bir önceki çeyrek döneme göre ise 0,43 puan azalmıştır.

Brüt kredilerde 2024 yılı dördüncü çeyrekte bir önceki çeyrek döneme göre yüzde 7,89 artış gerçekleşmiştir. Önceki yılın aynı döneminde brüt kredilerde yüzde 13,79 artış olmuştur.

2024 yılı üçüncü çeyrekte yüzde 11,58 artan mevduat, 2024 yılının dördüncü çeyreğinde yüzde 6,49'luk artış göstermiştir.

2024 yılı Eylül ayı sonu itibarıyla 9,34 olan finansal kaldıraç oranı, 2024 yılının dördüncü çeyreğinde 8,69 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 5.1: Performans Rasyoları

	2023		2024		
	Ara.	Mar.	Haz.	Eyl.	Ara.
Nakit ve Nakit Benzeri Kalemler / Top. Aktifler (%)	32,57	30,51	30,14	31,56	34,98
SYSR (%)	16,04	16,83	17,57	18,56	19,39
TGA / Brüt Krediler (%)	4,54	4,06	3,91	3,79	3,37
Brüt Krediler / Top. Mevduat (%)	49,30	50,19	50,96	50,42	51,08
Brüt Krediler / Top. Aktifler (%)	40,24	40,57	40,47	40,17	39,74
Brüt Kredilerdeki Çeyrek Büyüme Hızı (%)	13,79	12,01	6,63	10,41	7,89
Mevduattaki Çeyrek Büyüme Hızı (%)	13,37	10,02	5,02	11,58	6,49
Finansal Kaldıraç¹	12,60	11,59	10,18	9,34	8,69

Kaynak: KKTMB

Not: (1)Yabancı Kaynaklar / Toplam Özkaynaklar

5.1.1 BANKACILIK SEKTÖRÜNDE YOĞUNLAŞMA

2024 yılı dördüncü çeyrekte aktif büyüklüğü açısından en büyük beş bankanın sektör içindeki payı yüzde 56,4, ilk on bankanın payı ise yüzde 84,36'dır.

Aynı dönemde brüt krediler büyüklüğü açısından ilk beş bankanın sektör içindeki payı yüzde 57,26, ilk on bankanın payı ise yüzde 85,2 düzeyindedir.

Mevduat büyüklüğü açısından en büyük beş bankanın toplam mevduat içindeki payı yüzde 58,46, ilk on bankanın payı ise yüzde 84,55 seviyesindedir.

Bankalara borçlar kaleminin büyüklüğü açısından ilk beş bankanın sektör içindeki payı yüzde 87,8, ilk on bankanın payı ise yüzde 97,91 düzeyindedir.

Söz konusu dönemde özkaynaklar büyüklüğü açısından ilk beş bankanın toplam özkaynaklar içindeki payı yüzde 63,28, ilk on bankanın payı ise yüzde 86,74 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 5.2: Bankacılık Sektöründe Yoğunlaşma (%)

İlk Beş Bankanın Sektör İçindeki Payları	2023		2024		
	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık
Aktifler	54,29	55,54	56,79	56,39	56,40
Brüt Krediler	55,54	54,83	55,20	55,35	57,26
Mevduat	57,05	56,96	57,23	57,10	58,46
Bankalara Borçlar	85,80	86,85	91,46	89,96	87,80
Özkaynaklar	58,13	59,44	60,46	61,96	63,28
İlk On Bankanın Sektör İçindeki Payları					
Aktifler	83,45	83,29	83,41	83,86	84,36
Brüt Krediler	84,44	84,39	84,53	84,56	85,20
Mevduat	83,49	83,59	83,53	83,83	84,55
Bankalara Borçlar	97,52	97,87	98,94	99,22	97,91
Özkaynaklar	85,34	85,94	86,64	87,31	86,74

Kaynak: KKTCCMB

5.1.2 BANKA, ŞUBE, PERSONEL VE ATM SAYISI

Bankacılık sektöründe faaliyet gösteren banka sayısı 2024 yılı Aralık ayı sonunda 22'dir. Sektördeki 22

bankanın 2'si kamu eliyle yönetilen banka, 14'ü özel sermayeli banka ve 6'sı şube bankasıdır.

Tablo 5.3: Banka Sayısındaki Gelişmeler

	Ara.22	Mar.23	Haz.23	Eyl.23	Ara.23	Mar.24	Haz.24	Eyl.24	Ara.24
Kamu Eliyle Yönetilen Bankalar	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Özel Sermayeli Bankalar	14	14	14	14	14	14	14	14	14
Şube Bankaları	5	5	5	5	6	6	6	6	6
Toplam	21	21	21	21	22	22	22	22	22

Kaynak: KKTCCMB

Sektörde hizmet sunum birimi olan banka şubesi sayısı, 2024 yılının dördüncü çeyreğinde 217'dir. Şube sayılarının banka gruplarına göre dağılımına bakıldığında, toplam şube sayısının yüzde 66,36'sının

özel sermayeli bankalara, yüzde 19,35'inin şube bankalarına, yüzde 14,29'unun ise kamu eliyle yönetilen bankalara ait olduğu görülmektedir.

Tablo 5.4: Şube ve Personel Sayılarının Gelişimi

Şube Sayısının Gelişimi (adet)									
	Ara.22	Mar.23	Haz.23	Eyl.23	Ara.23	Mar.24	Haz.24	Eyl.24	Ara.24
Kamu Eliyle Yönetilen Bankalar	32	32	32	32	32	32	32	31	31
Özel Sermayeli Bankalar	147	147	145	145	144	144	144	144	144
Şube Bankaları	38	38	39	40	40	40	40	41	42
Toplam	217	217	216	217	216	216	216	216	217
Personel Sayısının Gelişimi (kişi)									
Kamu Eliyle Yönetilen Bankalar	503	494	484	480	478	468	464	463	462
Özel Sermayeli Bankalar	2.059	2.050	2.040	2.017	2.019	2.074	2.086	2.093	2.135
Şube Bankaları	583	585	586	634	640	650	636	654	666
Toplam	3.145	3.129	3.110	3.131	3.137	3.192	3.186	3.210	3.263

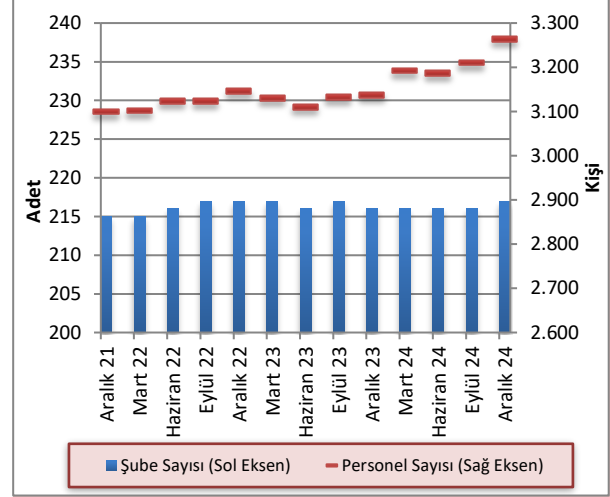
Kaynak: KKTOMB

Sektörde istihdam edilen personel sayısı, Eylül 2024 - Aralık 2024 döneminde 53 kişi artarak 3.210'dan 3.263'e yükselmiştir. Söz konusu personelin 462'si kamu eliyle yönetilen bankalarda, 2.135'i özel sermayeli bankalarda ve 666'sı şube bankalarında çalışmaktadır. Bu dönemde, özel sermayeli bankaların personel sayısı 2.093'ten 2.135'e, şube bankalarının personel sayısı 654'ten 666'ya yükselmiş, kamu eliyle yönetilen bankaların personel sayısı 463'ten 462'ye gerilemiştir.

Aralık 2023 – Aralık 2024 arasındaki bir yıllık dönemde bankacılık sektöründe çalışan personel sayısı, 126 kişi artarak 3.137'den 3.263'e yükselmiştir. Söz konusu dönemde personel sayısındaki değişim banka grupları bazında incelendiğinde, şube bankaları ve özel sermayeli bankalar grubunda çalışan personel sayısı artmış, kamu eliyle yönetilen bankalarda çalışan personel sayısı ise azalmıştır.

2024 yılının dördüncü çeyreğinde sektörde çalışan personelin yüzde 14,16'sının kamu eliyle yönetilen bankalara, yüzde 65,43'ünün özel sermayeli bankalara, yüzde 20,41'inin ise şube bankalarına ait olduğu görülmektedir.

Grafik 5.2: Personel ve Şube Sayısının Gelişimi

Kaynak: KKTOMB

Sektörde faaliyet gösteren bankalara ait ATM sayısı 2024 yılı dördüncü çeyrek itibarıyla 638'dir. ATM sayılarının banka gruplarına göre dağılımına bakıldığında 336 ATM ile şube bankaları ilk sırada yer almaktadır. Şube bankalarını 246 ATM ile özel sermayeli bankalar, 56 ATM ile kamu eliyle yönetilen bankalar takip etmektedir. Aralık 2023 - Aralık 2024 döneminde sektörde faaliyet gösteren bankalara ait ATM sayısı 590'dan 638'e yükselmiştir.

Tablo 5.5: ATM Sayısındaki Gelişmeler

	Ara.23	Mar.24	Haz.24	Eyl.24	Ara.24
Kamu Eliyle Yönetilen Bankalar	56	56	56	56	56
Özel Sermayeli Bankalar	236	235	234	238	246
Şube Bankaları	298	304	303	310	336
Toplam	590	595	593	604	638

Kaynak: KKTOMB

5.2 BANKACILIK SEKTÖRÜ KONSOLİDE BİLANÇOSU

2024 yılı Eylül ayı sonunda 302.195,2 milyon TL seviyesinde olan bankacılık sektörünün aktif toplamı, 2024 yılının Aralık ayı sonunda yüzde 9,04 artarak 329.507,3 milyon TL'ye yükselmiştir. İlgili dönemde, nakit ve nakit benzeri kalemlerde yüzde 20,84, brüt kredilerde yüzde 7,89 artış, MDC'de binde 7,9, diğer aktiflerde ise yüzde 5,61 azalış görülmüştür.

Aralık 2023 – Aralık 2024 döneminde sektörün toplam aktifleri yüzde 44,06 artmıştır. Aynı dönemde nakit ve nakit benzeri kalemler yüzde 54,72, brüt krediler yüzde 42,27, MDC ise yüzde 31,39 artış göstermiştir. İlgili dönemde mevduat yüzde 37,3, özkaynaklar ise yüzde 102,15 artmıştır.

Sektörün en önemli fon kaynağı olan mevduat, Eylül 2024 - Aralık 2024 döneminde yüzde 6,49, özkaynaklar ise yüzde 16,33 artmıştır.

Tablo 5.6: Bankacılık Sektörü Konsolide Bilançosu (Milyon TL)

	2023		2024		Yüzde Değişim		
	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık	09/2024 - 12/2024	12/2023 - 12/2024
Nakit ve Nakit Benzeri Kalemler	74.496,2	77.538,6	81.857,0	95.385,9	115.259,9	20,84	54,72
MDC	41.669,1	48.466,9	52.459,0	55.185,3	54.747,2	-0,79	31,39
Toplam Brüt Krediler	92.047,1	103.100,0	109.938,1	121.380,9	130.954,3	7,89	42,27
Diğer Aktifler	20.509,1	25.000,6	27.372,8	30.243,1	28.545,9	-5,61	39,19
Aktif/Pasif Toplamı	228.721,5	254.106,1	271.626,9	302.195,2	329.507,3	9,04	44,06
Mevduat	186.717,8	205.433,0	215.737,4	240.724,0	256.355,0	6,49	37,30
Bankalara Borçlar	13.689,6	14.326,1	15.459,5	14.767,3	19.621,0	32,87	43,33
Diğer Pasifler	11.494,7	14.163,2	16.129,5	17.477,0	19.530,8	11,75	69,91
Özkaynaklar	16.819,4	20.183,8	24.300,5	29.226,9	34.000,5	16,33	102,15

Kaynak: KKTMB

5.2.1 AKTİF / PASİF YAPISINDAKİ GELİŞMELER

2024 yılının dördüncü çeyreğinde, sektörün aktif toplamı içerisindeki en büyük pay, yüzde 39,74 ile brüt kredilere aittir. Brüt kredileri sırasıyla yüzde 34,98’lik payla nakit ve nakit benzeri kalemler, yüzde 16,61’lik payla MDC ve yüzde 8,66’lık payla diğer aktifler kalemi takip etmektedir.

Bankacılık sektörü Aralık 2023 - Aralık 2024 dönemi aktif yapısını oluşturan kalemlerin payları yönünden değerlendirildiğinde; nakit ve nakit benzeri kalemlerin payında artış, MDC, brüt krediler ve diğer aktifler kalemlerinin paylarında ise azalış olduğu görülmektedir.

Aralık 2024 itibarıyla, pasif toplamının yüzde 77,8’ini mevduat, yüzde 10,32’sini özkaynaklar, yüzde 5,95’ini bankalara borçlar, yüzde 5,93’ünü ise diğer pasifler oluşturmaktadır.

Aralık 2023 - Aralık 2024 döneminde bankacılık sektörünün pasif yapısını oluşturan kalemler payları yönünden değerlendirildiğinde, mevduat ve bankalara borçlar kalemlerinin paylarında azalış, diğer pasifler ve özkaynaklar kalemlerinin payında ise artış olduğu görülmektedir.

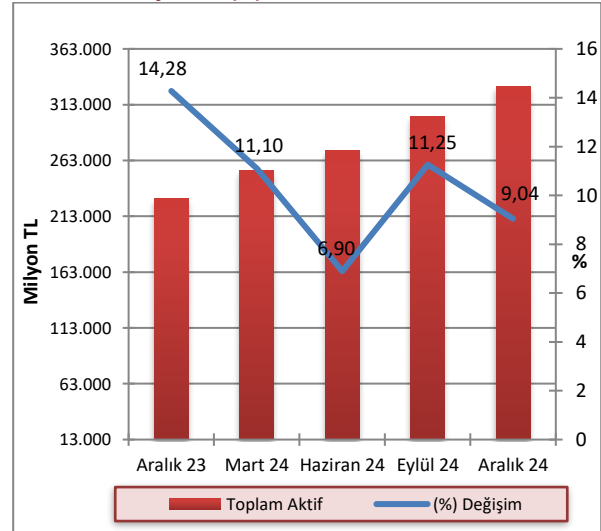
Tablo 5.7: Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Kalemlerinin Yüzde Dağılımı (%)

	2023		2024		
Aktif	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık
Nakit ve Nakit Benzeri Kalemler	32,57	30,51	30,14	31,56	34,98
MDC	18,22	19,07	19,31	18,26	16,61
Toplam Brüt Krediler	40,24	40,57	40,47	40,17	39,74
Diğer Aktifler	8,97	9,85	10,08	10,01	8,66
Toplam	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Pasif					
Toplam Mevduat	81,64	80,85	79,42	79,66	77,80
Bankalara Borçlar	5,99	5,64	5,69	4,89	5,95
Diğer Pasifler	5,03	5,57	5,94	5,78	5,93
Özkaynaklar	7,35	7,94	8,95	9,67	10,32
Toplam	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Kaynak: KKTOMB

Bankacılık sektörünün aktif toplamı Aralık 2024 döneminde bir önceki çeyrek döneme göre yüzde 9,04, 2023 yılının aynı döneminde ise bir önceki çeyrek döneme göre yüzde 14,28 artış göstermiştir. Aralık 2023 – Aralık 2024 döneminde bankacılık sektörü aktif toplamında 100.785,8 milyon TL artış gerçekleşmiştir.

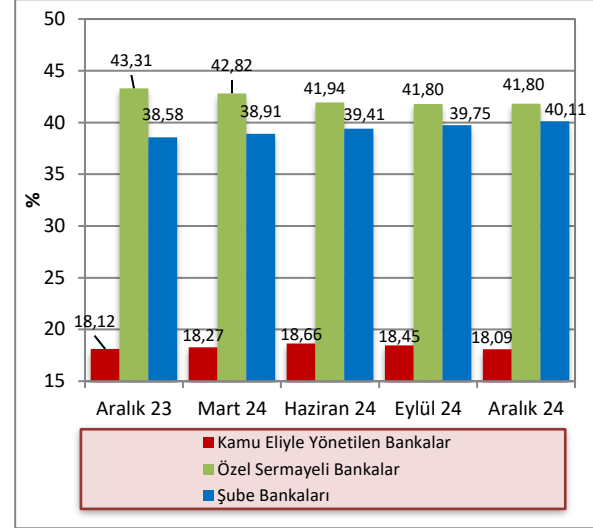
Grafik 5.3: Bankacılık Sektörünün Aktifleri ve Çeyrek Dönemlik Gelişimleri (%)

Kaynak: KKTOMB

2024 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla banka gruplarının aktif toplamındaki payları, özel sermayeli bankalarda yüzde 41,8 payla bir önceki çeyrekle aynı seviyede gerçekleşmiş, kamu eliyle yönetilen bankaların payı yüzde 18,45’den yüzde 18,09’a gerilemiş, şube bankalarının payı ise yüzde 39,75’ten yüzde 40,11’e yükselmiştir. Aralık 2023 – Aralık 2024 döneminde ise, kamu eliyle yönetilen bankalar ve özel sermayeli bankalar grubunun payında azalış, şube bankaları grubunun payında ise artış görülmüştür.

Grafik 5.4: Banka Gruplarının Sektörün Aktif Toplamındaki Payları (%)

Kaynak: KKTOMB

2024 yılının dördüncü çeyreğinde, bir önceki çeyrek döneme göre aktif toplamı kamu eliyle yönetilen bankalarda yüzde 6,86, özel sermayeli bankalarda yüzde 9,05, şube bankalarında ise yüzde 10,04 artmıştır.

Bir önceki yılın aynı dönemine göre ise, aktif toplamı kamu eliyle yönetilen bankalarda yüzde 43,82, özel sermayeli bankalarda yüzde 39,07, şube bankalarında ise yüzde 49,79 artmıştır.

Tablo 5.8: Banka Grupları Bazında Toplam Aktiflerin Gelişimi (Milyon TL)

	2023		2024		Yüzde Değişim		
	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık	09/2024-12/2024	12/2023-12/2024
Kamu Eliyle Yönetilen Bankalar	41.435,5	46.434,9	50.673,2	55.768,8	59.594,6	6,86	43,82
Özel Sermayeli Bankalar	99.049,3	108.808,0	113.918,8	126.313,9	137.743,1	9,05	39,07
Şube Bankaları	88.236,7	98.863,2	107.034,9	120.112,5	132.169,6	10,04	49,79
Toplam	228.721,5	254.106,1	271.626,9	302.195,2	329.507,3	9,04	44,06

Kaynak: KKTOMB

2024 yılı Aralık ayı itibarıyla kredilerin TP ve YP dağılımına bakıldığında zaman TP kredilerin payının bir önceki çeyrek döneme göre yüzde 31,15’ten yüzde 32,1’e yükseldiği, YP kredilerin payının ise yüzde 68,85’ten yüzde 67,9’a gerilediği görülmektedir. TP

mevduatın payı Aralık 2024 itibarıyla bir önceki çeyrek döneme göre yüzde 21,6’dan yüzde 24,6’ya yükselmiş, YP mevduatın payı ise yüzde 78,4’ten yüzde 75,4’e gerilemiştir.

Tablo 5.9: Krediler ve Mevduatın TP-YP Dağılımı (%)

	2023				2024					
	Aralık		Mart		Haziran		Eylül		Aralık	
	TP	YP	TP	YP	TP	YP	TP	YP	TP	YP
Krediler	35,59	64,41	34,95	65,05	33,10	66,90	31,15	68,85	32,10	67,90
Mevduat	16,03	83,97	15,41	84,59	20,68	79,32	21,60	78,40	24,60	75,40

Kaynak: KKTOMB

5.2.2 NAKİT VE NAKİT BENZERİ KALEMLER

Bankacılık sektörü nakit ve nakit benzeri kalemlerini oluşturan nakit değerler, merkez bankasından alacaklar, BPP işlemlerinden alacaklar ve bankalardan alacaklar kalemlerinin toplamı, 2024 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yüzde 20,84 artarak 95.385,9 milyon TL'den, 115.259,9 milyon TL'ye yükselmiştir.

Bu dönemde, nakit değerler kaleminde 103,9 milyon TL azalış, merkez bankasından alacaklar kaleminde 8.673,2 milyon TL, BPP işlemlerinden alacaklar kaleminde

6.330,1 milyon TL, bankalardan alacaklar kaleminde ise 4.984,6 milyon TL artış gerçekleşmiştir.

2023 yılı Aralık ayı sonunda 74.496,2 milyon TL olan nakit ve nakit benzeri kalemler, 2024 yılı Aralık ayı sonunda 115.259,9 milyon TL seviyesine yükselmiştir. İlgili dönemde, nakit değerler kaleminde 819,1 milyon TL, merkez bankasından alacaklar kaleminde 6.998,4 milyon TL, BPP işlemlerinden alacaklar kaleminde 29.468,7 milyon TL, bankalardan alacaklar kaleminde ise 3.487,5 milyon TL artış gerçekleşmiştir.

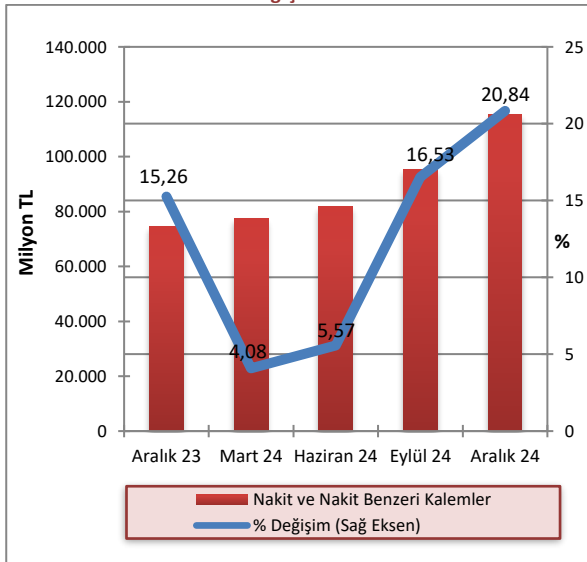
Tablo 5.10: Nakit ve Nakit Benzeri Kalemlerin Gelişimi (Milyon TL)

	2023		2024		Yüzde Değişim	
	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık	09/2024 - 12/2024
Nakit Değerler	2.125,2	2.449,0	2.704,8	3.048,2	2.944,3	-3,41
Merkez Bankasından Alacaklar	18.774,2	16.312,4	15.200,2	17.099,4	25.772,6	50,72
BPP İşlemlerinden Alacaklar	31.208,9	37.301,2	44.597,5	54.347,5	60.677,6	11,65
Bankalardan Alacaklar	22.387,9	21.476,0	19.354,5	20.890,8	25.875,4	23,86
Toplam	74.496,2	77.538,6	81.857,0	95.385,9	115.259,9	20,84

Kaynak: KKTOMB

Nakit ve nakit benzeri kalemler toplamı 2024 yılı dördüncü çeyreği sonunda bir önceki çeyreğe göre yüzde 20,84 artış göstermiştir. Nakit ve nakit benzeri kalemlerde Aralık 2023 - Aralık 2024 döneminde 40.763,7 milyon TL artış gerçekleşmiştir.

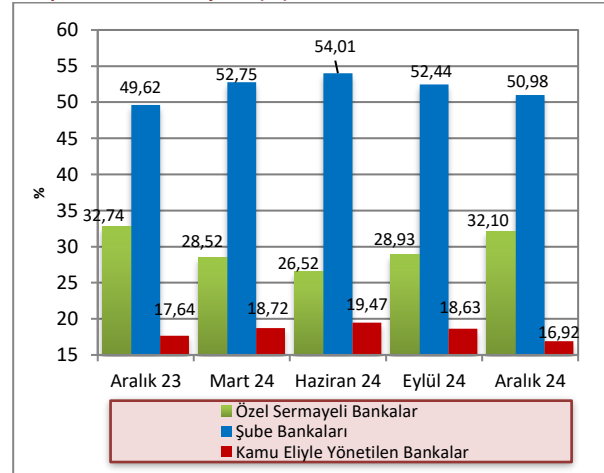
Grafik 5.5: Nakit ve Nakit Benzeri Kalemlerin Çeyrek Dönemlere Göre Yüzde Değişimi

Kaynak: KKTOMB

2024 yılının dördüncü çeyreğinde banka gruplarının nakit ve nakit benzeri kalemlerdeki paylarında bir önceki çeyreğe kıyasla, kamu eliyle yönetilen bankalar ve şube bankalarının payında azalış, özel sermayeli bankaların payında ise artış gerçekleşmiştir. Aralık 2023 - Aralık 2024 döneminde ise kamu eliyle yönetilen bankalar ve özel sermayeli bankaların payında azalış, şube bankaları grubunun payında ise artış gerçekleşmiştir.

Grafik 5.6: Nakit ve Nakit Benzeri Kalemlerin Banka Gruplarına Göre Payları (%)

Kaynak: KKTOMB

5.2.3 KREDİLER

2024 yılı Aralık ayı itibarıyla 88.867,1 milyon TL olan işletme kredileri, geçmiş dönemlerde olduğu gibi krediler toplamı içinde birinci sırada yer almaktadır. Bunu, 22.041,5 milyon TL ile tüketici kredileri izlemektedir.

Aralık 2023 – Aralık 2024 döneminde işletme kredileri 63.900,2 milyon TL’den 88.867,1 milyon TL’ye, tüketici kredileri 15.768,8 milyon TL’den 22.041,5 milyon TL’ye yükselmiştir.

Tablo 5.11: Kredilerin Türlerine Göre Dağılımı (Milyon TL)

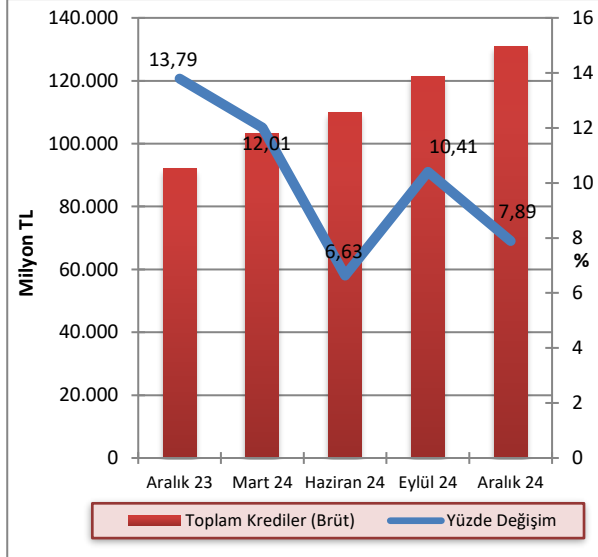
	2023		2024		
	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık
İşletme Kredileri	63.900,2	70.513,5	74.555,8	82.392,4	88.867,1
Tüketici Kredileri	15.768,8	17.377,3	18.286,9	20.289,5	22.041,5
Kredi Kartları	3.413,4	3.917,2	5.058,7	5.817,8	6.674,1
İskonto ve İştira Senetleri	2.128,0	2.676,7	2.794,8	3.024,7	3.270,2
Diğer Yatırım Kredileri	162,1	167,2	97,6	101,0	73,4
İthalat Kredileri	3,5	1,7	1,8	1,8	4,5
Fon Kaynaklı Krediler	85,0	93,9	95,1	98,8	102,0
İhtisas Kredileri	513,5	553,8	498,8	500,0	534,0
İhracat Kredileri	41,8	31,5	220,1	207,7	279,2
KKTCMB Kaynaklı Krediler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
KKTCMB Aracılığıyla Kullanılan Krediler	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Müşteri Adına Menkul Değer Alım Kredileri	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
İhracat Garantili Yatırım Kredileri	728,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diğer Krediler	1.126,8	3.583,6	4.031,6	4.342,7	4.700,4
Toplam Krediler	87.871,1	98.916,4	105.641,2	116.776,4	126.546,4

Kaynak: KKTOMB

Not: TGA dâhil değildir.

Brüt krediler 2024 yılı dördüncü çeyrekte bir önceki çeyreğe göre yüzde 7,89 artış göstermiştir. Brüt kredilerde Aralık 2023 - Aralık 2024 döneminde 38.907,2 milyon TL artış gerçekleşmiştir.

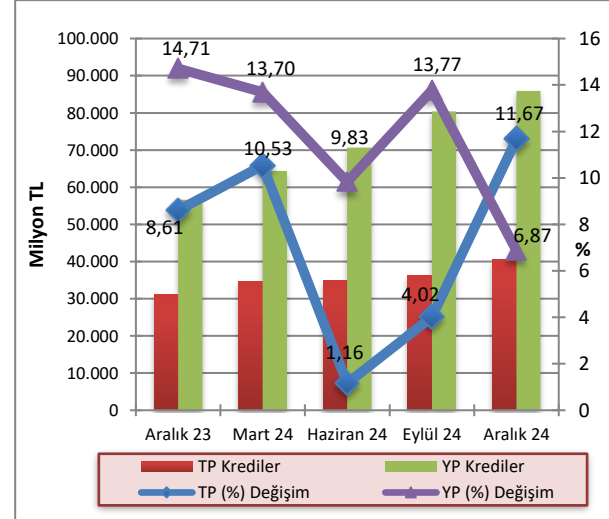
Grafik 5.7: Brüt Kredilerin Gelişimi ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim

Kaynak: KKTOMB

2024 yılının dördüncü çeyreğinde kredilerin 40.619,8 milyon TL'si TP cinsinden, 85.926,6 milyon TL'si YP cinsindendir. Söz konusu dönemde, bir önceki çeyrek döneme göre TP cinsinden kredilerde yüzde 11,67, YP cinsinden kredilerde yüzde 6,87 artış gerçekleşmiştir.

Grafik 5.8: Bankacılık Sektörü Kredileri TP ve YP Ayrımı ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim

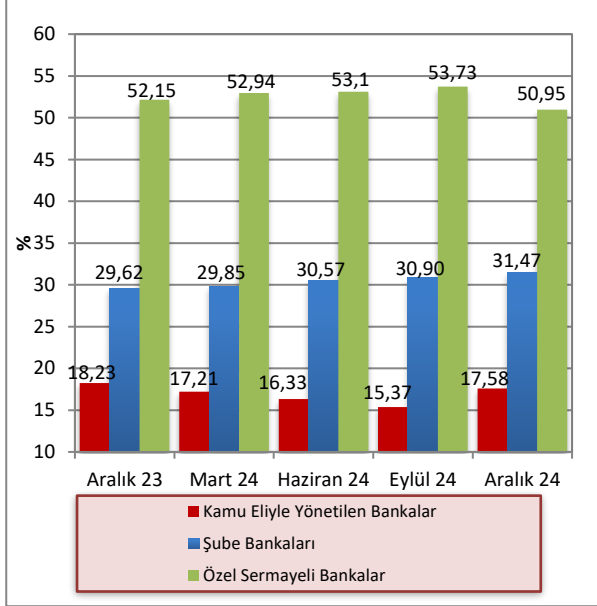

Kaynak: KKTOMB

Not: TGA dâhil değildir.

Brüt kredilerin banka gruplarına göre payları incelendiğinde, 2024 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla kamu eliyle yönetilen bankaların payının yüzde 15,37’den yüzde 17,58’e, şube bankalarının payının yüzde 30,9’den yüzde 31,47’ye yükseldiği, özel sermayeli bankaların payının ise yüzde 53,73’ten yüzde 50,95’e gerilediği görülmektedir. Aralık 2023 - Aralık 2024 döneminde kamu bankaları ve özel sermayeli bankaların payında azalış yaşanırken, şube bankalarının payında ise artış gerçekleşmiştir.

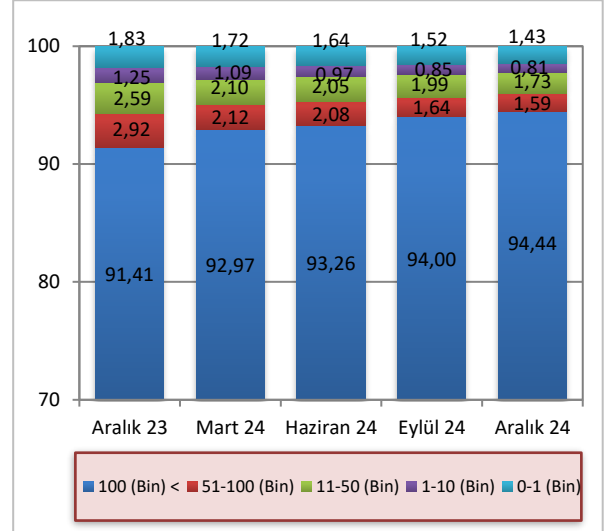
Grafik 5.9: Banka Gruplarına Göre Brüt Kredilerin Payları (%)

Kaynak: KKTOMB

2024 yılı dördüncü çeyreği sonunda 100 bin TL’den büyük kredilerin toplam krediler içindeki payı yüzde 94,44 olmuştur. Söz konusu dönemde, kredi büyüklüklerinde ikinci sırayı yüzde 1,73’lük payla 11-50 bin TL dilimindeki krediler almaktadır. 51-100 bin TL ve 0-Bin TL tutarlarındaki krediler ise, toplam kredilerin sırasıyla yüzde 1,59 ve yüzde 1,43’ünü oluşturmaktadır. Sektördeki en düşük kredi kullanımı ise yüzde 0,81’lik payla 1-10 bin TL tutarındaki krediler diliminde gerçekleşmiştir.

Grafik 5.10: Kredi Tutarlarının Toplam Krediler İçindeki Payı (%)

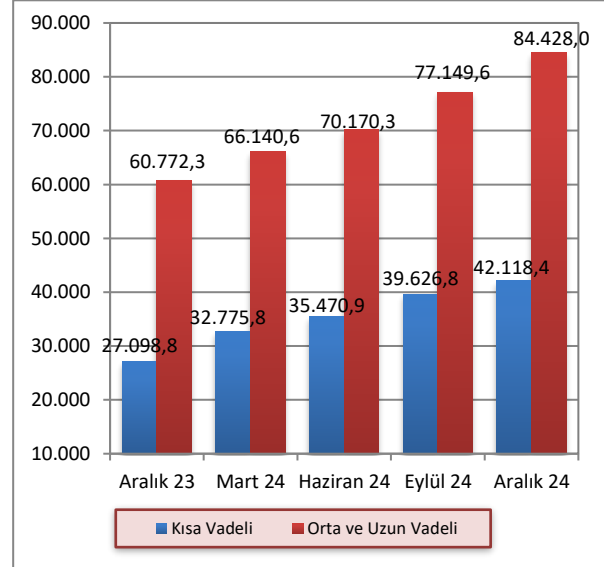

Kaynak: KKTOMB

Not: TGA dâhil değildir.

2024 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyrek döneme göre kısa vadeli krediler 39.626,8 milyon TL’den 42.118,4 milyon TL’ye, orta ve uzun vadeli krediler ise 77.149,6 milyon TL’den 84.428 milyon TL’ye yükselmiştir. Aralık 2023 – Aralık 2024 döneminde kısa vadeli kredilerde yüzde 55,43, orta ve uzun vadeli kredilerde ise yüzde 38,93 artış olmuştur.

Grafik 5.11: Kredilerde Vade Yapısı (Milyon TL)

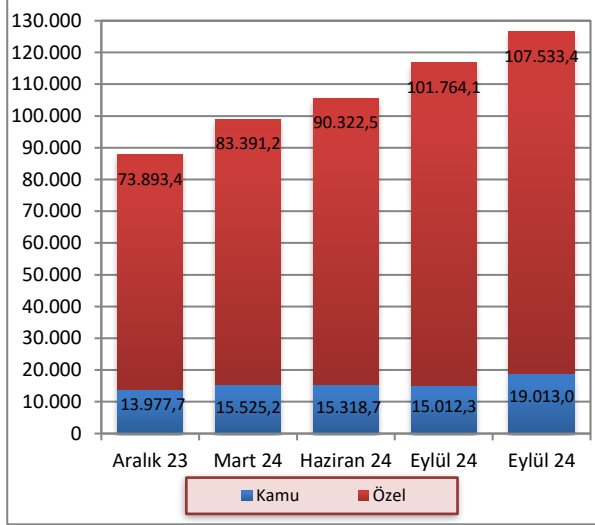
Kaynak: KKTOMB

Not: Vadesi 1 yıla kadar olan krediler kısa vadeli olarak sınıflandırılmaktadır.

2024 yılı Aralık ayı itibarıyla bankacılık sektörü toplam kredilerinin yüzde 84,98'ini özel sektöre, yüzde 15,02'sini ise kamu sektörüne kullanmıştır. Söz konusu dönemde kamu kesiminin kullandığı krediler bir önceki çeyreğe göre 15.012,3 milyon TL'den 19.013 milyon TL'ye, özel kesim kredileri ise 101.764,1 milyon TL'den 107.533,4 milyon TL'ye yükselmiştir.

Aralık 2023 – Aralık 2024 döneminde kamu kesimine kullanılan kredilerde yüzde 36,02 özel kesime kullanılan kredilerde ise yüzde 45,53 artış gerçekleşmiştir.

Grafik 5.12: Kredilerde Kamu ve Özel Sektör Dağılımı (Milyon TL)

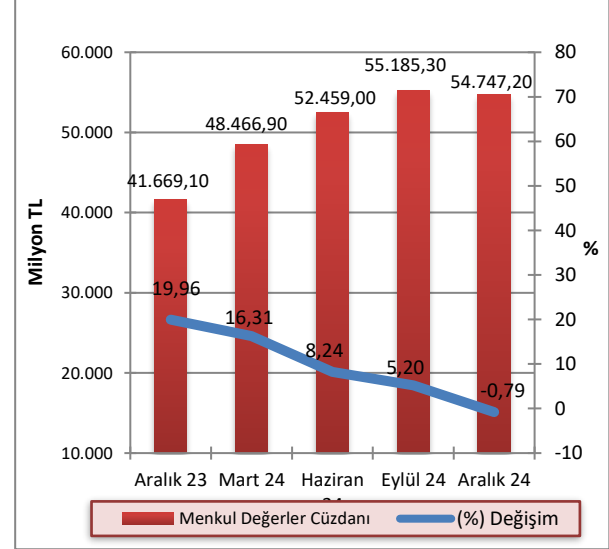

Kaynak: KKTMB

5.2.4 MENKUL DEĞERLER CÜZDANI

MDC, 2024 yılı Aralık ayında bir önceki çeyreğe göre binde 7,9 azalış göstermiştir. MDC kaleminde 2023 yılı Aralık ayına göre bir yıllık dönemde ise 13.078,1 milyon TL artış yaşanmıştır.

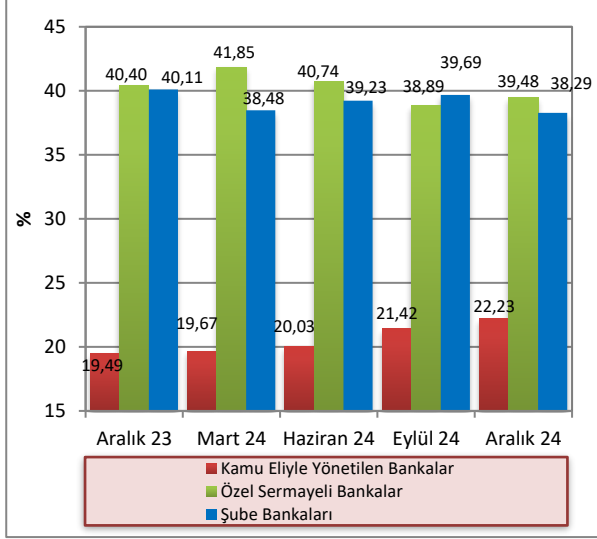
Grafik 5.13: Menkul Değerler Cüzdanı Topamları ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişim

Kaynak: KKTMB

2024 yılının dördüncü çeyreği itibarıyla bir önceki çeyreğe kıyasla kamu eliyle yönetilen bankaların toplam MDC'deki payı yüzde 21,42'den yüzde 22,23'e, özel sermayeli bankaların payı ise yüzde 38,89'dan yüzde 39,48'e yükselmiş, şube bankalarının payı ise yüzde 39,69'dan yüzde 38,29' a gerilemiştir. Aralık 2023 – Aralık 2024 döneminde özel sermayeli bankalar ve şube bankalarının payında azalış, kamu eliyle yönetilen bankaların payında ise artış gerçekleşmiştir.

Grafik 5.14: Banka Gruplarına Göre Menkul Değerler Cüzdanının Payları (%)

Kaynak: KKTOMB

5.2.5 MEVDUAT

Sektörün en önemli fon kaynağı olan mevduat, 2024 yılı dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yüzde 6,49 artmıştır. Mevduat bir yıllık dönemde yüzde 37,3 artış göstermiş ve 2024 yılı Aralık ayı sonunda 256.355 milyon TL olmuştur.

2024 yılı Aralık ayı sonu itibarıyla, geçmiş dönemlerde olduğu gibi, mevduattaki en büyük payın 176.154,8 milyon TL ile tasarruf mevduatına ait olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla 62.258,3 milyon TL ile ticari mevduat, 9.942,8 milyon TL ile resmi mevduat izlemektedir. Aralık 2023 – Aralık 2024 döneminde, tasarruf mevduatında yüzde 35,59, ticari mevduatta yüzde 32,8, resmi mevduatta ise yüzde 57,71 artış gerçekleşmiştir.

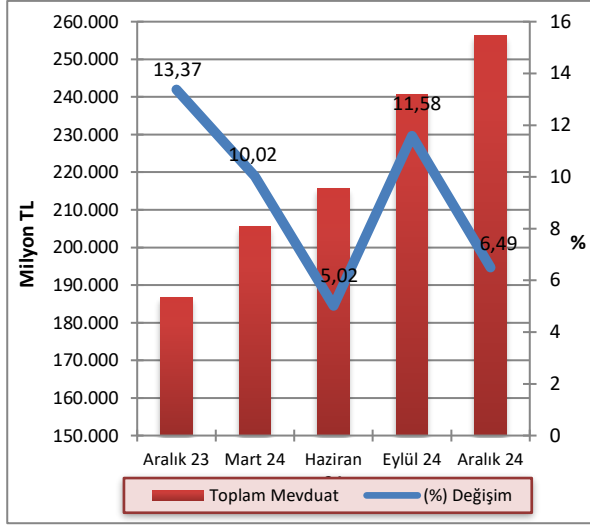
Tablo 5.12: Mevduatın Türlerine Göre Gelişimi (Milyon TL)

	2023		2024		Yüzde Değişim		
	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık	09/2024 – 12/2024	12/2023 – 12/2024
Tasarruf	129.916,3	142.846,0	149.757,6	166.171,9	176.154,8	6,01	35,59
Ticari	46.881,9	50.577,0	52.166,6	58.421,3	62.258,3	6,57	32,80
Resmi	6.304,3	7.207,8	8.085,2	10.021,6	9.942,8	-0,79	57,71
Diğer	3.615,3	4.802,2	5.728,0	6.109,2	7.999,1	30,94	121,26
Toplam Mevduat	186.717,8	205.433,0	215.737,4	240.724,0	256.355,0	6,49	37,30
Bankalara Borçlar	13.689,6	14.326,1	15.459,5	14.767,3	19.621,0	32,87	43,33
Bankalara Borçlar Dâhil Toplam Mevduat	200.407,4	219.759,1	231.196,9	255.491,3	275.976,0	8,02	37,71

Kaynak: KKTOMB

Toplam mevduat 2024 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yüzde 6,49 artış göstermiştir. Aralık 2023 – Aralık 2024 döneminde mevduatta 69.637,2 milyon TL artış gerçekleşmiştir.

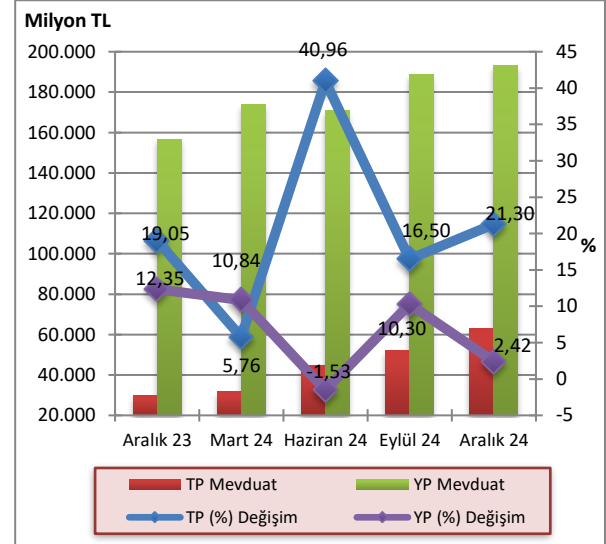
Grafik 5.15: Mevduatın Gelişimi ve Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişimi (%)

Kaynak: KKTOMB

2024 yılının dördüncü çeyreğinde mevduatın 63.056,1 milyon TL'sinin TP cinsinden, 193.298,9 milyon TL'sinin ise YP cinsinden oluştuğu gözlemlenmiştir. Söz konusu dönemde, bir önceki çeyrek döneme göre TP cinsinden mevduatta yüzde 21,3, YP cinsinden mevduatta ise yüzde 2,42 artış gerçekleşmiştir.

Grafik 5.16: Mevduatın TP-YP Ayrımı ile Çeyrek Dönemlik Yüzde Değişimi

Kaynak: KKTOMB

2024 yılı Aralık ayı sonunda bir önceki çeyrek döneme göre kamu eliyle yönetilen bankaların TP mevduatında yüzde 22,21 artış, YP mevduatında yüzde 2,21 azalış, özel sermayeli bankaların TP mevduatında yüzde 26,09, YP mevduatında yüzde 6,15 artış, şube bankalarının TP mevduatında yüzde 18,11 artış, YP mevduatında ise binde 7,9 azalış görülmüştür.

Tablo 5.13: Banka Grupları İtibarıyla Mevduatın Gelişimi (Milyon TL)

	Eylül 2024			Aralık 2024			Yüzde Değişim		
	TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam	TP	YP	Toplam
Kamu Eliyle Yönetilen Bankalar	12.703,8	33.766,8	46.470,6	15.525,2	33.020,8	48.546,0	22,21	-2,21	4,47
Özel Sermayeli Bankalar	14.247,2	94.131,0	108.378,2	17.963,9	99.916,5	117.880,4	26,09	6,15	8,77
Şube Bankaları	25.033,6	60.841,6	85.875,2	29.567,0	60.361,6	89.928,6	18,11	-0,79	4,72
Toplam Mevduat	51.984,6	188.739,4	240.724,0	63.056,1	193.298,9	256.355,0	21,30	2,42	6,49

Kaynak: KKTOMB

Bankacılık sektörü mevduatındaki vade yoğunluğu, 2024 yılı Aralık ayı itibarıyla önceki dönemlerde olduğu gibi yüzde 40,42'lik pay ile bir ay vadeli mevduat toplamındadır. Bir ay vadeli mevduatı, yüzde 29,87'lik pay ile vadesiz, yüzde 21'lik pay ile 3 ay vadeli, yüzde 5,84'lük pay ile bir yıl vadeli ve yüzde 2,86'lık pay ile 6 ay vadeli mevduat izlemektedir.

Mevduatın vade payı bir önceki çeyrek dönemle kıyaslandığında, 1 ay vadeli mevduatta 1,03 puan, 6 ay vadeli mevduatta 1,41 puan, 1 yıl vadeli mevduatta 0,58 puan azalış, vadesiz mevduatta 1 puan, 3 ay vadeli mevduatta 2,01 puan artış gerçekleşmiştir.

Aralık 2023 - Aralık 2024 döneminde vadesiz mevduat 0,94 puan, 1 ay vadeli mevduat 0,93 puan, 1 yıl vadeli mevduat ise 1,78 puan azalmış, 3 ay vadeli mevduat 3,15 puan, 6 ay vadeli mevduat ise 0,49 puan artmıştır.

Tablo 5.14: Mevduatın Vade Dağılımı (%)

	2023		2024		Değişim (Puan)		
	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık	09/2024-12/2024	12/2023-12/2024
Vadesiz	30,81	30,93	29,89	28,87	29,87	1,00	-0,94
1 Ay Vadeli	41,35	40,10	40,20	41,45	40,42	-1,03	-0,93
3 Ay Vadeli	17,85	18,73	19,35	18,99	21,00	2,01	3,15
6 Ay Vadeli	2,37	2,70	3,72	4,27	2,86	-1,41	0,49
1 Yıl Vadeli	7,62	7,54	6,84	6,42	5,84	-0,58	-1,78
Toplam	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00		

Kaynak: KKTOMB

Bankacılık sektöründe mevduatın büyüklüğüne göre dağılımına bakıldığında zaman 2024 yılı Aralık ayı sonu itibarıyla 0 - 200 bin TL arası mevduat 19.903,1 milyon TL, 200 bin - 1 milyon TL arası mevduat 67.639 milyon TL, 1 - 10 milyon TL arası mevduat 101.160,3 milyon TL, 10 - 20 milyon TL arası mevduat 19.972,9 milyon TL, 20-50 milyon TL arası mevduat 19.730,4 milyon TL, 50

milyon TL üzeri mevduat 27.949,3 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2024 yılının dördüncü çeyreğinde, 1 - 10 milyon TL arası mevduatın toplam mevduat içindeki payı yüzde 39,46, 200 bin-1 milyon TL arası mevduatın toplam mevduat içindeki payı ise yüzde 26,38 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 5.15: Mevduatın Büyüklüğüne Göre Dağılımı (Hacim - Milyon TL, Adet - Hesap Adeti)

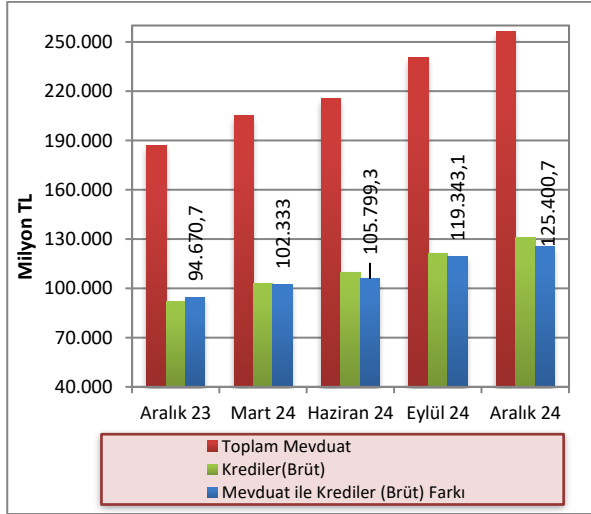
	2024			
	Eylül		Aralık	
	Hacim	Adet	Hacim	Adet
0-200 bin TL	18.204,9	1.277.827	19.903,1	1.302.731
200 bin-1 milyon TL	68.190,7	132.980	67.639,0	135.061
1-10 milyon TL	93.591,4	38.190	101.160,3	40.787
10-20 milyon TL	18.383,7	1.330	19.972,9	1.447
20-50 milyon TL	19.704,0	647	19.730,4	650
50 milyon TL üzeri	22.649,3	224	27.949,3	268
Toplam Mevduat	240.724,0	1.451.198	256.355,0	1.480.944

Kaynak: KKTOMB

Not: Gerçek ve tüzel kişilerin verilerini içermektedir.

Toplam mevduat ile brüt krediler arasında Eylül 2024 sonunda 119.343,1 milyon TL olan fark, 2024 yılı Aralık ayı sonunda 6.057,6 milyon TL artmış ve 125.400,7 milyon TL'ye yükselmiştir.

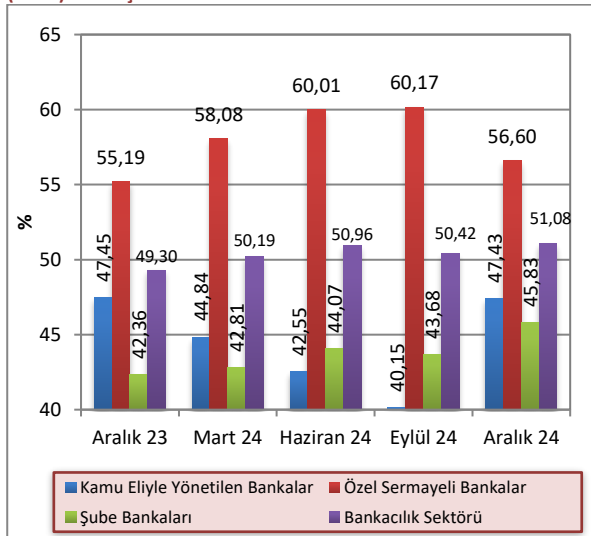
Grafik 5.17: Mevduatlar, Brüt Krediler ve Fark

Kaynak: KKTMB

Bankacılık sektörünün derinliği ile aracılık fonksiyonunun göstergelerinden biri olan brüt kredilerin toplam mevduata oranı, 2024 yılının Eylül ayı sonunda yüzde 50,42 olarak gerçekleşmiş, 2024 yılının Aralık ayı sonunda ise yüzde 51,08 seviyesine yükselmiştir. Brüt kredilerin toplam mevduata oranı bir yıllık dönemde 1,78 puan artmıştır. 2024 yılının Aralık ayı sonunda mevduatın kredilere dönüşüm oranında özel sermayeli bankalar yüzde 56,6 ile ilk sırada yer almaktadır. Özel sermayeli bankaları yüzde 47,43'lük oranla kamu eliyle yönetilen bankalar takip etmektedir. Şube bankaları ise yüzde 45,83 dönüşüm oranına sahiptir.

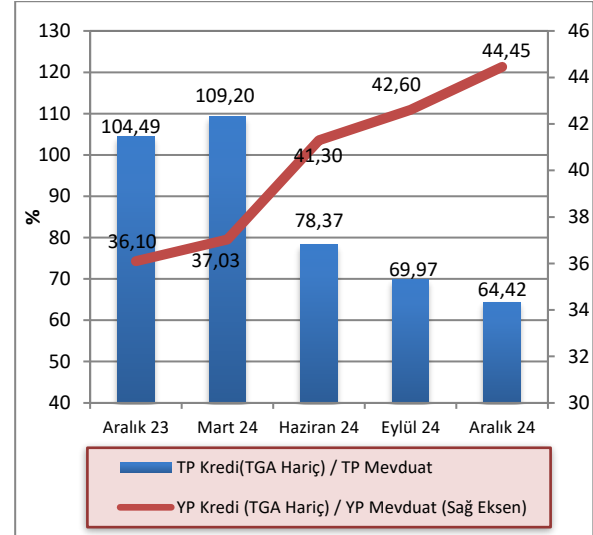
Grafik 5.18: Banka Grupları Bazında Mevduatın Kredilere (Brüt) Dönüşüm Oranı

Kaynak: KKTMB

TP mevduatın, TGA hariç TP krediye dönüşüm oranı 2024 yılı Aralık ayı itibarıyla bir önceki çeyreğe göre yüzde 69,97'den yüzde 64,42'ye gerilemiş, YP mevduatın TGA hariç YP krediye dönüşüm oranı ise yüzde 42,6'dan yüzde 44,45'e yükselmiştir. TP ve YP mevduatın krediye dönüşüm oranı 2023 yılı Aralık ayında sırasıyla yüzde 104,49 ve yüzde 36,1 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 5.19: TP ve YP Mevduatın Kredilere (TGA Hariç) Dönüşüm Oranı

Kaynak: KKTMB

5.2.6 ÖZKAYNAKLAR

Sektörün istikrarı ve sağlıklı gelişmesi açısından büyük önem taşıyan özkaynaklar, bir önceki çeyreğe göre yüzde 16,33 artarak 2024 yılının dördüncü çeyreğinde 34.000,5 milyon TL düzeyine yükselmiştir.

Özkaynaklar Aralık 2023–Aralık 2024 döneminde ise yüzde 102,15 artış göstermiştir. Bir yıllık dönemde sektörün ödenmiş sermayesi 720,3 milyon TL, yedek akçeleri ise 5.117,7 milyon TL artmıştır.

Tablo 5.16: Özkaynakların Gelişimi (Milyon TL)

	2023	2024			
	Aralık	Mart	Haziran	Eylül	Aralık
Ödenmiş Sermaye	3.115,7	3.115,9	3.629,3	3.835,7	3.836,0
Yedek Akçeler	5.815,2	8.386,6	12.116,2	11.990,2	10.932,9
Sabit Kıymet					
Yeniden Değerleme Fonu	16,3	16,3	22,6	31,8	31,8
Menkul Değerler					
Değer Artış Fonu	969,3	1.069,0	1.198,6	1.273,4	1.265,0
Dönem Kârı (Zararı)	6.902,9	3.282,4	7.333,8	12.095,8	17.934,8
Geçmiş Yıllar Kârı (Zararı)	0,0	4.313,6	0,0	0,0	0,0
Toplam	16.819,4	20.183,8	24.300,5	29.226,9	34.000,5

Kaynak: KKTMB

Not: Geçmiş yıllar kârı yedek akçeler kaleminin içinde gösterilmeye başlanmıştır.

5.3 PARA ARZI

En dar tanımlı para arzı M1, 2024 yılının Eylül ayına göre 2024 yılı Aralık ayı sonunda yüzde 15,31 artmış, 71.833,9 milyon TL'den 82.829,9 milyon TL'ye yükselmiştir. M1 para arzında bir yıllık dönemde yüzde 22,01 artış olmuştur.

Eylül 2024 sonunda 234.646,8 milyon TL düzeyinde olan M2 tanımlı para arzı, 2024 yılının dördüncü çeyreğinde yüzde 8,25 artarak 253.994,9 milyon TL'ye yükselmiştir. M2 para arzı bir yıllık dönemde ise yüzde 32,46 artış göstermiştir.

M2 para arzına resmi mevduat ve KKTC Merkez Bankası nezdindeki diğer mevduatın ilave edilmesiyle bulunan en geniş tanımlı para arzı M3, 2024 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yüzde 8,2 artarak 245.962,4 milyon TL'den 266.124,5 milyon TL seviyesine yükselmiştir. M3'te bir önceki yılın aynı dönemine göre meydana gelen artış oranı ise yüzde 33,05'tir.

Tablo 5.17: Para Arzı Verileri (Milyon TL)

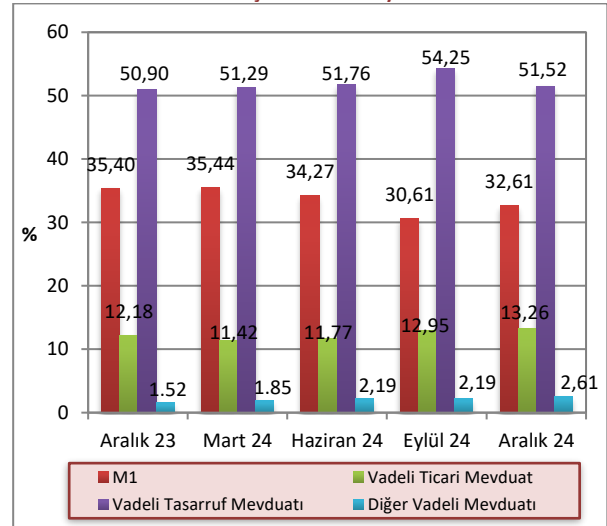
Yıllar	Dönem	M1	Yıllık Yüzde Değişim	M2	Yıllık Yüzde Değişim	M3	Yıllık Yüzde Değişim
2020	IV	10.077,1	36,44	41.842,8	26,17	45.299,2	26,22
2021	I	10.491,4	33,27	45.118,5	30,27	48.624,9	29,28
	II	11.257,1	31,98	47.658,2	32,98	50.639,9	32,24
	III	12.381,7	27,32	49.727,0	22,23	52.622,7	20,18
	IV	17.349,1	72,16	67.053,5	60,25	71.395,9	57,61
2022	I	19.759,9	88,88	74.364,7	64,82	78.623,5	61,69
	II	23.814,8	111,55	82.490,8	73,09	86.691,6	71,19
	III	28.312,7	128,67	92.082,7	85,18	96.243,4	82,89
	IV	34.326,7	97,86	105.913,6	57,95	111.344,3	55,95
2023	I	40.071,5	102,79	116.406,7	56,53	121.302,0	54,28
	II	54.532,1	128,98	156.930,8	90,24	163.014,6	88,04
	III	60.041,8	112,07	169.304,5	83,86	176.924,2	83,83
	IV	67.886,8	97,77	191.745,2	81,04	200.015,7	79,64
2024	I	74.606,5	86,18	210.518,4	80,85	221.519,4	82,62
	II	75.419,6	38,30	220.086,9	40,24	229.227,3	40,62
	III	71.833,9	19,64	234.646,8	38,59	245.962,4	39,02
	IV	82.829,9	22,01	253.994,9	32,46	266.124,5	33,05

Kaynak: KKTOMB

Önceki dönemlerde olduğu gibi, Aralık 2024 itibarıyla M2'deki en büyük payın yüzde 51,52 ile vadeli tasarruf mevduatında olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla, yüzde 32,61'lik payla M1, yüzde 13,26 ile vadeli ticari mevduat ve yüzde 2,61 ile diğer vadeli mevduat izlemektedir.

M2 içinde en büyük payı oluşturan vadeli tasarruf mevduatının payı, Aralık 2023 - Aralık 2024 döneminde 0,62 puan artarak yüzde 50,9'dan yüzde 51,52'ye yükselmiştir. Söz konusu dönemde, M2'nin diğer alt bileşenlerinden M1, yüzde 35,4'ten yüzde 32,61'e gerilemiş, diğer vadeli mevduat yüzde 1,52'den yüzde 2,61'e, vadeli ticari mevduat ise yüzde 12,18'den yüzde 13,26'ya yükselmiştir.

Grafik 5.20: M2'nin Bileşenlerinin Payları

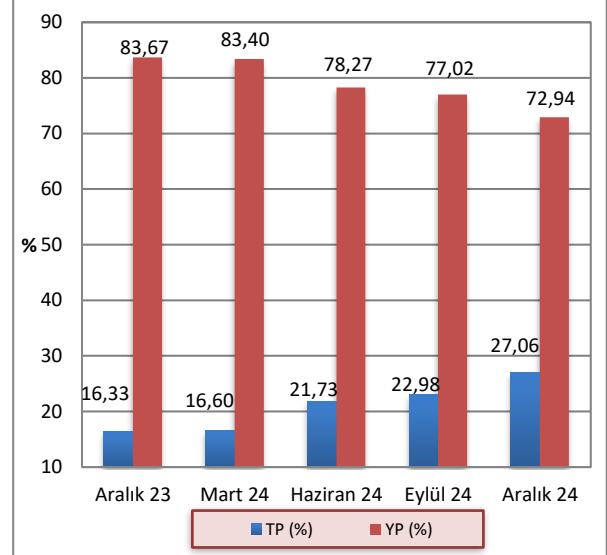
Kaynak: KKTOMB

M3 tanımlı para arzının TP-YP yüzde dağılımı Aralık 2024 itibarıyla incelendiğinde, TP kalemlerinin M3 içindeki payının yüzde 27,06, YP kalemlerinin payının ise yüzde 72,94 olduğu görülmektedir. Bu paylar Aralık 2023 sonunda TP’de yüzde 16,33, YP’de ise yüzde 83,67 seviyesinde idi.

5.4 BANKALARARASI PARA PİYASASI GENEL GÖRÜNÜM

KKTC Merkez Bankası bünyesinde faaliyet gösteren bankalar arası para piyasasında 2024 yılı dördüncü çeyrek itibarıyla TL’de 1.203, ABD dolarında 784, avroda 581 ve sterlinde 796 adet işlem gerçekleşmiştir. Söz konusu dönemde, TP cinsinden 2.351.610 milyon TL, YP cinsinden, 9.445 milyon ABD doları, 8.944 milyon avro ve 14.477 milyon sterlin tutarında işlem gerçekleşmiştir.

Grafik 5.21: M3’ün TP - YP Yüzde Dağılımı

Kaynak: KKTOMB

Tablo 5.18: Gerçekleşen İşlem Hacmi (x1.000) ve Adedi

	TL		\$		€		£	
	Adet	Hacim	Adet	Hacim	Adet	Hacim	Adet	Hacim
2023-Q4	1.111	460.100.350	824	15.737.825	518	12.055.125	788	14.662.600
2024-Q1	1.158	737.763.500	903	12.273.225	548	10.828.525	820	18.250.000
2024-Q2	1.137	969.707.450	753	10.324.850	483	8.385.025	727	16.511.475
2024-Q3	1.242	1.772.214.550	774	9.414.325	602	8.595.600	749	15.976.500
2024-Q4	1.203	2.351.610.000	784	9.445.000	581	8.944.125	796	14.476.750

Kaynak: KKTOMB

2024 yılı dördüncü çeyrekte gerçekleşen BPP işlem hacimlerinin vadelerine göre yüzde dağılımlarına bakıldığında, TL'de yüzde 99,99, ABD doları, avro ve

sterlinde yüzde 100 oranlarında gecelik vadede işlem gerçekleştiği görülmektedir. Aynı dönemde bir haftalık işlemlerin payı TL'de on binde 1 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 5.19: Gerçekleşen İşlem Hacmi (x1.000)

	TL		\$		€		£	
	Hacim	Pay (%)	Hacim	Pay (%)	Hacim	Pay (%)	Hacim	Pay (%)
2023 Q4	460.100.350		15.737.825		12.055.125		14.662.600	
G	459.599.150	99,89	15.737.825	100,00	12.053.525	99,99	14.661.250	99,99
1H	466.200	0,10			1.600	0,01	1.350	0,01
2H	35.000	0,01						
3H								
1A								
3A								
2024 Q1	737.763.500		12.273.225		10.828.525		18.250.000	
G	737.127.200	99,91	12.273.225	100,00	10.828.525	100,00	18.250.000	100,00
1H	609.300	0,08						
2H								
3H								
1A	27.000							
3A								
2024 Q2	969.707.450		10.324.850		8.385.025		16.511.475	
G	969.473.250	99,98	10.324.050	99,99	8.384.525	99,99	16.510.475	99,99
1H	207.200	0,02			500	0,01	1.000	0,01
2H								
3H								
1A	27.000		800	0,01				
3A								
2024 Q3	1.772.214.550		9.414.325		8.595.600		15.976.500	
G	1.772.194.550	100,00	9.414.325	100,00	8.593.550	99,98	15.976.500	100,00
1H	20.000				500			
2H								
3H								
1A					1.550	0,02		
3A								
2024 Q4	2.351.610.000		9.445.000		8.944.125		14.476.750	
G	2.351.435.000	99,99	9.445.000	100,00	8.943.725	100,00	14.476.750	100,00
1H	175.000	0,01						
2H								
3H								
1A					400			
3A								

Kaynak: KKTOMB

Not: G:Gecelik

H:Haftalık

A:Aylık

2024 yılı dördüncü çeyreğinde gerçekleşen gecelik vadeli işlemlerde ortalama faiz oranları TL’de yüzde 46,23, ABD dolarında yüzde 2,25, avroda yüzde 1,50, sterlinde ise yüzde 2,25’tir. 1 haftalık işlemlerin

ortalama faiz oranları TL’de yüzde 50, 1 aylık işlemlerin ortalama faiz oranları ise avroda yüzde 3,5 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 5.20: Ortalama Faiz Oranları (%)

	2023		2024		
	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
TL	G	32,90	39,51	47,00	46,78
	1H	36,33	44,32	50,50	50,00
	2H	30,75			
	3H				
	1A	47,63	51,00		
	3A				
\$	G	2,21	2,50	2,38	2,25
	1H				
	2H				
	3H				
	1A		4,00		
	3A				
€	G	1,60	1,75	1,61	1,50
	1H	4,00	4,00	4,00	
	2H				
	3H				
	1A			3,98	3,50
	3A				
£	G	2,08	2,50	2,37	2,25
	1H	5,00	5,00		
	2H				
	3H				
	1A				

Kaynak: KKTCCMB

Not: G:Gecelik

H:Haftalık

A:Aylık

5.5 KREDİ KARTLARI AZAMI FAİZ ORANLARI

20 Kasım 2014 tarih, 232 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 58/2014 Sayılı “Banka Kartları ve Kredi Kartları Yasası”, kredi kartı işlemlerinde uygulanacak azami aylık akdi ve gecikme faiz oranlarını belirleme görev ve yetkisini KKTC Merkez Bankası’na vermiştir.

KKTC Merkez Bankası bu çerçevede kredi kartı azami aylık akdi ve gecikme faiz oranlarını ilk kez 2 Ocak 2015 tarihinde yayımlayarak yürürlüğe koymuştur.

KKTC Merkez Bankası tarafından belirlenerek yayımlanan kredi kartları azami aylık akdi ve gecikme faiz oranlarına ilişkin bilgi aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 5.21: Kredi Kartları Azami Faiz Oranları (%)

Yürürlük Tarihi	TP		YP	
	Azami Aylık Akdi	Azami Aylık Gecikme	Azami Aylık Akdi	Azami Aylık Gecikme
02/01/2019 (RG 1)	3,40	3,90	1,18	1,68
01/04/2019 (RG 45)	3,22	3,72	1,18	1,68
01/07/2019 (RG 90)	3,18	3,68	1,20	1,70
01/10/2019 (RG 714)	2,98	3,48	1,21	1,71
02/01/2020 (RG 1)	2,35	2,85	1,21	1,71
01/04/2020 (RG 56)	1,00	1,50	0,75	1,25
01/07/2020 (RG 123)	1,00	1,50	0,75	1,25
01/10/2020 (RG 188)	1,00	1,50	0,75	1,25
01/01/2021 (RG 238)	1,95	2,45	1,13	1,63
01/04/2021 (RG 73)	2,29	2,79	1,09	1,59
01/07/2021 (RG 145)	2,54	3,04	1,09	1,59
01/10/2021 (RG 219)	2,60	3,10	1,09	1,59
01/12/2021 (RG 256)	1,50	2,00	1,09	1,59
01/03/2022 (RG 34)	1,50	2,00	1,09	1,59
01/06/2022 (RG 110)	1,99	2,49	0,93	1,43
01/09/2022 (RG 200)	1,99	2,49	0,93	1,43
01/12/2022 (RG 280)	1,99	2,49	0,93	1,43
01/03/2023 (RG 48)	1,99	2,49	0,93	1,43
01/06/2023 (RG 113)	1,99	2,49	0,93	1,43
01/08/2023 (RG 157)	2,72	3,22	0,96	1,46
01/10/2023 (RG 199)	2,98	3,48	0,97	1,47
01/12/2023 (RG 246)	3,33	3,83	0,98	1,48
01/03/2024 (RG 44)	4,11	4,61	1,00	1,50
01/06/2024 (RG 112)	4,63	5,13	1,03	1,53
01/09/2024 (RG 177)	4,63	5,13	1,03	1,53
01/12/2024 (RG 244)	4,63	5,13	1,03	1,53

Kaynak: KKTCMB

5.6 BANKACILIK DIŞI FİNANS SEKTÖRÜ

5.6.1 ULUSLARARASI BANKACILIK BİRİMLERİ

2024 yılı Aralık ayı itibarıyla dört Uluslararası Bankacılık Birimi'nin toplam aktif büyüklüğü 2023 yıl sonuna göre yüzde 8,87 azalarak 208,6 milyon ABD doları seviyesine gerilemiştir. Bu dönemde nakit ve nakit benzeri kalemler yüzde 2 azalarak 19,7 milyon ABD dolarına, brüt krediler yüzde 1,87 azalışla 183,7 milyon ABD dolarına, diğer aktifler ise yüzde 75,93 azalışla 5,2 milyon ABD doları seviyesine gerilemiştir.

Aralık 2023 – Aralık 2024 döneminde, mevduat yüzde 4,36 azalmış ve 177,7 milyon ABD doları seviyesine gerilemiştir. Özkaynaklar yüzde 21,11'lik azalışla 29,9 milyon ABD doları, diğer pasifler kalemi ise 2023 yıl sonuna göre yüzde 28,57'lik azalışla 1 milyon ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 5.22: Uluslararası Bankacılık Birimleri Konsolide Bilançosu (Milyon ABD doları)

	Aralık 2023	Aralık 2024	Yüzde Değişim
Nakit ve Nakit Benzeri Kalemler	20,1	19,7	-1,99
Krediler (Brüt)	187,2	183,7	-1,87
Diğer Aktifler	21,6	5,2	-75,93
Aktif/Pasif	228,9	208,6	-8,87
Mevduat	185,8	177,7	-4,36
Bankalara Borçlar	3,8	0,0	-100,00
Özkaynaklar	37,9	29,9	-21,11
Diğer Pasifler	1,4	1,00	-28,57

Kaynak: KKTOMB

5.6.2 DÖVİZ BÜROLARI

2022 yıl sonu itibarıyla faaliyette olan döviz bürosu sayısı 61 iken, 2023 yıl sonu itibarıyla bu rakam 79'a yükselmiştir. Döviz büroları konsolide bilançosu incelendiği zaman, 2023 yıl sonu itibarıyla bir önceki yıla göre, aktif kalemlerde her kalemde artış olduğu görülmektedir. İlgili dönemde, hazır değerler kaleminde 44,5 milyon TL, ticari ve diğer alacaklar kaleminde 576 milyon TL, stoklar kaleminde ise 34,5 milyon TL artış gerçekleşmiştir.

Döviz büroları konsolide aktif büyüklüğü 2023 yıl sonu itibarıyla bir önceki yıla göre yüzde 475,54 oranında artarak 797,7 milyon TL'ye yükselmiştir. 2023 yıl sonu itibarıyla, pasif yapısındaki kısa vadeli yabancı kaynaklar 623,9 milyon TL, özkaynaklar 173,8 milyon TL, kâr ise 26,8 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 5.23: Döviz Büroları Konsolide Bilançosu (Milyon TL)

	2022	2023	Yüzde Değişim
Dönen Varlıklar	136,0	791,8	482,21
- Hazır Değerler	70,2	114,7	63,39
- Ticari ve Diğer Alacaklar	3,5	579,5	16.457,14
- Stoklar	62,0	96,5	55,65
- Diğer Dönen Varlıklar	0,3	1,1	266,67
Duran Varlıklar	2,6	5,9	126,92
Aktif/Pasif	138,6	797,7	475,54
Yabancı Kaynaklar	28,3	623,9	2.104,59
- Kısa Vadeli	23,2	623,9	2.589,22
- Uzun Vadeli	5,1	0,0	-100,00
Özkaynaklar	110,3	173,8	57,57
- Kâr/Zarar	6,0	26,8	346,67
- Diğer Özkaynaklar	104,3	147,0	40,94

Kaynak: KKTC Maliye Bakanlığı - Para Kambiyo ve İnkişaf Sandığı İşleri Dairesi.

Not: 2022 ve 2023 yıl sonu konsolide bilançoları 50 adet döviz bürosunun verilerinden oluşmaktadır.

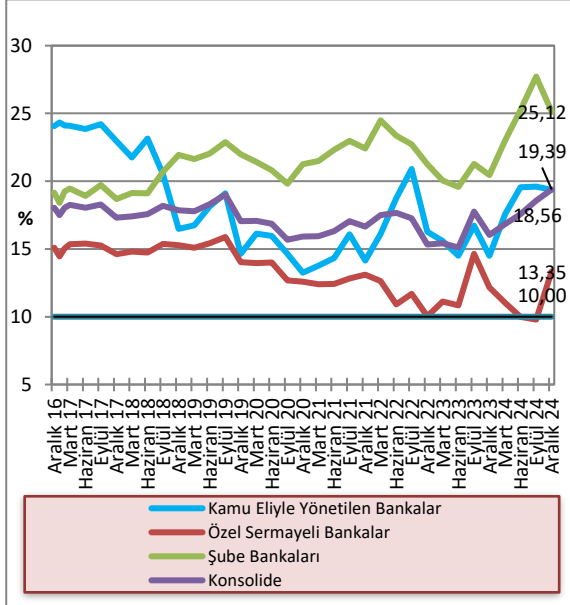
6 FİNANSAL İSTİKRAR ANALİZİ

6.1 SERMAYE YETERLİLİĞİ

2024 yılı dördüncü çeyreğinde sektörün sermaye yeterliliği standart rasyosu bir önceki çeyreğe göre 0,83 puan artarak yüzde 10 olan yasal sınırın üzerinde, yüzde 19,39 düzeyinde gerçekleşmiştir.

2024 yılı Aralık ayı itibarıyla banka grupları bazında SYSR, kamu eliyle yönetilen bankalarda yüzde 19,36, özel sermayeli bankalarda yüzde 13,35 ve şube bankalarında yüzde 25,12 olarak gerçekleşmiştir. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında 2024 Aralık ayı itibarıyla SYSR, kamu eliyle yönetilen bankalarda 4,86, özel sermayeli bankalarda 1,18, şube bankalarında 4,66 puan artmıştır.

Grafik 6.1: Sermaye Yeterliliği Standart Rasyosu

Kaynak: KKTOMB

Sektörün risk ağırlıklı varlıkları 2024 yılı Aralık ayı sonunda 2024 yılı Eylül ayı sonuna göre kıyaslandığında, yüzde 0 risk ağırlığı taşıyan varlıkların yüzde 8,26, yüzde 20 risk ağırlığı taşıyan varlıkların yüzde 49,97, yüzde 100 risk ağırlığı taşıyan varlıkların yüzde 7,17 arttığı, , yüzde 50 risk ağırlığı taşıyan varlıkların ise yüzde 0,07 azaldığı görülmektedir. İlgili dönemde piyasa riski ve operasyonel risk toplamı bir önceki döneme göre 19.579,4 milyon TL artarak 48.823,8 milyon TL'ye yükselmiştir. Sektörün piyasa riski ve operasyonel risk toplamı bir yıllık dönemde (Aralık 2023 – Aralık 2024) 23.854,5 milyon TL artmıştır.

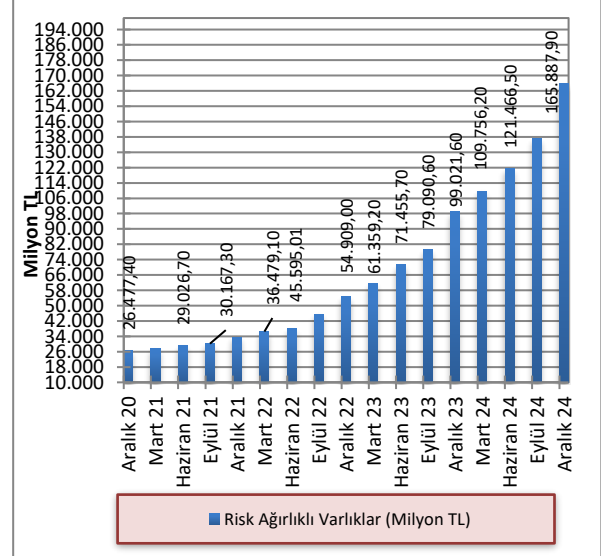
Tablo 6.1: Risk Ağırlıklı Varlıklar(Milyon TL)

	Ara.23	Mar.24	Haz.24	Eyl.24	Ara.24	Yüzde Değişim (09/24-12/24)
% 0	98.213,7	114.431,7	133.396,3	162.985	176.453,4	8,26
% 20	30.071,3	33.372,1	35.031,9	39.887	59.819,9	49,97
% 50	37.281	45.325,4	49.769,5	58.758,1	58.715,5	-0,07
% 100	49.397,5	53.641,9	60.823,4	70.672,1	75.742,4	7,17
Piyasa Riski + Operasyonel Risk	24.969,3	26.777,1	28.752	29.244,4	48.823,8	66,95

Kaynak: KKTOMB

2024 yılı Eylül ayı itibarıyla 137.273 milyon TL olan risk ağırlıklı varlıkların ağırlıklı toplamı, 2024 yılının Aralık ayı sonunda 28.614,9 milyon TL artarak 165.887,9 milyon TL düzeyine yükselmiştir. Sektörün risk ağırlıklı varlıkları Aralık 2023 – Aralık 2024 döneminde yüzde 67,5 artmıştır.

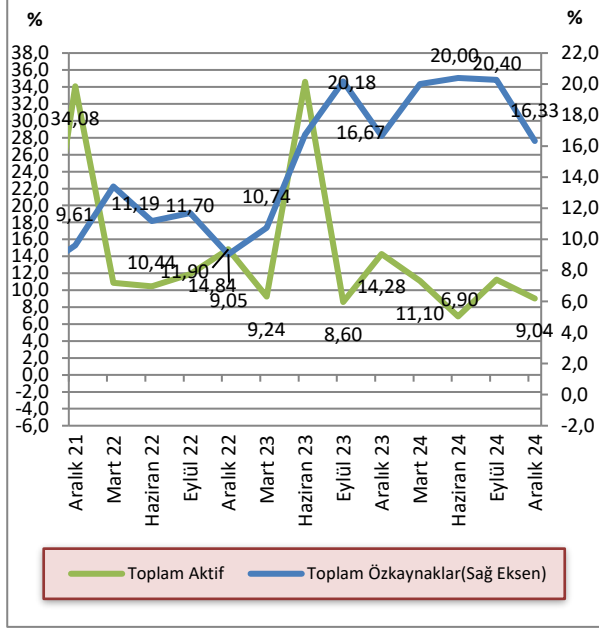
Grafik 6.2: Risk Ağırlıklı Varlıklar

Kaynak: KKTOMB

2024 yılı Aralık ayı itibarıyla 2024 Eylül ayına göre toplam aktifler yüzde 9,04, toplam özkaynaklar ise yüzde 16,33 artmıştır. Toplam aktifler ve özkaynaklar önceki yılın aynı dönemine göre sırasıyla, yüzde 44,06 ve yüzde 102,15 artmıştır.

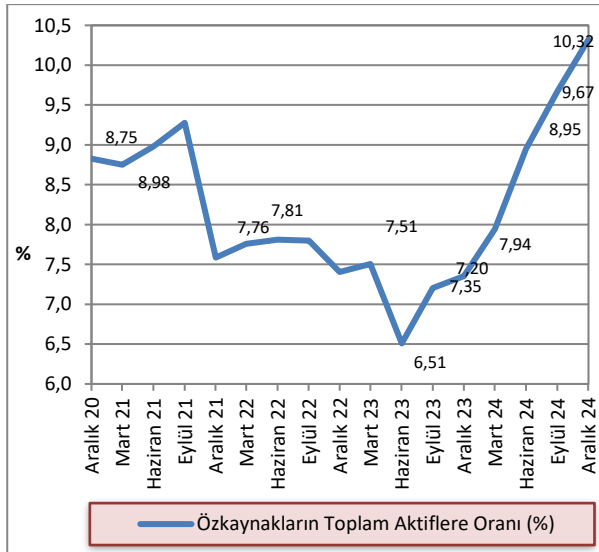
Grafik 6.3: Toplam Özkaynaklar ve Toplam Aktiflerdeki Artış Oranları (Önceki Çeyreğe Göre)

Kaynak: KKTOMB

2023 yılı Haziran sonunda yüzde 6,51 seviyesinde gerçekleşen toplam özkaynakların toplam aktiflere oranı, 2023 yılı Eylül itibarıyla artmaya başlamıştır. Toplam özkaynakların toplam aktiflere oranı, 2024 yılı Aralık sonunda yüzde 10,32 seviyesine yükselmiştir.

Grafik 6.4: Bankacılık Sektörünün Özkaynaklarının Toplam Aktiflere Oranı

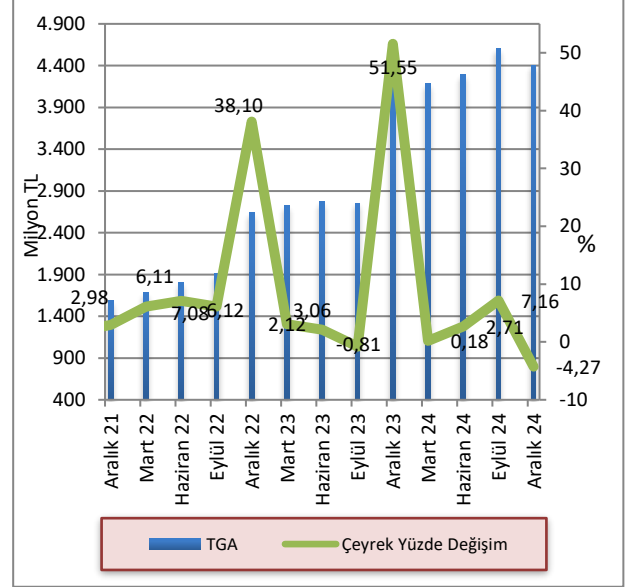

Kaynak: KKTOMB

6.2 TAHSİLİ GECİKMiŞ ALACAKLAR

2024 yılının Eylül sonu itibarıyla 4.604,5 milyon TL olan sektörün toplam tahsili gecikmiş alacakları, 2024 Aralık ayı sonu itibarıyla yüzde 4,27 azalarak 4.407,9 milyon TL'ye gerilemiştir. Tahsili gecikmiş alacaklarda bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 5,55 artış görülmüştür.

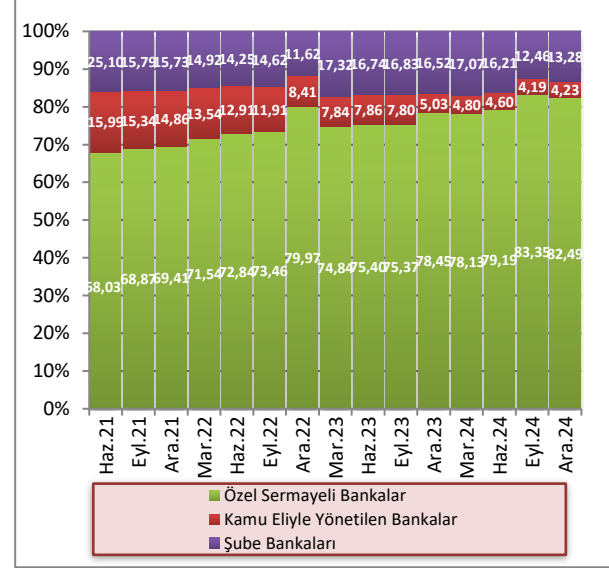
Grafik 6.5: Tahsili Gecikmiş Alacakların Gelişimi

Kaynak: KKTOMB

2024 yılı dördüncü çeyreğinde kamu eliyle yönetilen bankaların ve şube bankalarının toplam TGA içindeki payları bir önceki çeyreğe göre artmış, özel sermayeli bankaların payı azalmıştır. Buna göre, Eylül 2024 – Aralık 2024 döneminde kamu eliyle yönetilen bankaların payı yüzde 4,19’dan yüzde 4,23’e, şube bankalarının payı yüzde 12,46’dan yüzde 13,28’e yükselmiş, özel sermayeli bankaların payı ise yüzde 83,35’ten, yüzde 82,49’a gerilemiştir. Aralık 2023 – Aralık 2024 döneminde kamu bankalarının toplam TGA içindeki payı yüzde 5,03’ten yüzde 4,23’e, şube bankalarının toplam TGA içindeki payı yüzde 16,52’den yüzde 13,28’e gerilemiş, özel sermayeli bankaların payı ise yüzde 78,45’den yüzde 82,49’a yükselmiştir.

Grafik 6.6: Banka Gruplarına Göre Takipteki Alacakların Dağılımı

Kaynak: KKTOMB

2024 yılının dördüncü çeyreğinde, toplam aktifler 329.507,3 milyon TL, toplam brüt krediler 130.954,3 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiş, TGA'lar 4.407,8 milyon TL, özel karşılıklar 2.613,9 milyon TL olmuştur. Banka grupları bazında incelendiğinde, 2024 yılı Aralık ayında kamu eliyle yönetilen bankalarda toplam aktifler 59.594,6 milyon TL, toplam brüt krediler 23.026 milyon TL, TGA'lar 186,5 milyon TL, özel karşılıklar ise 186,1 milyon TL seviyesindedir.

Özel sermayeli bankalarda toplam aktifler 137.743,1 milyon TL, toplam brüt krediler 66.715,5 milyon TL, TGA'lar 3.636,1 milyon TL, özel karşılıklar 1.890,2 milyon TL düzeyindedir. Şube bankalarında toplam aktifler 132.169,6 milyon TL, toplam brüt krediler 41.212,8 milyon TL, TGA'lar 585,2 milyon TL, özel karşılıklar 537,6 milyon TL seviyesindedir.

Tablo 6.2: Banka Gruplarına Göre Seçilmiş Bazı Kalemlerin Gelişimi (Milyon TL)

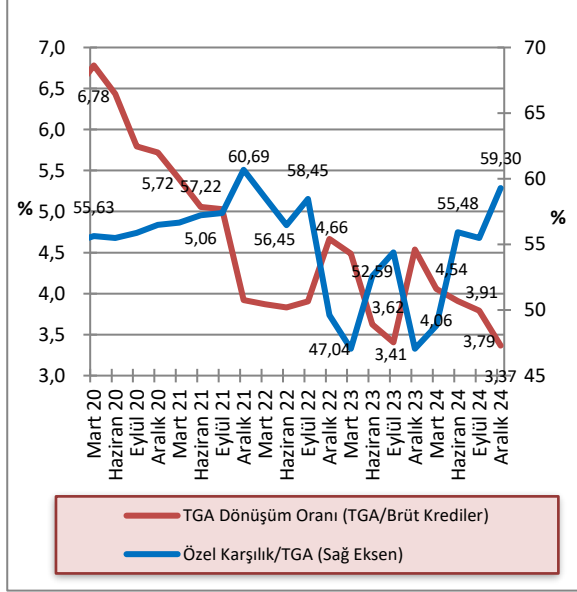
	Toplam Aktifler			Toplam Brüt Krediler			TGA			Özel Karşılıklar		
	Haz.24	Eyl.24	Ara.24	Haz.24	Eyl.24	Ara.24	Haz.24	Eyl.24	Ara.24	Haz.24	Eyl.24	Ara.24
Kamu Eliyle Yönetilen Bankalar	50.673,2	55.768,8	59.594,6	17.954,8	18.656,0	23.026,0	197,7	193,4	186,5	197,2	192,6	186,1
Özel Sermayeli Bankalar	113.918,8	126.313,9	137.743,1	58.373,9	65.213,7	66.715,5	3.402,6	3.837,4	3.636,1	1.564,4	1.838,3	1.890,2
Şube Bankaları	107.034,9	120.112,5	132.169,6	33.609,3	37.511,2	41.212,8	696,6	573,7	585,2	641,3	523,8	537,6
Toplam	271.626,9	302.195,2	329.507,3	109.938,0	121.380,9	130.954,3	4.296,9	4.604,5	4.407,8	2.402,9	2.554,7	2.613,9

Kaynak: KKTOMB

2024 Mart ayında yüzde 4,06 seviyesinde gerçekleşen TGA dönüşüm oranı 2024 Haziran döneminde azalarak yüzde 3,91 seviyesine, 2024 Eylül döneminde yüzde 3,79 seviyesine, 2024 Aralık döneminde ise yüzde 3,37 seviyesine gerilemiştir.

TGA için ayrılan özel karşılıkların toplam TGA'ya oranı 2024 yılının Eylül ayında 55,48 seviyesinde iken, 2024 yılı Aralık ayında yüzde 3,82 artarak 59,3 seviyesine yükselmiştir.

Grafik 6.7: TGA Dönüşüm Oranı ve Özel Karşılık/TGA(%)

Kaynak: KKTOMB

6.3 AKTİF VE ÖZKAYNAK KÂRLILIĞI

2024 yılı Eylül ayı sonunda yüzde 5,57 olan sektör aktif kârlılığı, 2024 yılı dördüncü çeyreğinde yüzde 6,45'e, yüzde 66,08 olan özkaynak kârlılığı yüzde 70,05'e, net faiz marjı yüzde 8,07'den yüzde 8,98'e yükselmiştir. Aralık 2023 – Aralık 2024 döneminde sektör aktif kârlılığı yüzde 3,9'dan yüzde 6,45'e, özkaynak kârlılığı yüzde 54,35'ten yüzde 70,05'e, net faiz marjı yüzde 5,32'den yüzde 8,98'e yükselmiştir.

Tablo 6.3: Aktif ve Özkaynak Kârlılığı ile Net Faiz Geliri Rasyoları (%)

Açıklama	2023		2024		
	Ara.	Mar.	Haz.	Eyl.	Ara.
Aktif Kârlılığı¹	3,90	4,45	4,78	5,57	6,45
Özkaynak Kârlılığı²	54,35	60,77	61,58	66,08	70,05
Net Faiz Marjı³	5,32	6,05	6,67	8,07	8,98

Kaynak: KKTOMB

¹.Aktif Kârlılığı: Net Kâr / Toplam Aktif

².Özkaynak Kârlılığı: Net Kâr / Toplam Özkaynak

³.(Provizyon Sonrası Net Faiz Marjı + TGA Özel Provizyonu) / Toplam Aktif

Net Kâr: 12 aylık kümülatif toplam

Toplam Aktif: 12 aylık ortalama

Toplam Özkaynak: 12 aylık ortalama

Provizyon Sonrası Net Faiz Marjı + TGA Özel Provizyonu: 12 aylık kümülatif toplam

EK A. EKONOMİK KARARLAR

Tablo A.1: Ekonomik Kararlar - KKTC Merkez Bankası

Konu	Tebliğ, Genelge ve Resmi Gazete’de Yayımlanan Yönetim Kurulu Kararları		Resmi Gazete	
	Tarih	Numara	Tarih	Numara
Tasarruf Mevduatı Sigortası ve Finansal İstikrar Fonu Yasası-Sermaye Benzeri Kredi Kullanılması ile Kredilerin Satın veya Devir Alınması İşlemleri Tebliği			9.10.2024	206
Tasarruf Mevduatı Sigortası ve Finansal İstikrar Fonu (TMSFİF) Sigorta Kapsamının Değiştirilmesi	31.10.2024	1416	20.11.2024	238
Bankaların Kredi Yönetimine İlişkin İyi Uygulama (Değişiklik) Rehberi	11.11.2024	1418	20.11.2024	238
Kredi Kartları Azami Aylık Akdi ve Azami Aylık Gecikme Faiz Oranları Değişikliği			28.11.2024	244

Tablo A.2: Ekonomik Kararlar – Yasal Düzenlemeler

Konu	Yasa/Yasa Tasarısı/Yasa Önerisi		Resmi Gazete	
	Tarih	Numara	Tarih	Numara
Yasa Gücünde Kararnameler				
2022 Yılı Ve Önceki Vergilendirme Dönemlerine Ait Vergilerin ve Kamu Alacaklarının Tahsilinin Hızlandırılmasına İlişkin Yasa Gücünde Kararnamenin Değiştirilmesi Hakkında Yasa Gücünde Kararname	4.10.2024	Ü(K-I)1826-2024	4.10.2024	203
Mal Ve Hizmetlerin Etiket,Tarife ve Fiyat Otomasyon Kurulumu İçin Kamu İhale Yasası Kurallarının Geçici Olarak Uygulanmaması Hakkında Yasa Gücünde Kararname	24.10.2024	Ü(K-I)1916-2024	28.10.2024	221
Kira Denetim Yasası-Kira(Denetim) Yasası Tahtında Kararname	24.10.2024	Ü(K-I)1911-2024	28.10.2024	221
2022 Yılı ve Önceki Vergilendirme Dönemlerine Ait Vergilerin ve Kamu Alacaklarının Tahsilinin Hızlandırılmasına İlişkin Yasa Gücünde Kararnamenin Değiştirilmesi Hakkında Yasa Gücünde Kararname	31.10.2024	Ü(K-I)1952-2024	31.10.2024	223
Kredi Faiz Destek Fonu Hakkında Yasa Gücünde Kararnamenin Değiştirilmesi Hakkında Yasa Gücünde Kararname	11.11.2024	Ü(K-I)1965-2024	14.11.2024	234
Mart 2024- Şubat 2025 Dönemi Kıbrıs Türk Sosyal Sigortalar Yasası Kapsamında Sigortalı Olanlara Uygulanacak Prim Desteği Hakkında Yasa Gücünde Kararnamenin Değiştirilmesi Hakkında Yasa Gücünde Kararname No:4	11.11.2024	Ü(K-I)2042-2024	14.11.2024	234
Mart 2024- Şubat 2025 Dönemi Sosyal Güvenlik Yasası Kapsamında Sigortalı Olanlara Uygulanacak Prim Desteği Hakkında Yasa Gücünde Kararnamenin Değiştirilmesi Hakkında Yasa Gücünde Kararname No:4	11.11.2024	Ü(K-I)2043-2024	14.11.2024	234
Mart 2024-Şubat 2025 Dönemi Kıbrıs Türk Sosyal Sigortalar Yasası Kapsamında Sigortalı Olanlara Uygulanacak Prim Desteği Hakkında Yasa Gücünde Kararnamenin Değiştirilmesi Hakkında Yasa Gücünde Kararname No :5	26.11.2024	Ü(K-I) 317-2024	27.11.2024	243
Mart 2024-Şubat 2025 Dönemi Sosyal Güvenlik Yasası Kapsamında Sigortalı Olanlara Uygulanacak Prim Desteği Hakkında Yasa Gücünde Kararnamenin Değiştirilmesi Hakkında Yasa Gücünde Kararname No:5	26.11.2024	Ü(K-I)2319-2024	27.11.2024	243
Sosyal Güvenlik Yasası Kapsamında Sigortalı Olup Şubat 2024-Mart 2024 Tarihleri Arasında Yangından Etkilenen İşyerlerine Uygulanacak Prim Desteği Hakkında Yasa Gücünde Kararnamenin Değiştirilmesi Hakkında Yasa Gücünde Kararname No:2	6.12.2024	Ü(K-I)2373-2024	11.12.2024	254
Kıbrıs Türk Sosyal Sigortalar Yasası Kapsamında Sigortalı Olup Şubat 2024- Mart 2024 Tarihleri Arasında Yangından Etkilenen İşyerlerine Uygulanacak Prim Desteği Hakkında Yasa Gücünde Kararnamenin Değiştirilmesi Hakkında Yasa Gücünde Kararname No:2	6.12.2024	Ü(K-I)2374-2024	11.12.2024	254
İhtiyat Sandığı Dairesi İstihdam Destek Merkezi'nden Şubat 2024 Mart-Mart 2024 Tarihleri Arasında Yaşanan İşyeri Yangınları Nedeniyle Ödenecek Prim Desteği ve Ücret Desteği Hakkında Yasa Gücünde Kararnamenin Değiştirilmesi Hakkında Yasa Gücünde Kararname No:2	16.11.2024	Ü(K-I)2433-2024	18.12.2024	259
2022 Yılı Ve Önceki Vergilendirme Dönemlerine Ait Vergilerin Ve Kamu Alacaklarının Tahsilinin Hızlandırılmasına İlişkin Yasa Gücünde Kararnamenin Değiştirilmesi Hakkında Yasa Gücünde Kararname	26.12.2024	Ü(K-I) 2552-2024	27.12.2024	267
Yasa Tasarısı				
Gelir Vergisi(Değişiklik)Yasa Tasarısı			18.12.2024	259
Gelir Vergisi(Değişiklik)Yasa Tasarısı			20.12.2024	261

Tüzükler				
Tüketicileri Koruma Yasası-Mal Ve Hizmetlerin Etiket,Tarife ve Fiyat Listeleri Tüzüğü	4.10.2024	Ü(K-I)1825-2024	16.10.2024	211
Tüketicileri Koruma Yasası-Mal Ve Hizmetlerin Etiket, Tarife ve Fiyat Listeleri (Değişiklik) Tüzüğü	11.11.2024	Ü(K-I)2031-2024	14.11.2024	234
İş Yeri Ve Konut Kiralama İşlemlerine İlişkin Yapılacak Tahsilat Ve Ödemelerin Bankalar Aracılığıyla Yapılması Zorunluluğuna İlişkin Tüzük	11.11.2024	Ü(K-I)1973-2024	14.11.2024	234
Dış Ticaret (Düzenleme ve Denetim) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden Güney Kıbrıs'a İhracat ve Güney Kıbrıs'tan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne İthalat ve/veya Geçici İthalat (Değişiklik) Tüzüğü	11.11.2024	Ü(K-I)2039-2024	14.11.2024	234
Yerel İşgücü İstihdamının Desteklenmesi (Değişiklik No:9) Tüzüğü	16.11.2024	Ü(K-I)2434-2024	18.12.2024	259
Gelir Bütçesinde Yer Alan Harçların Günümüz Ekonomik Koşullarına Göre Yeniden Düzenlenmesine İlişkin Tüzükler	26.12.2024	Ü(K-I) 2481-2024	28.12.2024	269

EK B. İSTATİSTİKİ VERİLER

Tablo B.1: KKTCMB Seçilmiş Bilanço Kalemleri (TL)

Tarih	Likit Varlıklar	Krediler	Diğer Aktifler	Aktif Toplamı	Özkaynaklar	Mevduatlar	Yasal Karşılıklar	Diğer Pasifler	Pasif Toplamı
30 Eyl. 2020	15.359.430.508	52.012.879	34.655.533	15.446.098.920	682.771.674	5.397.934.136	3.183.661.686	6.181.731.424	15.446.098.920
31 Ara. 2020	16.353.005.072	51.791.967	279.486.590	16.684.283.629	719.302.337	5.468.896.150	2.930.655.027	7.565.430.115	16.684.283.629
31 Mar. 2021	16.798.728.605	248.862.975	346.890.300	17.394.481.880	805.485.172	5.526.562.169	3.175.733.887	7.886.700.652	17.394.481.880
30 Haz. 2021	17.830.514.206	503.423.458	229.660.370	18.563.598.034	809.107.488	5.967.117.859	3.375.004.675	8.412.368.012	18.563.598.034
30 Eyl. 2021	18.683.218.651	506.410.606	100.276.879	19.289.906.136	812.450.006	6.265.750.775	3.467.399.688	8.744.305.667	19.289.906.136
31 Ara. 2021	28.446.896.103	507.900.695	298.614.296	29.253.411.094	869.658.488	9.721.281.482	4.920.454.350	13.742.016.774	29.253.411.094
31 Mar. 2022	32.345.744.130	646.476.259	365.432.850	33.456.257.119	876.393.617	10.151.485.553	5.463.456.610	17.841.314.948	33.456.257.119
30 Haz. 2022	37.176.570.412	638.083.191	120.566.875	37.935.220.478	1.020.376.802	11.188.022.664	6.299.116.017	19.427.704.995	37.935.220.478
30 Eyl. 2022	42.713.142.726	638.083.191	323.850.699	43.675.076.616	1.040.506.323	10.412.683.315	6.806.071.426	25.415.815.552	43.675.076.616
31 Ara. 2022	51.065.484.220	638.083.191	1.318.718.119	53.022.285.530	1.163.375.168	13.932.982.685	7.989.843.275	29.936.084.402	53.022.285.530
31 Mar. 2023	53.835.791.941	634.742.925	1.266.244.877	55.736.779.743	1.469.952.020	13.365.446.232	8.888.212.762	32.013.168.729	55.736.779.743
30 Haz. 2023	76.347.698.476	634.742.925	2.195.775.339	79.178.216.740	1.488.234.438	16.850.986.583	12.559.020.558	48.279.975.161	79.178.216.740
30 Eyl. 2023	89.584.175.501	634.742.925	2.125.316.088	92.344.234.514	1.509.276.260	19.246.692.346	13.449.631.313	58.138.634.595	92.344.234.514
31 Ara. 2023	102.774.054.121	634.742.925	3.956.407.276	107.365.204.322	1.780.800.363	21.857.313.989	15.013.380.580	68.713.709.390	107.365.204.322
31 Mar. 2024	111.370.090.704	2.586.700.059	4.332.243.353	118.289.034.116	3.124.704.788	19.150.232.244	16.531.167.489	79.482.929.595	118.289.034.116
30 Haz. 2024	115.973.289.031	2.586.700.059	3.312.701.187	121.872.690.277	3.145.845.996	14.911.631.758	17.477.194.810	86.338.017.713	121.872.690.277
30 Eyl. 2024	132.522.568.462	3.059.777.559	3.282.601.654	138.864.947.675	3.175.468.527	18.132.533.034	19.388.643.022	98.168.303.092	138.864.947.675
31 Ara. 2024	142.950.882.194	3.059.777.559	7.438.991.278	153.449.651.031	3.553.513.829	26.256.419.390	20.391.475.177	103.248.242.634	153.449.651.031

Kaynak: KKTCMB

Not: Mevduat toplamına bankalara borçlar kalemi dâhildir.

Tablo B.2: KKTCMB Likit Varlıklar (TL)

Tarih	Nakit Değerler	Altın Deposu	Bankalar Nezdindeki Mevduat (TP)	Bankalar Nezdindeki Mevduat (YP)	Yurt Dışı Bankalar	MDC	Toplam
30 Eyl. 2020	1.090.478.693	7.318.980	4.181.981.541	6.350.544.980	974.190	3.728.132.124	15.359.430.508
31 Ara. 2020	1.202.513.929	11.245.022	3.875.374.944	6.892.833.367	2.774.707	4.368.263.103	16.353.005.072
31 Mar. 2021	1.367.010.884	11.245.022	3.287.712.637	7.456.678.273	1.126.369	4.674.955.420	16.798.728.605
30 Haz. 2021	1.227.874.023	11.245.022	2.901.751.435	8.723.829.175	1.805.527	4.964.009.024	17.830.514.206
30 Eyl. 2021	1.275.430.723	11.245.022	3.293.202.704	8.845.074.138	2.901.848	5.255.364.216	18.683.218.651
31 Ara. 2021	1.476.626.284	19.164.666	4.333.706.334	14.252.288.123	1.759.608	8.363.351.088	28.446.896.103
31 Mar. 2022	2.274.660.042	19.164.666	3.936.440.159	15.643.603.811	1.941.920	10.469.933.532	32.345.744.130
30 Haz. 2022	2.178.866.556	19.164.666	3.621.871.743	19.332.838.535	6.121.030	12.017.707.882	37.176.570.412
30 Eyl. 2022	2.179.117.148	19.164.666	5.071.037.194	23.448.416.690	2.024.244	11.993.382.784	42.713.142.726
31 Ara. 2022	2.387.349.833	27.466.269	6.958.152.831	22.101.658.935	2.307.907	19.588.548.445	51.065.484.220
31 Mar. 2023	2.410.529.497	27.466.269	6.649.022.203	21.269.836.769	30.022.889	23.448.914.314	53.835.791.941
30 Haz. 2023	5.266.371.892	27.466.269	8.178.841.954	26.106.201.334	3.445.563	36.765.371.463	76.347.698.476
30 Eyl. 2023	5.878.283.786	27.466.269	12.563.356.297	32.107.362.161	3.552.686	39.004.154.302	89.584.175.501
31 Ara. 2023	5.570.400.541	48.366.433	17.740.247.823	31.897.107.250	11.029.430	47.506.902.644	102.774.054.121
31 Mar. 2024	5.214.836.395	48.366.433	16.937.943.418	36.098.174.391	4.693.976	53.066.076.092	111.370.090.704
30 Haz. 2024	4.811.170.230	48.366.433	32.747.925.488	24.405.039.876	974.819.324	52.985.967.680	115.973.289.031
30 Eyl. 2024	5.197.933.481	48.366.433	42.988.098.827	29.566.661.394	5.129.702	54.716.378.625	132.522.568.462
31 Ara. 2024	4.275.739.086	75.578.388	56.171.187.758	34.488.638.279	4.589.014	47.935.149.669	142.950.882.194

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.3: KKTCMB Tarafından Bankacılık Sektörüne Kullandırılan Krediler (TL)

Tarih	Tarım	Ticari	Sanayi	İhracat	Küçük Esnaf	Turizm	Eğitim	Toplam
30 Eyl. 2020							5.348.480	5.348.480
31 Ara. 2020							5.028.243	5.028.243
31 Mar. 2021							5.703.310	5.703.310
30 Haz. 2021								-
30 Eyl. 2021							3.050.939	3.050.939
31 Ara. 2021							4.477.238	4.477.238
31 Mar. 2022							5.052.801	5.052.801
30 Haz. 2022								-
30 Eyl. 2022								-
31 Ara. 2022								-
31 Mar. 2023								-
30 Haz. 2023								-
30 Eyl. 2023								-
31 Ara. 2023								-
31 Mar. 2024								-
30 Haz. 2024								-
30 Eyl. 2024								-
31 Ara. 2024								-

Kaynak: KKTCMB

Not: Rakamlara faiz gelir reeskontları dâhil edilmiştir.

Tablo B.4: KKTOMB Nezdindeki Mevduat ve Zorunlu Karşılık (TL)

Tarih	Kamu Mevduatı		Bankalar				Diğer		Toplam
			A-Serbest		B-Zorunlu Karşılıklar				
	TP	YP	TP	YP	TP	YP	TP	YP	
30 Eyl. 2020	608.951.094	106.926.073	444.078.224	4.005.388.538	1.035.786.158	2.147.875.528	9.859.691	222.730.516	8.581.595.822
31 Ara. 2020	163.030.306	119.763.224	531.265.922	4.415.759.693	719.232.331	2.211.422.696	1.610.324	237.466.681	8.399.551.177
31 Mar. 2021	255.979.686	127.402.881	285.791.270	4.623.867.268	771.146.280	2.404.587.607	1.089.834	232.431.230	8.702.296.056
30 Haz. 2021	261.056.741	35.972.553	394.225.884	5.059.854.514	748.207.492	2.626.797.183	980.548	215.027.619	9.342.122.534
30 Eyl. 2021	171.032.010	65.562.055	316.251.507	5.489.398.381	779.590.602	2.687.809.086	1.008.384	222.498.438	9.733.150.463
31 Ara. 2021	437.260.828	130.405.212	538.918.736	8.286.203.149	843.990.800	4.076.463.550	1.660.347	326.883.210	14.641.735.832
31 Mar. 2022	41.542.335	92.913.386	495.011.173	9.067.846.046	833.032.028	4.630.424.590	1.551.349	452.621.264	15.614.942.171
30 Haz. 2022	354.330.162	218.014.445	469.507.592	10.052.121.471	874.683.337	5.424.432.680	681.372	93.367.622	17.487.138.681
30 Eyl. 2022	136.327.273	55.563.696	724.175.129	9.369.188.294	1.099.864.495	5.706.206.931	1.612.439	125.816.464	17.218.754.741
31 Ara. 2022	431.147.142	667.502.907	1.786.187.372	10.959.023.885	1.340.550.756	6.649.292.519	2.932.326	86.189.053	21.922.825.960
31 Mar. 2023	140.413.705	110.168.929	1.973.938.545	10.674.548.696	1.594.175.884	7.294.036.878	3.469.872	462.906.484	22.253.658.994
30 Haz. 2023	297.280.376	160.434.508	1.581.177.387	13.852.674.546	1.787.827.328	10.771.193.230	2.462.475	956.957.291	29.410.007.141
30 Eyl. 2023	744.607.315	1.067.038.491	1.905.977.499	15.297.676.329	2.258.004.939	11.191.626.374	3.973.269	227.419.44	32.696.323.659
31 Ara. 2023	999.359.701	1.205.114.802	2.095.917.079	17.267.966.067	2.272.980.989	12.740.399.591	4.920.818	284.035.523	36.870.694.569
31 Mar. 2024	278.738.619	3.514.501.432	1.478.207.862	13.723.330.398	2.678.333.856	13.852.833.633	4.325.686	151.128.246	35.681.399.733
30 Haz. 2024	316.355.599	738.897.077	2.969.713.667	10.805.600.757	3.320.288.324	14.156.906.486	6.953.265	74.111.393	32.388.826.568
30 Eyl. 2024	1.749.285.204	1.400.551.076	2.323.298.521	12.603.526.648	3.975.796.317	15.412.846.705	9.205.600	46.665.984	37.521.176.056
31 Ara. 2024	1.912.091.318	623.772.855	7.244.529.392	16.418.853.214	4.824.856.058	15.566.619.119	12.087.308	45.085.303	46.647.894.567

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.5: KKTMB Döviz Kurları (Ay Sonu)

Yıllar	Aylar	ABD doları		EURO		GBP	
		Alış	Satış	Alış	Satış	Alış	Satış
2016		3,5192	3,5255	3,7099	3,7166	4,3189	4,3414
2017		3,7719	3,7787	4,5155	4,5237	5,0803	5,1068
2018		5,2609	5,2704	6,0280	6,0388	6,6528	6,6875
2019		5,9402	5,9509	6,6506	6,6625	7,7765	7,8171
2020		7,3405	7,3537	9,0079	9,0241	9,9438	9,9957
2021		12,9775	13,0009	14,6823	14,7088	17,4530	17,5440
2022		18,6983	18,7320	19,9349	19,9708	22,4892	22,6065
2023		29,4382	29,4913	32,5739	32,6326	37,4417	37,6369
2024	1	30,3053	30,3599	32,8144	32,8735	38,3807	38,5808
	2	31,1201	31,1761	33,6543	33,7149	39,2885	39,4934
	3	32,2854	32,3436	34,8023	34,8650	40,6665	40,8786
	4	32,3389	32,3971	34,6487	34,7111	40,4444	40,6552
	5	32,2489	32,3070	34,8654	34,9282	40,9092	41,1225
	6	32,8262	32,8853	35,1284	35,1917	41,4365	41,6525
	7	33,0304	33,0899	35,7612	35,8256	42,3866	42,6076
	8	33,9233	33,9844	37,6723	37,7402	44,7031	44,9361
	9	34,0900	34,1514	38,0180	38,0865	45,5408	45,7782
	10	34,2095	34,2711	37,0474	37,1142	44,3881	44,6195
	11	34,5794	34,6417	36,5473	36,6131	43,8630	44,0917
	12	35,2233	35,2868	36,7429	36,8091	44,2458	44,4765

Kaynak: KKTMB

Tablo B.6: Çapraz Kurlar

Yıllar	Aylar	Yabancı Para / ABD doları	
		£	€
2015		1,4817	1,0929
2016		1,2293	1,0542
2017		1,3492	1,1972
2018		1,2667	1,1458
2019		1,3114	1,1196
2020		1,3570	1,2272
2021		1,3472	1,1314
2022		1,2048	1,0661
2023		1,2740	1,1065
2024	1	1,2686	1,0828
	2	1,2646	1,0814
	3	1,2617	1,0780
	4	1,2528	1,0714
	5	1,2707	1,0811
	6	1,2645	1,0701
	7	1,2855	1,0827
	8	1,3200	1,1105
	9	1,3382	1,1152
	10	1,2998	1,0830
	11	1,2706	1,0569
	12	1,2583	1,0431

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.7: KKTTCMB Tarafından Türk Lirası ve Döviz Mevduatına Uygulanan Faiz Oranları (%)

Yürürlük Tarihi	Para Cinsi				Yönetim Kurulu Kararı		Resmi Gazete	
	TL	\$	€	£				
	Vadesiz	Vadesiz	Vadesiz	Vadesiz	Tarih	Sayı	Tarih	Sayı
03.04.2017	7,00	0,40	0,25	0,50	23.03.2017	947	03.04.2017	61
05.06.2018	11,00	0,40	0,25	0,50	04.06.2018	998	11.06.2018	89
25.06.2018	11,00	0,75	0,25	0,50	21.06.2018	1001	02.07.2018	102
24.09.2018	17,25	1,00	0,25	0,50	20.09.2018	1014	26.09.2018	140
29.07.2019	13,25	1,00	0,125	0,25	26.07.2019	1046	29.07.2019	107
16.09.2019	10,00	1,00	0,125	0,25	12.09.2019	1054	16.09.2019	128
28.10.2019	8,50	1,00	0,125	0,25	25.10.2019	1059	28.10.2019	153
16.12.2019	7,25	0,75	0,05	0,125	13.12.2019	1069	16.12.2019	178
20.01.2020	6,75	0,50	0,05	0,125	17.01.2020	1076	20.01.2020	12
24.02.2020	6,50	0,50	0,05	0,125	20.02.2020	1081	24.02.2020	29
11.03.2020	6,50	0,25	0,05	0,125	10.03.2020	1087	11.03.2020	37
04.05.2020	5,00	0,25	0,05	0,125	30.04.2020	1099	04.05.2020	77
24.08.2020	6,75	0,40	0,15	0,25	20.08.2020	1125	24.08.2020	158
01.10.2020	8,25	0,60	0,25	0,30	30.09.2020	1143	01.10.2020	188
20.11.2020	11,50	0,60	0,25	0,30	19.11.2020	1158	20.11.2020	214
25.12.2020	13,75	0,60	0,25	0,30	24.12.2020	1168	25.12.2020	235
19.02.2021	13,75	0,40	0,15	0,20	17.02.2021	1178	19.02.2021	40
02.04.2021	15,25	0,40	0,15	0,20	01.04.2021	1190	02.04.2021	75
28.10.2021	12,75	0,40	0,15	0,20	27.10.2021	1233	27.10.2021	237
20.05.2022	12,75	0,50	0,25	0,30	17.05.2022	1276	20.05.2022	99
23.06.2022	13,75	1,00	0,50	0,60	22.06.2022	1280	23.06.2022	128
26.07.2023	20,25	1,50	1,00	1,25	25.07.2023	1348	26.07.2023	153
11.10.2023	26,00	1,50	1,00	1,25	10.10.2023	1360	10.10.2023	210
01.12.2023	36,00	2,00	1,25	2,00	27.11.2023	1370	28.11.2023	245
29.03.2024	46,00	2,00	1,25	2,00	28.03.2024	1394	29.03.2024	67

Kaynak: KKTTCMB

Not: Vadesiz Türk lirası ve döviz mevduatına uygulanan faiz oranları, vadeli mevduat için de geçerlidir.

Tablo B.8: KKTOMB Tarafından Yasal Karşılıklara Uygulanan Faiz Oranları (%)

Yürürlük Tarihi	Para Cinsi				Yönetim Kurulu Kararı		Resmi Gazete	
	TL	\$	€	£	Tarih	Sayı	Tarih	Sayı
01.06.2013	3,50	0,00	0,50	0,25	09.05.2013	849	16.05.2013	85
01.03.2015	3,50	0,00	0,00	0,00	10.02.2015	899	17.02.2015	25
01.02.2018	5,00	0,20	0,125	0,25	25.01.2018	979	31.01.2018	9
05.06.2018	7,50	0,20	0,125	0,25	04.06.2018	998	11.06.2018	89
25.06.2018	7,50	0,40	0,125	0,25	21.06.2018	1001	02.07.2018	102
15.08.2018	9,00	0,40	0,125	0,25	14.08.2018	1004	31.08.2018	127
24.09.2018	13,00	0,65	0,125	0,25	20.09.2018	1014	26.09.2018	140
29.07.2019	9,00	0,65	0,00	0,125	26.07.2019	1046	29.07.2019	107
16.09.2019	5,75	0,50	0,00	0,125	12.09.2019	1054	16.09.2019	128
28.10.2019	3,25	0,50	0,00	0,125	25.10.2019	1059	28.10.2019	153
16.12.2019	2,50	0,25	0,00	0,05	13.12.2019	1069	16.12.2019	178
24.02.2020	2,25	0,25	0,00	0,05	20.02.2020	1081	24.02.2020	29
11.03.2020	2,25	0,125	0,00	0,05	10.03.2020	1087	11.03.2020	37
04.05.2020	1,00	0,125	0,00	0,05	30.04.2020	1099	04.05.2020	77
24.08.2020	2,75	0,20	0,05	0,10	20.08.2020	1125	24.08.2020	158
01.10.2020	3,50	0,25	0,10	0,15	30.09.2020	1143	01.10.2020	188
20.11.2020	6,00	0,25	0,10	0,15	19.11.2020	1158	20.11.2020	214
25.12.2020	8,00	0,25	0,10	0,15	24.12.2020	1168	25.12.2020	235
19.02.2021	8,00	0,20	0,05	0,10	17.02.2021	1178	19.02.2021	40
02.04.2021	9,00	0,20	0,05	0,10	01.04.2021	1190	02.04.2021	75
28.10.2021	6,00	0,20	0,05	0,10	27.10.2021	1233	27.10.2021	237
20.05.2022	6,00	0,25	0,10	0,15	17.05.2022	1276	20.05.2022	99
23.06.2022	6,00	0,50	0,25	0,30	22.06.2022	1280	23.06.2022	128
26.07.2023	6,00	0,75	0,50	0,65	25.07.2023	1348	26.07.2023	153
01.12.2023	15,00	1,00	0,75	1,00	27.11.2023	1370	28.11.2023	245
29.03.2024	15,00	1,00	0,75	1,00	28.03.2024	1394	29.03.2024	67

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.9: Reeskont Faiz Oranları (%)

Para Cinsi																	
Yürürlük Tarihi	TL					₺				€				£			
	Tic.	San. Tur. Tar. Eğt.	İhr.	Esn.	Döv. Muk. Avs	Tic.	San. Tur. Eğt.	İhr.	Döv. Muk. Avs	Tic.	San. Tur. Eğt.	İhr.	Döv. Muk. Avs	Tic.	San. Tur. Eğt.	İhr.	Döv. Muk. Avs
01.06.13	11	7	7	7	7	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
05.06.18	17,5	14,5	14,5	13,5	13,5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
24.09.18	23,75	20,75	20,75	19,75	19,75	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
29.07.19	19,50	16,50	16,50	15,50	15,50	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
16.09.19	16,50	13,50	13,50	12,50	12,50	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
28.10.19	15,00	12,00	12,00	11,00	11,00	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
16.12.19	13,00	10,00	10,00	9,00	10,50	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
20.01.20	12,50	9,50	9,50	8,50	10,00	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
24.02.20	12,25	9,25	9,25	8,25	9,75	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
04.05.20	10,75	8,00	8,00	7,00	8,25	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
24.08.20	12,75	10,00	10,00	9,00	10,50	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
20.11.20	17,75	15,00	15,00	14,00	14,00	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
25.12.20	20,00	17,25	17,25	16,25	16,50	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
02.04.21	21,50	18,75	18,75	17,75	18,00	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
28.10.21	19,00	16,25	16,25	15,25	16,00	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
23.06.22	20,00	17,25	17,25	16,25	16,50	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
26.07.23	35,00	30,00	30,00	28,00	29,00	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
11.10.23	40,00	32,75	32,75	30,75	32,00	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
01.12.23	50,00	42,75	42,75	40,75	42,00	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
29.03.24	60,00	52,75	52,75	50,75	52,00	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
27.11.24	55,00	48,50	48,50	46,50	50,00	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.10: Yasal Karşılık Oranları (%)

Yürürlüğe Giriş Tarihi	Türk Parası Ve Yabancı Para Yükümlülüklerde					Kıymetli Maden Yükümlülüklerde	Yönetim Kurulu Kararı	
	Mevduat Hariç Diğer Yükümlülüklerde	3 Aya Kadar Vadeli Mevduatlarda (üç ay dâhil)	3 Ay-6 Ay Vadeli Mevduatlarda (altı ay dâhil)	6 Ay – 1 Yıl Vadeli Mevduatlarda (bir yıl dâhil)	Bir Yıldan Uzun Vadeli Mevduatlarda	Genel	Tarihi	Sayısı
28.02.2014	8	8	7	6	5	0	30.01.2014	872
15.08.2018	7	7	6	5	4	0	14.08.2018	1005
31.12.2019	7,25	7,25	6,25	5,25	4,25	0	27.12.2019	1072
31.01.2020	7,50	7,50	6,50	5,50	4,50	0	27.12.2019	1072
29.02.2020	7,75	7,75	6,75	5,75	4,75	0	27.12.2019	1072
31.03.2020	8	8	7	6	5	0	27.12.2019	1072

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.11: Karşılıksız Çekler

Yıllar	Aylar	Çek Kullanmaktan Men Edilenler (Kişi)	
		Aylık Toplam	Kümülatif Toplam
2014			3.366
2015			3.699
2016			2.977
2017			2.469
2018			2.374
2019			2.166
2020			1.633
2021			1.356
2022			757
2023			659
2024	1	50	50
	2	62	112
	3	59	171
	4	53	224
	5	68	292
	6	46	338
	7	63	401
	8	89	490
	9	88	578
	10	116	694
	11	89	783
	12	63	846

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.12: Elektronik Ödeme Sistemi İşlemleri - Ödeme Kanalına Göre (Adet)

	Para Kodu	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Şube	TRY	18.553	18.582	20.532	17.770	19.795	16.983	21.425	18.337	19.469	20.492	18.713	22.024
	USD	1.572	1.587	1.811	1.512	1.890	1.452	1.847	1.629	1.818	1.953	1.810	2.091
	EUR	1.471	1.489	1.625	1.432	1.760	1.559	1.858	1.668	1.875	2.095	1.757	2.018
	GBP	2.243	2.106	2.482	2.239	2.541	2.078	2.361	2.216	2.430	2.432	2.306	2.542
İnternet Bankacılığı	TRY	43.703	45.680	48.671	47.697	56.451	49.454	63.159	58.386	65.771	75.494	73.683	92.863
	USD	1.890	1.950	2.160	2.108	2.483	2.081	2.785	2.551	2.913	3.026	2.891	3.282
	EUR	1.858	1.929	2.029	1.999	2.357	2.062	2.733	2.376	2.673	2.844	2.691	3.065
	GBP	3.374	3.487	4.070	3.827	4.556	3.932	4.820	4.615	5.318	5.640	5.537	6.178
Toplam	TRY	62.256	64.262	69.203	65.467	76.246	66.437	205	375	550	717	773	1.096
	USD	3.462	3.537	3.971	3.620	4.373	3.533	0	0	1	0	0	0
	EUR	3.329	3.418	3.654	3.431	4.117	3.621	9	12	26	26	26	33
	GBP	5.617	5.593	6.552	6.066	7.097	6.010	13	35	49	75	73	95

Şube: katılımcı merkezi + şube olmak üzere iki kalemden oluşmaktadır.

Tablo B.13: Elektronik Ödeme Sistemi İşlemleri - Ödeme Kanalına Göre (Tutar)

	Para Kodu	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Şube	TRY	15.792.411.351	15.884.061.722	18.730.748.867	18.076.656.806	19.069.247.138	19.402.454.466	24.193.034.911	23.511.938.849	24.498.471.700	25.414.723.198	24.397.548.796	31.527.338.875
	USD	150.796.485	137.231.122	134.288.734	136.049.068	114.224.713	116.489.280	133.987.223	142.421.899	145.373.056	143.532.455	121.727.904	131.041.221
	EUR	62.811.766	74.465.940	106.618.265	97.806.141	94.192.318	88.837.025	90.884.739	82.882.379	95.417.491	90.798.727	87.994.175	117.310.741
	GBP	92.367.557	87.153.128	119.428.999	97.518.355	98.112.566	89.076.050	79.110.620	81.760.373	94.465.999	85.956.412	80.156.876	102.359.731
İnternet Bankacılığı	TRY	3.301.335.246	3.358.251.047	4.127.971.168	3.723.737.330	4.500.449.879	3.990.229.620	5.153.644.191	4.632.238.068	5.230.971.850	5.738.108.112	5.617.721.529	7.001.493.133
	USD	18.799.273	19.901.899	26.425.988	21.113.794	30.009.680	23.833.048	34.476.333	30.437.735	33.186.490	34.754.143	34.141.557	39.227.798
	EUR	14.612.496	16.766.561	14.803.589	16.144.869	18.421.653	15.318.596	21.169.007	16.016.497	18.724.872	19.233.880	19.416.001	22.548.723
	GBP	22.849.049	25.326.447	33.749.981	26.903.394	32.909.254	29.113.315	32.279.008	31.751.949	37.695.893	40.072.663	36.893.685	43.957.397
Toplam	TRY	19.093.746.597	19.242.312.768	22.858.720.036	21.800.394.136	23.569.697.017	23.392.684.085	28.600.469	34.774.586	43.640.415	45.677.813	73.245.180	104.026.928
	USD	169.595.757	157.133.021	160.714.722	157.162.862	144.234.393	140.322.327	0	0	500	0	0	0
	EUR	77.424.263	91.232.501	121.421.853	113.951.010	112.613.971	104.155.620	78.253	64.715	116.202	78.807	186.252	205.103
	GBP	115.216.607	112.479.575	153.178.979	124.421.749	131.021.820	118.189.365	75.844	73.316	163.911	236.031	285.334	418.605

Şube: katılımcı merkezi + şube olmak üzere iki kalemden oluşmaktadır.

Tablo B.14: KKTC Takas Odası Aracılığıyla İbraz Edilen Çekler (Adet)

Para Kodu	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
TRY	115.490	97.224	95.262	102.782	103.210	85.937	112.147	90.667	105.045	104.217	92.058	111.027
USD	4.529	4.106	3.827	4.249	4.339	3.664	5.175	3.985	5.220	4.902	4.244	5.344
EUR	2.375	2.128	2.074	2.203	2.363	2.019	2.809	2.199	2.713	2.597	2.335	2.855
GBP	3.098	2.914	2.975	3.077	3.294	2.738	3.477	2.877	3.414	3.371	3.106	3.546

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.15: KKTC Takas Odası Aracılığıyla İbraz Edilen Çekler (Tutar)

Para Kodu	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
TRY	8.356.382.149	7.725.578.708	8.118.769.700	8.041.455.269	8.674.519.046	8.813.168.336	11.807.885.278	9.343.038.196	11.426.882.738	11.253.013.457	10.627.998.035	12.082.304.371
USD	38.566.618	39.522.830	41.040.064	40.966.574	41.574.210	31.839.152	43.929.088	38.003.729	46.861.195	44.691.133	37.750.755	49.065.764
EUR	19.972.927	23.296.064	19.638.216	21.128.775	21.266.828	20.680.876	23.331.603	17.557.901	23.531.680	21.541.378	19.176.001	29.315.924
GBP	64.144.474	63.290.091	69.553.373	68.642.110	74.793.924	55.416.489	67.924.320	58.997.104	66.285.174	64.763.364	60.303.897	73.019.977

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.16: KKTC Takas Odası Aracılığıyla İade Edilen Çekler (Adet)

Para Kodu	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
TRY	1.054	760	615	810	722	684	1.138	1.054	1.048	1.133	832	940
USD	58	71	53	56	49	49	58	78	99	69	53	69
EUR	24	25	15	26	27	21	38	35	26	23	29	28
GBP	96	107	85	104	123	116	123	139	113	129	129	146

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.17: KKTC Takas Odası Aracılığıyla İade Edilen Çekler (Tutar)

Para Kodu	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
TRY	146.795.840	119.314.146	100.627.170	121.506.824	129.316.296	124.127.715	286.209.775	234.082.382	268.239.987	278.373.009	260.065.114	273.509.947
USD	1.122.659	1.721.487	1.358.694	2.588.400	2.529.682	1.091.968	1.511.644	2.959.779	2.673.784	1.481.130	1.836.423	1.776.001
EUR	855.245	1.062.934	65.726	1.118.473	730.253	420.503	1.042.128	1.191.548	257.387	914.094	536.502	512.432
GBP	1.912.006	1.504.386	1.560.204	2.108.690	2.349.879	1.431.374	2.672.796	2.013.419	2.213.155	2.684.839	2.563.773	2.589.672

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.18: Ay Sonları İtibarıyla Karşılıksız Çekler (Adet)

	Para Kodu	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Tüzel Kişi Çek Adedi	TRY	15.547	15.542	15.524	15.516	15.535	15.535	15.532	15.547	15.668	15.777	15.851	15.882
Gerçek Kişi Çek Adedi		15.225	15.259	15.306	15.339	15.385	15.405	15.426	15.459	15.481	15.463	15.474	15.487
Toplam Çek Adedi		30.772	30.801	30.830	30.855	30.920	30.940	30.958	31.006	31.149	31.240	31.325	31.369
Tüzel Kişi Çek Adedi	USD	1.234	1.255	1.256	1.283	1.292	1.295	1.300	1.311	1.317	1.329	1.332	1.334
Gerçek Kişi Çek Adedi		240	240	240	240	240	240	240	242	242	242	242	243
Toplam Çek Adedi		1.474	1.495	1.496	1.523	1.532	1.535	1.540	1.553	1.559	1.571	1.574	1.577
Tüzel Kişi Çek Adedi	EUR	914	921	924	924	929	931	937	939	941	942	943	943
Gerçek Kişi Çek Adedi		205	206	206	206	206	206	206	206	206	206	206	206
Toplam Çek Adedi		1.119	1.127	1.130	1.130	1.135	1.137	1.143	1.145	1.147	1.148	1.149	1.149
Tüzel Kişi Çek Adedi	GBP	1.642	1.648	1.669	1.685	1.684	1.691	1.698	1.734	1.746	1.753	1.755	1.757
Gerçek Kişi Çek Adedi		764	770	773	777	780	781	781	781	782	785	785	788
Toplam Çek Adedi		2.406	2.418	2.442	2.462	2.464	2.472	2.479	2.515	2.528	2.538	2.540	2.545

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.19: Ay Sonları İtibarıyla Karşılıksız Çekler (Tutar)

	Para Kodu	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Tüzel Kişi Çek Tutarı	TRY	427.750.125	428.789.142	431.013.076	432.220.491	436.148.324	438.413.536	448.055.065	456.571.799	505.124.035	541.128.288	563.540.837	572.288.545
Gerçek Kişi Çek Tutarı		354.386.503	360.221.883	373.336.458	381.508.975	392.115.631	397.528.376	400.688.563	408.495.338	412.991.662	417.893.682	421.948.137	426.594.839
Toplam Çek Tutarı		782.136.628	789.011.026	804.349.535	813.729.466	828.263.955	835.941.912	848.743.628	865.067.137	918.115.697	959.021.970	985.488.973	998.883.384
Tüzel Kişi Çek Tutarı	USD	26.307.833	26.882.654	26.887.654	27.270.494	28.717.686	28.874.836	28.895.536	29.780.854	29.970.994	30.245.628	30.500.428	30.504.491
Gerçek Kişi Çek Tutarı		2.637.912	2.637.912	2.637.912	2.637.912	2.637.912	2.637.912	2.637.912	2.772.912	2.772.912	2.731.811	2.731.811	2.753.311
Toplam Çek Tutarı		28.945.745	29.520.566	29.525.566	29.908.406	31.355.598	31.512.748	31.533.448	32.553.766	32.743.906	32.977.439	33.232.239	33.257.802
Tüzel Kişi Çek Tutarı	EUR	15.164.573	15.798.660	15.815.975	15.815.975	16.110.715	16.114.715	16.175.915	16.179.915	16.183.915	16.185.415	16.185.751	16.185.751
Gerçek Kişi Çek Tutarı		1.346.740	1.348.740	1.348.740	1.348.740	1.348.740	1.348.740	1.348.740	1.348.740	1.348.740	1.348.740	1.348.740	1.348.740
Toplam Çek Tutarı		16.511.313	17.147.400	17.164.715	17.164.715	17.459.455	17.463.455	17.524.655	17.528.655	17.532.655	17.534.155	17.534.491	17.534.491
Tüzel Kişi Çek Tutarı	GBP	33.693.579	33.815.679	34.385.729	34.693.579	34.676.079	34.739.429	34.817.004	35.188.159	35.304.955	35.730.521	35.775.021	35.456.521
Gerçek Kişi Çek Tutarı		12.292.240	12.897.740	12.930.140	13.021.140	13.049.140	13.105.640	13.105.640	13.131.000	13.155.000	13.199.000	13.148.000	13.171.000
Toplam Çek Tutarı		45.985.818	46.713.418	47.315.868	47.714.718	47.725.218	47.845.068	47.922.643	48.319.158	48.459.954	48.929.520	48.923.020	48.627.520

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.20: Bankacılık Sektörü Aktif / Pasif Özetleri (Milyon TL)

Tarih	Nakit ve Nakit Benzeri Kalemler	Menkul Değerler Cüzdanı	Mevduat Munzam Karşılıkları	Brüt Krediler	Ayrılan Karşılıklar	Diğer	Aktif Toplamı	Mevduat	Diğer	Özkaynak	Pasif Toplamı
31 Mar. 2021	15.794,1	3.960,0	3.261,0	29.969,3	-869,0	1.936,6	54.052,0	44.774,9	4.547,8	4.729,3	54.052,0
30 Haz. 2021	16.290,4	4.385,5	3.356,2	31.432,4	-865,8	2.293,6	56.892,3	46.859,3	4.925,0	5.108,0	56.892,3
30 Eyl. 2021	17.307,8	4.631,1	3.492,7	32.151,5	-883,6	2.700,1	59.399,6	48.804,6	5.083,8	5.511,2	59.399,6
31 Ara. 2021	24.213,2	6.838,7	4.955,2	42.006,0	-962,0	2.591,9	79.643,0	66.179,1	7.423,0	6.040,9	79.643,0
31 Mar. 2022	27.036,1	8.405,2	5.439,3	45.161,9	-985,2	3.248,4	88.305,7	73.368,1	4.547,8	8.086,3	88.305,7
30 Haz. 2022	30.404,8	9.786,2	6.038,5	48.836,3	-1.016,9	3.477,8	97.526,7	80.962,9	8.945,9	7.617,9	97.526,7
30 Eyl. 2022	35.986,0	12.224,6	6.870,7	50.868,3	-1.117,3	4.301,9	109.134,2	90.576,0	10.049,0	8.509,2	109.134,2
31 Ara. 2022	42.632,9	15.443,2	7.975,1	56.587,2	-1.309,5	4.002,7	125.331,6	104.324,5	11.728,2	9.278,9	125.331,6
31 Mar. 2023	44.857,1	18.912,6	8.887,9	60.633,0	-1.279,6	4.902,8	136.913,8	112.525,3	14.113,0	10.275,5	136.913,8
30 Haz. 2023	57.935,3	31.999,4	12.516,3	76.645,8	-1.460,9	6.650,5	184.296,4	152.484,2	19.816,3	11.995,9	184.296,4
30 Eyl. 2023	64.633,1	34.735,3	13.446,5	80.891,6	-1.498,5	7.939,1	200.147,1	164.692,8	21.037,7	14.416,6	200.147,1
31 Ara. 2023	74.496,2	41.669,1	14.936,9	92.047,1	-1.965,1	7.537,3	228.721,5	186.717,8	25.184,3	16.819,4	228.721,5
31 Mar. 2024	77.538,6	48.466,9	16.481,2	103.100,0	-2.042,2	10.561,6	254.106,1	205.433,0	28.489,3	20.183,8	254.106,1
30 Haz. 2024	81.856,9	52.459,0	17.346,6	109.938,1	-2.403,0	12.429,3	271.626,9	215.737,4	31.589,0	24.300,5	271.626,9
30 Eyl. 2024	95.385,9	55.185,3	19.329,3	121.380,9	-2.554,7	13.468,6	302.195,2	240.724,0	32.244,3	29.226,9	302.195,2
31 Ara. 2024	115.259,9	54.747,2	20.293,8	130.954,3	-2.613,9	10.866,0	329.507,3	256.355,0	39.151,8	34.000,5	329.507,3

Kaynak: KKTMB

Tablo B.21: Krediler (Toplam) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	İskonto ve İştira Senetleri	İhracat Kredileri	İthalat Kredileri	İhracat Garantili Yatırım Kredileri	Diğer Yatırım Kredileri	İşletme Kredileri	İhtisas Kredileri	Fon Kaynaklı Krediler	Tüketici Kredileri	Kredi Kartları	Müşteri Adına Menkul Değer Alımı Kredileri	KKTCMB Kaynaklı Krediler	KKTCMB Aracılığıyla Kullanılan Krediler	Diğer Krediler	Toplam
31 Mar. 2021	296,3	0,0	5,6	81,8	216,4	19.929,9	94,2	27,3	6.512,4	687,2	0,2	5,7	0,0	578,4	28.435,4
30 Haz. 2021	335,1	0,0	5,7	86,2	221,9	20.909,0	98,8	28,4	6.757,2	837,6	0,0	0,0	0,0	639,3	29.919,2
30 Eyl. 2021	381,9	0,0	5,7	87,8	214,9	21.525,5	92,8	28,9	6.650,9	909,4	0,0	3,1	0,0	711,2	30.612,1
31 Ara. 2021	564,5	0,0	0,7	130,4	293,7	30.433,5	95,2	38,9	7.472,4	1.004,6	0,0	4,5	0,0	382,4	40.420,8
31 Mar. 2021	673,3	0,0	0,8	145,3	312,5	32.764,9	109,1	45	7.727,5	1.049,3	0,1	5,1	0,0	647,2	43.479,8
30 Haz. 2022	796,0	0,0	0,8	297,4	275,3	35.361,6	102,9	50,3	8.175,0	1.320,1	0,1	0,0	0,0	655,6	47.035,1
30 Eyl. 2022	901,9	13,0	0,9	329,9	286,9	36.259,2	113,4	55,3	8.606,6	1.504,1	0,1	0,0	0,0	885,6	48.956,9
31 Ara. 2022	1.115,8	10,0	2,6	336,6	290,1	40.001,4	234,0	55,7	9.376,5	1.770,5	0,1	0,0	0,0	754,1	53.947,4
31 Mar. 2023	1.172,7	25,0	1,1	344,9	95,1	42.455,2	393,8	56,9	10.617,0	1.939,4	0,0	0,0	0,0	811,4	57.912,5
30 Haz. 2023	1.787,2	43,0	1,4	253,3	173,9	54.307,9	464,4	74,6	13.483,3	2.520,1	0,0	0,0	0,0	758,5	73.867,6
30 Eyl. 2023	1.854,2	40,5	1,4	272,0	170,5	56.308,8	434,3	79,9	14.519,1	2.910,6	0,0	0,0	0,0	1.544,7	78.136,0
31 Ara. 2023	2.128,0	41,8	3,6	728,0	162,1	63.900,2	513,5	85,0	15.768,8	3.413,3	0,0	0,0	0,0	1.126,8	87.871,1
31 Mar. 2024	2.676,7	31,5	1,7	0,0	167,2	70.513,5	553,8	93,9	17.377,3	3.917,2	0,0	0,0	0,0	3.583,6	98.916,4
30 Haz. 2024	2.794,9	220,1	1,8	0,0	97,6	74.555,8	498,6	95,1	18.286,9	5.058,7	0,0	0,0	0,0	4.031,7	105.641,2
30 Eyl. 2024	3.024,7	207,7	1,8	0,0	101,0	82.392,4	500,0	98,8	20.289,5	5.817,8	0,0	0,0	0,0	4.342,7	116.776,4
31 Ara. 2024	3.270,2	279,2	4,5	0,0	73,4	88.867,1	534,0	102,0	22.041,6	6.674,1	0,0	0,0	0,0	4.700,3	126.546,4

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.22: Krediler (TP) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	İskonto ve İştira Senetleri	İhracat Kredileri	İthalat Kredileri	İhracat Garantili Yatırım Kredileri	Diğer Yatırım Kredileri	İşletme Kredileri	İhtisas Kredileri	Fon Kaynaklı Krediler	Tüketici Kredileri	Kredi Kartları	Müşteri Adına Menkul Değer Alımı Kredileri	KKTCMB Kaynaklı Krediler	KKTCMB Aracılığıyla Kullanılan Krediler	Diğer Krediler	Toplam
31 Mar. 2021	166,6	0,0	0,0	0,0	28,6	7.999,3	94,2	3,8	3.762,6	685,1	0,2	0,0	0,0	308,9	13.049,3
30 Haz. 2021	192,2	0,0	0,0	0,0	26,3	7.978,6	98,8	3,8	3.830,0	834,4	0,0	0,0	0,0	323,3	13.287,4
30 Eyl. 2021	239,5	0,0	0,0	0,0	22,8	8.181,4	92,8	3,7	3.884,7	904,9	0,0	0,0	0,0	379,0	13.708,8
31 Ara. 2021	296,4	0,0	0,0	0,0	22,4	9.568,8	95,2	3,7	3.987,3	1.000,1	0,0	0,0	0,0	256,4	15.230,3
31 Mar. 2022	360,5	0,0	0,0	0,0	18,7	9.813,4	109,1	3,4	4.067,8	1.043,4	0,0	0,0	0,0	439,4	15.855,6
30 Haz. 2022	452,5	0,0	0,0	0,0	16,9	10.410,4	102,9	3,3	4.389,6	1.311,8	0,1	0,0	0,0	419,8	17.107,3
30 Eyl. 2022	550,6	13,0	0,0	0,0	12,8	10.670,5	113,4	2,8	4.864,1	1.491,3	0,1	0,0	0,0	554,0	18.272,6
31 Ara. 2022	685,1	10,0	0,0	0,0	10,1	12.493,6	234,0	2,6	5.488,6	1.758,2	0,1	0,0	0,0	464,8	21.147,1
31 Mar. 2023	705,4	25,0	0,6	0,0	7,3	13.416,2	393,8	2,5	6.619,8	1.925,4	0,0	0,0	0,0	566,8	23.662,8
30 Haz. 2023	1.009,2	43,0	0,0	0,0	61,0	14.582,3	464,4	2,4	8.204,3	2.491,4	0,0	0,0	0,0	315,1	27.173,1
30 Eyl. 2023	1.050,7	40,5	0,0	0,0	59,1	14.150,4	434,3	2,3	9.133,5	2.879,4	0,0	0,0	0,0	1.045,0	28.795,2
31 Ara. 2023	1.142,0	41,8	0,0	0,0	57,0	15.663,2	513,5	2,3	9.565,9	3.373,9	0,0	0,0	0,0	915,0	31.274,6
31 Mar. 2024	1.437,2	31,5	0,0	0,0	57,8	16.697,2	553,8	2,2	10.706,6	3.876,6	0,0	0,0	0,0	1.205,6	34.568,5
30 Haz. 2024	1.397,2	195,0	0,0	0,0	9,5	15.464,4	498,6	2,2	11.264,9	4.994,5	0,0	0,0	0,0	1.143,1	34.969,4
30 Eyl. 2024	1.606,5	195,8	0,0	0,0	8,6	15.154,7	500,0	2,2	12.021,0	5.741,8	0,0	0,0	0,0	1.143,8	36.374,4
31 Ara. 2024	1.740,7	90,3	0,0	0,0	7,6	17.800,1	534,0	2,2	12.997,2	6.578,3	0,0	0,0	0,0	869,4	40.619,8

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.23: Krediler (YP) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	İskonto ve İştira Senetleri	İhracat Kredileri	İthalat Kredileri	İhracat Garantili Yatırım Kredileri	Diğer Yatırım Kredileri	İşletme Kredileri	İhtisas Kredileri	Fon Kaynaklı Krediler	Tüketici Kredileri	Kredi Kartları	Müşteri Adına Menkul Değer Alımı Kredileri	KKTCMB Kaynaklı Krediler	KKTCMB Aracılığıyla Kullanılan Krediler	Diğer Krediler	Toplam
31 Mar. 2021	129,7	0,0	5,6	81,8	187,8	11.930,6	0,0	23,5	2.749,8	2,1	0,0	5,7	0,0	269,5	15.386,1
30 Haz. 2021	142,9	0,0	5,7	86,2	195,6	12.930,4	0,0	24,6	2.927,2	3,2	0,0	0,0	0,0	316,0	16.631,8
30 Eyl. 2021	142,5	0,0	5,6	87,8	192,0	13.344,1	0,0	25,2	2.766,3	4,5	0,0	3,1	0,0	332,2	16.903,3
31 Ara. 2021	268,1	0,0	0,6	130,4	271,2	20.864,7	0,0	35,2	3.485,1	4,6	0,0	4,5	0,0	126,1	25.190,5
31 Mar. 2022	312,8	0,0	0,8	145,3	293,8	22.951,5	0,0	41,5	3.659,7	5,9	0,0	5,1	0,0	207,7	27.624,2
30 Haz. 2022	343,5	0,0	0,9	297,4	258,3	24.951,2	0,0	47,0	3.785,4	8,2	0,0	0,0	0,0	235,9	29.927,8
30 Eyl. 2022	351,4	0,0	0,9	329,9	274,1	25.588,6	0,0	52,5	3.742,5	12,8	0,0	0,0	0,0	331,6	30.684,3
31 Ara. 2022	430,7	0,0	2,6	336,6	280,0	27.507,8	0,0	53,1	3.887,9	12,3	0,0	0,0	0,0	289,3	32.800,3
31 Mar. 2023	467,3	0,0	0,5	344,9	87,8	29.039,0	0,0	54,4	3.997,2	13,9	0,0	0,0	0,0	244,6	34.249,6
30 Haz. 2023	778,0	0,0	1,4	253,3	112,9	39.725,6	0,0	72,2	5.279,0	28,7	0,0	0,0	0,0	443,4	46.694,5
30 Eyl. 2023	803,5	0,0	1,4	272,0	111,4	42.158,5	0,0	77,6	5.385,5	31,2	0,0	0,0	0,0	499,7	49.340,8
31 Ara. 2023	985,9	0,0	3,6	728,0	105,1	48.237,0	0,0	82,7	6.202,9	39,5	0,0	0,0	0,0	211,8	56.596,5
31 Mar. 2024	1.239,6	0,0	1,7	0,0	109,4	53.816,3	0,0	91,6	6.670,8	40,6	0,0	0,0	0,0	2.377,9	64.347,9
30 Haz. 2024	1.397,7	25,1	1,8	0,0	88,1	59.091,4	0,0	92,9	7.022,0	64,2	0,0	0,0	0,0	2.888,6	70.671,8
30 Eyl. 2024	1.418,2	11,8	1,8	0,0	92,4	67.237,8	0,0	96,6	8.268,5	76,0	0,0	0,0	0,0	3.198,9	80.402,0
31 Ara. 2024	1.529,5	188,9	4,5	0,0	65,8	71.067,0	0,0	99,9	9.044,3	95,9	0,0	0,0	0,0	3.830,9	85.926,7

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.24: Krediler - Vadelere Göre (Milyon TL)

Tarih	Kısa Vadeli Krediler	Önceki Çeyreğe Göre Yüzde Değişim	Orta ve Uzun Vadeli Krediler	Önceki Çeyreğe Göre Yüzde Değişim	Toplam	Önceki Çeyreğe Göre Yüzde Değişim
31 Mar. 2021	6.726,7	5,82	21.708,7	4,14	28.435,4	4,53
30 Haz. 2021	7.099,1	5,54	22.820,1	5,12	29.919,2	5,22
30 Eyl. 2021	7.474,2	5,28	23.137,9	1,39	30.612,1	2,32
31 Ara. 2021	10.454,8	39,88	29.966,0	29,51	40.420,8	32,04
31 Mar. 2022	11.644,9	11,38	31.834,9	6,24	43.479,8	7,57
30 Haz. 2022	12.920,7	10,96	34.114,4	7,16	47.035,1	8,18
30 Eyl. 2022	13.433,2	3,97	35.523,7	4,13	48.956,9	4,09
31 Ara. 2022	15.303,2	13,92	38.644,2	8,78	53.947,4	10,19
31 Mar.2023	16.514,5	7,91	41.398,0	7,13	57.912,5	7,35
30 Haz. 2023	21.199,3	28,37	52.668,3	27,22	73.867,6	27,55
30 Eyl. 2023	23.003,3	8,51	55.132,7	4,68	78.136,0	5,78
31 Ara. 2023	27.098,8	17,80	60.772,3	10,23	87.871,1	12,46
31 Mar. 2024	32.775,8	20,95	66.140,6	8,83	98.916,4	12,57
30 Haz. 2024	35.470,9	8,22	70.170,3	6,09	105.641,2	6,80
30 Eyl. 2024	39.626,8	11,72	77.149,6	9,95	116.776,4	10,54
31 Ara. 2024	42.118,4	6,29	84.428,0	9,43	126.546,4	8,37

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.25: Krediler - Kamu Özel Ayırımı (Milyon TL)

Tarih	Kamu Kredileri	Önceki Çeyreğe Göre Yüzde Değişim	Özel Krediler	Önceki Çeyreğe Göre Yüzde Değişim	Toplam	Önceki Çeyreğe Göre Yüzde Değişim
31 Mar. 2021	5.542,6	0,87	22.892,8	5,46	28.435,4	4,53
30 Haz. 2021	5.504,3	-0,69	24.414,9	6,65	29.919,2	5,22
30 Eyl. 2021	5.696,7	3,50	24.915,4	2,05	30.612,1	2,32
31 Ara. 2021	7.510,6	31,84	32.910,2	32,09	40.420,8	32,04
31 Mar. 2022	8.078,4	7,56	35.401,4	7,57	43.479,8	7,57
30 Haz. 2022	8.503,2	5,26	38.531,9	8,84	47.035,1	8,18
30 Eyl. 2022	8.860,0	4,20	40.096,9	4,06	48.956,9	4,09
31 Ara. 2022	9.707,1	9,56	44.240,3	10,33	53.947,4	10,19
31 Mar. 2023	9.413,3	-3,03	48.499,1	9,63	57.912,5	7,35
30 Haz. 2023	10.660,2	13,25	63.207,4	30,33	73.867,6	27,55
30 Eyl. 2023	11.778,0	10,48	66.358,1	4,98	78.136,0	5,78
31 Ara. 2023	13.977,7	18,68	73.8963,4	11,36	87.871,1	12,46
31 Mar. 2024	15.525,2	11,07	83.391,2	12,85	98.916,4	12,57
30 Haz. 2024	15.318,7	-1,33	90.322,5	8,31	105.641,2	6,80
30 Eyl. 2024	15.012,3	-2,00	101.764,1	12,67	116.776,4	10,54
31 Ara. 2024	19.013,0	26,65	107.533,4	5,67	126.546,4	8,37

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.26: Büyüklüklerine Göre Toplam Kredilerin Dağılımı (Milyon TL)

Tarih	100 Bin TL'den Büyük Krediler	51-100 Bin TL Arasındaki Krediler	11-50 Bin TL Arasındaki Krediler	1 - 10 Bin TL Arasındaki Krediler	Bin TL'den Küçük Krediler	Genel Toplam
31 Mar. 2021	25.257,5	1.052,7	1.321,6	463,4	340,2	28.435,4
30 Haz. 2021	26.408,3	1.143,1	1.443,2	563,1	361,5	29.919,2
30 Eyl. 2021	27.071,5	1.172,0	1.481,9	528,0	358,7	30.612,1
31 Ara. 2021	36.866,2	1.284,9	1.414,9	506,8	348,0	40.420,8
31 Mar. 2022	39.797,7	1.325,5	1.438,7	549,8	368,1	43.479,8
30 Haz. 2022	42.949,4	1.526,3	1.515,3	602,3	441,8	47.035,1
30 Eyl. 2022	44.614,6	1.548,1	1.538,7	653,7	601,8	48.956,9
31 Ara. 2022	49.280,6	1.536,3	1.646,5	711,6	772,5	53.947,5
31 Mar. 2023	52.386,0	1.797,2	1.826,6	852,4	1.050,3	57.912,5
30 Haz. 2023	67.393,8	1.991,5	2.071,3	965,1	1.445,9	73.867,6
30 Eyl. 2023	71.307,9	2.206,3	2.042,9	993,3	1.585,6	78.136,0
31 Ara. 2023	80.321,7	2.566,8	2.273,0	1.094,2	1.615,2	87.871,1
31 Mar. 2024	91.964,7	2.098,1	2.076,4	1.080,5	1.696,7	98.916,4
30 Haz. 2024	98.519,2	2.193,8	2.166,6	1.031,8	1.729,8	105.641,2
30 Eyl. 2024	109.770,4	1.919,0	2.325,0	996,2	1.765,8	116.776,4
31 Ara. 2024	119.511,0	2.007,2	2.193,6	1.026,5	1.808,1	126.546,4

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.27: Özkaynakların Gelişimi (Milyon TL)

Tarih	Ödenmiş Sermaye	Yedek Akçeler	Sabit Kıymet Yeniden Değ. Fonu	Menkul Değerler Değer Artışı Fonu	Dönem Kârı (Zarar)	Geçmiş yıl Kârı (Zararı)	Toplam
31 Mar. 2021	1.492,6	1.693,2	10,4	256,9	301,7	974,5	4.729,3
30 Haz. 2021	1.506,1	1.842,6	10,4	262,5	639,7	846,7	5.108,0
30 Eyl. 2021	1.515,8	1.846,6	10,4	261,6	1.038,7	838,1	5.511,2
31 Ara. 2021	1.542,4	2.672,2	11,5	378,5	1.436,3	0,0	6.040,9
31 Mar. 2022	1.989,1	3.246,3	11,5	479,8	532,9	591,7	6.851,3
30 Haz. 2022	2.019,3	3.714,7	11,5	498,4	1.311,7	62,3	7.617,9
30 Eyl. 2022	2.028,1	3.766,2	11,5	510,8	2.192,6	0,0	8.509,2
31 Ara. 2022	2.316,1	3.693,6	11,5	554,4	2.703,3	0,0	9.278,9
31 Mar. 2023	2.316,5	4.388,3	11,5	586,2	1.084,9	1.888,1	10.275,5
30 Haz. 2023	2.627,8	5.930,6	11,5	788,2	2.637,8	0,0	11.995,9
30 Eyl. 2023	2.843,7	5.845,2	11,5	869,9	4.846,3	0,0	14.416,6
31 Ara. 2023	3.115,7	5.815,2	16,3	969,3	6.902,9	0,0	16.819,4
31 Mar. 2024	3.115,9	8.386,6	16,3	1.069,0	3.282,4	4.313,6	20.183,8
30 Haz. 2024	3.629,3	12.116,2	22,6	1.198,6	7.333,8	0,0	24.300,5
30 Eyl. 2024	3.835,7	11.990,2	31,8	1.273,4	12.095,8	0,0	29.226,9
31 Ara. 2024	3.836,0	10.932,8	31,8	1.265,0	17.934,8	0,0	34.000,5

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.28: Sermaye Yeterliliği Rasyosu (%)

Tarih	Kamu Eliyle Yönetilen Bankalar	Özel Sermayeli Bankalar	Şube Bankaları	Bankacılık Sektörü	Yasal Sınır
31 Mar. 2021	13,76	12,4	21,50	15,93	10,00
30 Haz. 2021	14,33	12,42	22,32	16,31	10,00
30 Eyl. 2021	16,07	12,82	22,97	17,05	10,00
31 Ara. 2021	14,14	13,10	22,42	16,66	10,00
31 Mar. 2022	16,1	12,64	24,48	17,5	10,00
30 Haz. 2022	18,74	10,92	23,36	17,67	10,00
30 Eyl. 2022	20,90	11,69	22,72	17,26	10,00
31 Ara. 2022	16,28	10,04	21,26	15,33	10,00
31 Mar. 2023	15,58	11,12	20,04	15,41	10,00
30 Haz. 2023	14,51	10,84	19,57	15,11	10,00
30 Eyl. 2023	16,72	14,65	21,28	17,77	10,00
31 Ara. 2023	14,50	12,17	20,46	16,04	10,00
31 Mar. 2024	17,56	11,02	23,01	16,83	10,00
30 Haz. 2024	19,56	10,00	25,24	17,57	10,00
30 Eyl. 2024	19,60	9,79	27,72	18,56	10,00
31 Ara. 2024	19,36	13,35	25,12	19,39	10,00

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.29: Bankacılık Sektörü Kâr / Zarar Tablosu (Milyon TL)

Tarih	Faiz Gelirleri	Faiz Giderleri	Faiz Dışı Gelirler	Faiz Dışı Giderler	Dönem Net Kâr / Zararı
31 Mar. 2021	1.143,6	626,0	156,4	295,6	301,7
30 Haz. 2021	2.398,6	1.327,8	350,3	618,0	639,7
30 Eyl. 2021	3.707,8	2.052,4	599,0	960,5	1.038,7
31 Ara. 2021	5.271,7	2.864,1	894,0	1.411,5	1.436,3
31 Mar. 2022	1.562,1	801,9	343,0	484,1	532,9
30 Haz. 2022	3.343,7	1.652,7	744,4	1.051,1	1.311,7
30 Eyl. 2022	5.364,7	2.576,7	1.236,8	2.432,3	2.192,6
31 Ara. 2022	7.738,2	3.632,4	1.923,1	3.425,6	2.703,3
31 Mar. 2023	2.648,1	1.134,2	864,6	1.367,4	1.084,9
30 Haz. 2023	6.171,5	2.520,8	1.675,9	3.115,4	2.637,8
30 Eyl. 2023	10.825,1	4.453,5	2.808,9	5.680,3	4.846,4
31 Ara. 2023	16.913,7	7.054,5	4.685,0	8.517,2	6.902,9
31 Mar. 2024	7.874,9	3.329,3	1.744,5	4.204,6	3.282,4
30 Haz. 2024	18.157,3	7.739,8	3.623,3	9.584,0	7.333,8
30 Eyl. 2024	30.956,2	13.447,0	5.733,3	16.262,5	12.095,8
31 Ara. 2024	45.632,3	20.152,0	8.158,4	23.895,4	17.934,8

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.30: Mevduat (Toplam) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL)

Tarih	Vadesiz	1 Ay Vadeli	3 Ay Vadeli	6 Ay Vadeli	1 Yıl Vadeli	Toplam
31 Mar. 2021	7.393,7	23.427,2	8.068,0	1.486,6	4.399,4	44.774,9
30 Haz. 2021	7.894,5	24.161,5	8.521,6	1.576,9	4.704,8	46.859,3
30 Eyl. 2021	8.914,9	25.099,8	8.467,0	1.481,6	4.841,3	48.804,6
31 Ara. 2021	12.946,1	32.873,1	10.756,5	1.998,1	7.605,3	66.179,1
31 Mar. 2022	14.893,2	36.390,0	11.440,2	2.622,5	8.022,3	73.368,1
30 Haz. 2022	18.722,7	38.786,8	12.282,8	2.862,0	8.308,6	80.962,9
30 Eyl. 2022	23.227,1	40.888,7	14.883,1	2.828,3	8.748,8	90.576,0
31 Ara. 2022	28.850,6	44.991,4	17.907,2	2.816,9	9.758,4	104.324,5
31 Mar. 2023	32.423,5	49.476,1	18.362,7	2.756,6	9.506,4	112.525,3
30 Haz. 2023	45.433,9	64.326,9	25.406,1	3.871,6	13.445,7	152.484,2
30 Eyl. 2023	50.390,3	68.615,3	27.920,5	4.088,9	13.677,8	164.692,8
31 Ara. 2023	57.535,0	77.200,2	33.324,2	4.432,6	14.225,8	186.717,8
31 Mar. 2024	63.547,3	82.370,5	38.481,5	5.546,1	15.487,6	205.433,0
30 Haz. 2024	64.484,8	86.728,0	41.745,5	8.027,2	14.751,9	215.737,4
30 Eyl. 2024	69.484,0	99.775,0	45.716,6	10.287,4	15.461,0	240.724,0
31 Ara. 2024	76.581,5	103.610,2	53.844,0	7.340,8	14.978,6	256.355,1

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.31: Mevduat (TP) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL)

Tarih	Vadesiz	1 Ay Vadeli	3 Ay Vadeli	6 Ay Vadeli	1 Yıl Vadeli	Toplam
31 Mar. 2021	2.331,7	9.052,9	3.127,0	211,8	191,8	14.915,2
30 Haz. 2021	2.322,3	9.098,3	3.374,6	251,3	220,2	15.266,7
30 Eyl. 2021	2.442,9	9.362,6	3.387,2	343,2	234,1	15.770,0
31 Ara. 2021	2.532,0	9.273,2	2.916,9	335,0	251,8	15.308,9
31 Mar. 2022	2.962,5	9.752,7	3.024,2	282,7	223,0	16.245,1
30 Haz. 2022	3.490,3	9.374,7	3.106,6	282,5	199,9	16.454,0
30 Eyl. 2022	4.329,8	9.538,8	3.587,9	125,2	205,6	17.787,3
31 Ara. 2022	5.717,7	10.409,4	4.151,8	144,2	328,8	20.751,9
31 Mar. 2023	6.389,4	10.739,5	4.126,3	134,9	213,6	21.603,6
30 Haz. 2023	7.296,1	10.472,9	3.885,7	145,8	189,2	21.989,7
30 Eyl. 2023	8.138,3	12.040,4	4.585,4	179,9	195,5	25.139,5
31 Ara. 2023	9.653,4	13.300,3	6.561,1	218,2	196,8	29.929,8
31 Mar. 2024	10.133,1	13.156,2	7.523,7	646,8	195,0	31.654,8
30 Haz. 2024	13.146,0	17.903,5	10.096,1	3.179,7	294,8	44.620,1
30 Eyl. 2024	13.798,7	22.096,1	11.657,1	4.139,0	293,7	51.984,6
31 Ara. 2024	17.536,5	26.634,6	17.129,5	1.350,4	40,1	63.056,1

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.32: Mevduat (YP) - Vade Gruplarına Göre (Milyon TL)

Tarih	Vadesiz	1 Ay Vadeli	3 Ay Vadeli	6 Ay Vadeli	1 Yıl Vadeli	Toplam
31 Mar. 2021	5.062,0	14.374,3	4.941,0	1.274,8	4.207,6	29.859,7
30 Haz. 2021	5.572,3	15.063,2	5.147,0	1.325,5	4.484,6	31.592,6
30 Eyl. 2021	6.472,1	15.737,1	5.079,8	1.138,3	4.607,3	33.034,6
31 Ara. 2021	10.414,2	23.599,9	7.839,6	1.663,0	7.353,5	50.870,2
31 Mar. 2022	11.930,7	26.637,2	8.416,0	2.340,0	7.799,3	57.123,1
30 Haz. 2022	15.232,4	29.412,1	9.176,2	2.579,6	8.107,6	64.508,9
30 Eyl. 2022	18.897,3	31.349,9	11.295,2	2.703,1	8.543,2	72.788,7
31 Ara. 2022	23.132,9	34.582,0	13.755,4	2.672,7	9.429,6	83.572,6
31 Mar. 2023	26.034,1	38.736,6	14.236,3	2.621,8	9.292,8	90.921,6
30 Haz. 2023	38.137,8	53.854,0	21.520,4	3.725,7	13.256,6	130.494,5
30 Eyl. 2023	42.252,1	56.574,9	23.335,1	3.908,9	13.482,3	139.553,3
31 Ara. 2023	47.881,6	63.899,9	26.763,1	4.214,4	14.029,0	156.788,0
31 Mar. 2024	53.414,1	69.214,3	30.957,7	4.899,4	15.292,7	173.778,2
30 Haz. 2024	51.338,9	68.824,5	31.649,4	4.847,4	14.457,1	171.117,3
30 Eyl. 2024	55.685,3	77.678,9	34.059,5	6.148,5	15.167,2	188.739,4
31 Ara. 2024	59.045,0	76.975,6	36.714,5	5.990,4	14.573,5	193.299,0

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.33: Mevduat (Toplam) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	Resmi	Ticari	Tasarruf	Diğer	Bankalar	Toplam
31 Mar. 2021	3.162,6	8.752,3	32.055,9	804,1	2.786,7	47.561,4
30 Haz. 2021	2.917,8	9.092,3	33.980,6	868,5	2.894,9	49.754,1
30 Eyl. 2021	2.821,0	10.051,6	34.919,8	1.012,2	2.785,5	51.590,1
31 Ara. 2021	3.797,4	13.675,2	47.406,0	1.300,5	4.253,6	70.432,7
31 Mar. 2022	4.124,3	15.220,0	52.713,4	1.310,4	4.217,5	77.585,6
30 Haz. 2022	3.850,7	17.873,1	57.828,7	1.410,4	4.652,3	85.615,2
30 Eyl. 2022	3.968,9	21.453,9	63.594,9	1.558,3	5.148,6	95.724,6
31 Ara. 2022	4.367,7	25.888,3	72.404,4	1.664,1	6.081,6	110.406,1
31 Mar. 2023	4.644,7	27.171,0	78.635,2	2.074,3	7.198,3	119.723,3
30 Haz. 2023	5.626,1	37.574,6	106.573,2	2.710,3	10.970,2	163.454,5
30 Eyl. 2023	5.808,0	42.722,5	113.374,3	2.788,0	11.394,0	176.086,8
31 Ara. 2023	6.304,3	46.881,9	129.916,3	3.615,4	13.689,5	200.407,4
31 Mar. 2024	7.207,8	50.577,0	142.845,9	4.802,2	14.326,1	219.759,0
30 Haz. 2024	8.085,2	52.166,6	149.757,6	5.727,9	15.459,6	231.196,8
30 Eyl. 2024	10.021,6	58.421,3	166.171,9	6.109,2	14.767,3	255.491,3
31 Ara. 2024	9.942,8	62.258,3	176.154,9	7.999,1	19.621,0	275.976,1

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.34: Mevduat (TP) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	Resmi	Ticari	Tasarruf	Diğer	Bankalar	Toplam
31 Mar. 2021	2.292,6	2.474,6	9.801,4	346,5	340,0	15.255,1
30 Haz. 2021	2.004,8	2.673,4	10.208,5	380,0	122,6	15.389,3
30 Eyl. 2021	1.858,3	3.002,1	10.405,1	504,5	193,0	15.963,0
31 Ara. 2021	2.440,1	2.665,2	9.645,0	558,7	739,4	16.048,4
31 Mar. 2022	2.433,9	3.056,1	10.259,0	496,1	418,9	16.664,0
30 Haz. 2022	2.019,2	3.359,2	10.547,0	528,6	655,7	17.109,7
30 Eyl. 2022	2.313,7	3.848,2	11.007,4	618,0	1.071,5	18.858,8
31 Ara. 2022	2.445,3	5.180,1	12.530,3	596,2	1.963,1	22.715,0
31 Mar. 2023	2.527,3	5.251,5	12.927,0	897,8	3.010,3	24.613,9
30 Haz. 2023	2.503,8	5.395,2	13.023,2	1.067,6	4.968,0	26.957,8
30 Eyl. 2023	2.743,7	6.752,0	14.391,9	1.251,9	5.523,5	30.663,0
31 Ara. 2023	3.268,6	7.506,5	17.260,4	1.894,4	6.609,4	36.539,3
31 Mar. 2024	3.640,1	7.870,6	17.500,8	2.643,2	9.139,1	40.793,8
30 Haz. 2024	4.457,7	11.712,9	24.761,3	3.688,1	9.212,7	53.832,7
30 Eyl. 2024	6.243,9	13.362,7	27.777,4	4.600,6	6.981,5	58.966,1
31 Ara. 2024	5.813,3	15.837,4	35.581,5	5.823,8	9.239,7	72.295,7

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.35: Mevduat (YP) - Türlerine Göre (Milyon TL)

Tarih	Resmi	Ticari	Tasarruf	Diğer	Bankalar	Toplam
31 Mar. 2021	870,0	6.277,7	22.254,5	457,6	2.446,7	32.306,5
30 Haz. 2021	913,0	6.419,0	23.772,0	488,6	2.772,2	34.364,8
30 Eyl. 2021	962,6	7.049,6	24.514,7	507,7	2.592,5	35.627,1
31 Ara. 2021	1.357,3	11.010,0	37.761,0	741,9	3.514,1	54.384,3
31 Mar. 2022	1.690,5	12.163,9	42.454,4	814,2	3.798,6	60.921,6
30 Haz. 2022	1.831,5	14.513,9	47.281,7	881,8	3.996,6	68.505,5
30 Eyl. 2022	1.655,2	17.605,7	52.587,5	940,3	4.077,1	76.865,8
31 Ara. 2022	1.922,4	20.708,2	59.874,1	1.067,9	4.118,5	87.691,1
31 Mar. 2023	2.117,4	21.919,4	65.708,2	1.176,6	4.187,8	95.109,4
30 Haz. 2023	3.122,3	32.179,4	93.550,0	1.642,8	6.002,2	136.496,7
30 Eyl. 2023	3.064,3	35.970,5	98.982,4	1.536,1	5.870,5	145.423,8
31 Ara. 2023	3.035,7	39.375,4	112.655,9	1.720,9	7.080,2	163.868,1
31 Mar. 2024	3.567,7	42.706,4	125.345,1	2.159,0	5.187,0	178.965,2
30 Haz. 2024	3.627,5	40.453,7	124.996,3	2.039,8	6.246,9	177.364,2
30 Eyl. 2024	3.777,8	45.058,6	138.394,5	1.508,6	7.785,7	196.525,2
31 Ara. 2024	4.129,4	46.420,8	140.573,4	2.175,5	10.381,4	203.680,4

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.36: Para Arzı (Milyon TL)

Yıl	Çeyrek	M1	Önceki Yılın Aynı Çeyreğine Göre Yüzde Değişim	M2	Önceki Yılın Aynı Çeyreğine Göre Yüzde Değişim	M3	Önceki Yılın Aynı Çeyreğine Göre Yüzde Değişim
2020	I	7.872,2	25,00	34.635,5	19,22	37.612,4	20,45
	II	8.529,4	29,59	35.839,0	19,20	38.294,3	18,23
	III	9.724,8	43,54	40.684,0	35,12	43.787,2	31,72
	IV	10.077,1	36,44	41.842,8	26,17	45.299,2	26,22
2021	I	10.461,4	32,89	45.118,5	30,27	48.624,9	29,28
	II	11.257,1	31,98	47.658,2	32,98	50.639,9	32,24
	III	12.381,7	27,32	49.727,0	22,23	52.622,7	20,18
	IV	17.349,1	72,16	67.053,5	60,25	71.396,0	57,61
2022	I	19.759,9	88,88	74.364,7	64,82	78.623,5	61,69
	II	23.814,8	111,55	82.490,8	73,09	86.691,6	71,19
	III	28.312,8	128,67	92.082,7	85,18	96.243,4	82,89
	IV	34.326,7	97,86	105.913,6	57,95	111.344,3	55,95
2023	I	40.071,5	102,79	116.406,7	56,53	121.302,0	54,28
	II	54.532,1	128,98	156.930,8	90,24	163.014,6	88,04
	III	60.041,8	112,07	169.304,5	83,86	176.924,2	83,83
	IV	67.886,8	97,77	191.745,2	81,04	200.015,7	79,64
2024	I	74.606,5	86,18	210.518,4	80,85	221.519,4	82,62
	II	75.419,7	38,30	220.086,9	40,24	229.227,3	40,62
	III	71.833,9	19,64	234.646,8	38,59	245.962,4	39,02
	IV	82.829,9	22,01	253.994,9	32,46	266.124,5	33,05

Kaynak: KKTOMB

Tablo B.37: Bankacılık Yasası Altında Faaliyet Gösteren Lisanslı Bankalar

1	KIBRIS VAKIFLAR BANKASI LTD.
2	AKFİNANS BANK LTD.
3	CREDITWEST BANK LTD.
4	NOVA BANK LTD.
5	ASBANK LTD.
6	KIBRIS İKTİSAT BANKASI LTD.
7	KIBRIS TÜRK KOOPERATİF MERKEZ BANKASI LTD.
8	LİMASOL TÜRK KOOPERATİF BANKASI LTD.
9	ŞEKERBANK (KIBRIS) LTD.
10	TÜRK BANKASI LTD.
11	UNIVERSAL BANK LTD.
12	BANKMARE LTD.
13	YAKINDOĞU BANK LTD.
14	KIBRIS KAPİTAL BANK LTD.
15	HIGHRISE BANK LTD.
16	T. GARANTİ BANKASI A.Ş.
17	T. HALK BANKASI A.Ş.
18	T. İŞ BANKASI A.Ş.
19	TC ZİRAAT BANKASI A.Ş.
20	ALBANK LTD.
21	TÜRK EKONOMİ BANKASI A.Ş.
22	DENİZBANK A.Ş.

Kaynak: KKTCMB

Tablo B.38: Temel Ekonomik ve Sosyal Göstergeler

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
GSYH (Cari Fiyatlarla Milyon TL)	10.222,4	11.601,2	14.544,8	18.324,2	21.425,9	21.450,7	30.257,8	74.024,1	132.350,5	222.714,2 ^T
GSYH (Milyon ABD doları)	3.749,0	3.837,9	3.983,8	3.790,8	3.778,7	3.060,3	3.404,8	4.469,7	5.566,7	6.734,0 ^T
Fert Başına GSMH (ABD doları) (1)	13.721	13.902	14.187	13.277	11.319	8.964	9.671	12.245	14.599	19.011,0 ^T
Enflasyon Oranı (%)	7,8	10,2	14,7	29,9	11,6	15,0	46,1	94,5	83,6	53,3
İhracat (Milyon ABD doları) (2)	118,1	105,5	105,6	100,9	82,5	106,4	134,8	140,4	176,2	184,4 ^T
İthalat (Milyon ABD doları)	1.500,6	1.557,2	1.778,4	1.816,4	1.587,9	1.319,6	1.572,1	2.258,9	2.817,4	2.752,7 ^T
Dış Ticaret Dengesi (Milyon ABD doları)	-1.382,5	-1.415,2	-1.672,8	-1.715,5	-1.505,4	-1.213,2	-1.437,3	-2.118,5	-2.641,2	-2.568,2 ^T
İhracat / İthalat (%)	7,9	6,9	5,9	5,6	5,2	8,1	8,6	6,2	6,3	6,7 ^T
Gelen Turist Sayısı	1.483.244	1.577.073	1.734.330	1.759.625	1.749.979	388.837	552.312	1.415.066	1.854.490	2.208.855
a) Türkiye	1.110.795	1.218.232	1.324.248	1.359.420	1.358.465	307.717	438.700	1.117.675	1.522.931	1.865.152
b) Diğer	372.449	358.841	410.082	400.205	391.514	81.120	113.612	297.391	331.559	343.703
Net Turizm Geliri (Milyon ABD doları)	697,7	739,4	864,9	912,4	1.004,3	178,1	340,3	1.162,3	-1.707,2	-
İstihdam	112.811	118.387	120.999	132.411	138.438	132.883	125.739	138.609	148.211	-
İşsiz Sayısı	9.043	8.075	7.452	9.872	9.317	14.950	10.646	9.340	7.988	-
İşsizlik Oranı (%)	7,4	6,4	5,8	6,9	6,3	10,1	7,8	6,3	5,1	5,2 ^T
Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus (3)	299.514	307.255	314.169	347.340	357.216	359.108	365.474	373.754	380.917	-
Nüfus (Projeksiyon) (4)	331.432	339.478	351.965	372.486	420.556	419.810	448.268	462.747	476.214	-
Yıllık Nüfus Artışı (%)	3,9	2,4	3,7	5,8	12,9	-0,2	6,8	3,2	2,9	-

Kaynak: DPÖ, KKTCMB, İstatistik Kurumu, Ticaret Dairesi, Turizm Planlama Dairesi

^(T)Tahmin

1) Fert Başına GSMH yıllık ortalama- Amerikan doları (USD) kuru baz alınmıştır.

2) Güney Kıbrıs'a yapılan ihracat dâhil değildir.

3) Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus: Hane halkı İş Gücü Anketi yoluyla elde edilen, okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapisane, kışla ya da orduvinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

4) Nüfus (Projeksiyon) 2011 yılında yapılan nüfus sayımı verileri kullanılarak yapılan 2019-2023 projeksiyon verileridir. Fert Başına GSMH hesaplamasında bu nüfus sayıları kullanılmaz. Fert Başına GSMH hesaplamasında kullanılan nüfus: (yıl ortası nüfus) + (yurtdışında okuyan KKTC'li öğrenciler)– (KKTC'de okuyan TC uyruklu öğrenciler + diğer ülke vatandaşı öğrenciler)

*2024 yılı Eylül verilerini kapsamaktadır.

Tablo B.39: Gayrisafi Yurt İçi Hasıladaki Sektörel Gelişmeler (Cari Fiyatlarla, Milyon TL)

Sektörler	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. Tarım	366,4	386,5	405,0	489,3	552,5	647,6	658,8	1.139,4	1.175,1	1.284,3	2.531,9	4.911,4	7.020,3
2. Sanayi	558,5	587,1	636,6	779,7	937,7	1.064,7	1.413,3	1.537,9	1.693,0	2.086,3	2.304,8	4.006,1	7.426,4
3. İnşaat	408,5	335,8	370,7	370,2	480,5	511,6	836,4	1.081,4	1.235,1	2.054,7	2.247,8	4.281,2	7.953,6
4. Ticaret - Turizm	1.216,8	1.385,3	1.527,9	1.829,1	2.012,9	2.280,6	2.921,8	3.814,5	4.746,7	2.747,2	4.157,3	22.699,8	34.122,4
5. Ulaştırma - Haberleşme	553,1	642,9	711,4	788,0	896,6	965,3	1.156,6	1.339,0	1.571,5	1.383,1	2.828,1	6.903,0	13.739,4
6. Mali Müesseseler	472,6	506,0	579,7	637,4	719,4	887,6	1.007,7	1.486,4	1.717,3	1.685,6	2.678,9	5.271,4	12.035,3
7. Konut Gelirleri	274,4	305,8	358,2	398,9	456,2	535,3	655,6	896,3	1.102,4	1.356,9	2.206,5	3.685,6	7.563,3
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	727,5	801,8	891,6	1.026,1	1.422,6	1.679,9	2.289,8	2.889,9	2.822,0	2.758,9	4.281,8	7.645,6	13.438,5
9. Kamu Hizmetleri	1.294,3	1.294,9	1.349,9	1.603,6	1.715,2	1.850,1	2.193	2.461,1	3.441,7	4.146,0	4.670,8	8.512,3	17.123,6 3
10. İthalat Vergileri	637,0	709,1	775,9	936,4	971,8	1.178,3	1.411,5	1.678,1	1.921,3	1.947,7	2.350,1	6.107,9	11.927,7
11. GSYH	6.509,0	6.955,1	7.606,9	8.858,6	10.222,5	11.601,2	14.544,8	18.324,1	21.425,9	21.450,7	30.257,8	74.024,1	132.350,5
12. Net Dış Âlem Faktör Gelirleri	50,2	-39,3	-27,5	-18,2	-11,7	4,2	6,9	10,6	13,7	17,1	45,1	154,3	420,6
GSMH	6.559,2	6.915,8	7.579,4	8.840,4	10.210,7	11.605,5	14.551,8	18.334,8	21.439,7	21.467,8	30.302,9	74.178,4	132.771,1

Kaynak: DPÖ, İstatistik Kurumu

Tablo B.40: Gayrisafi Yurt İçi Hasılanın Yüzde Dağılımı

Sektörler	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. Tarım	5,6	5,6	5,3	5,5	6,0	5,6	4,5	6,2	5,5	5,9	8,4	6,6	5,3
2. Sanayi	8,6	8,4	8,4	8,8	9,2	9,2	9,7	8,4	7,9	9,7	7,6	5,4	5,6
2.1. Taş Ocakçılığı	0,7	0,6	0,6	0,5	0,7	0,7	0,9	1,0	0,9	1,3	2,2	1,2	1,1
2.2. İmalat Sanayi	2,5	2,8	2,9	3,1	3,7	3,7	3,3	3,0	2,8	2,5	2,3	2,3	2,2
2.3. Elektrik-Su	5,3	5,1	4,8	5,1	4,8	4,8	5,5	4,4	4,2	5,9	3,1	1,9	2,3
3. İnşaat	6,3	4,8	4,9	4,2	4,7	4,4	5,8	5,9	5,8	9,6	7,4	5,8	6,0
4. Ticaret - Turizm	18,7	19,9	20,1	20,6	19,7	19,7	20,1	20,8	22,2	12,8	13,7	30,7	25,8
4.1. Toptan ve Perakende Ticaret	11,1	11,4	11,2	12,3	10,7	11,0	11,1	11,2	10,5	10,3	10,4	11,0	11,9
4.2. Otelcilik ve Lokantacılık	7,6	8,5	8,9	8,3	9,0	8,7	9,0	9,6	11,7	2,5	3,3	19,7	13,9
5. Ulaştırma - Haberleşme	8,5	9,3	9,4	8,9	8,8	8,3	8,0	7,3	7,3	6,5	9,3	9,3	10,4
6. Mali Müesseseler	7,2	7,3	7,6	7,2	7,0	7,6	6,9	8,1	8,0	7,9	8,9	7,1	9,1
7. Konut Sahipliği	4,2	4,4	4,7	4,5	4,4	4,6	4,5	4,9	5,1	6,3	7,3	5,0	5,7
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	11,2	11,5	11,7	11,6	13,9	14,5	15,7	15,8	13,2	12,9	14,2	10,3	10,2
9. Kamu Hizmetleri	19,9	18,6	17,7	18,1	16,8	15,9	15,1	13,4	16,1	19,3	15,4	11,5	12,9
10. İthalat Vergileri	9,8	10,2	10,2	10,6	9,5	10,2	9,7	9,2	9,0	9,1	7,8	8,3	9,0
GSYH	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kaynak: DPÖ, İstatistik Kurumu

Tablo B.41: Ekonominin Genel Dengesi (Cari Fiyatlarla, Milyon TL)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021 ^(H)	2022 ^(H)
1. Toplam Kaynaklar	6.849,7	7.141,1	7.664,8	8.866,0	9.470,2	10.499,0	13.476,9	17.697,2	20.152,0	24.088,1	25.081,4	29.701,5
2. Toplam Yatırımlar	1.266,5	1.175,5	1.147,8	1.276,7	1.598,5	1.791,2	2.836,0	2.844,8	4.102,7	4.979,0	4.451,1	5.087,0
3. Toplam Tüketim	5.583,1	5.965,6	6.516,9	7.589,3	7.871,7	8.707,8	10.640,9	14.852,4	16.332,9	19.109,1	20.630,2	24.614,5
4. Kamu Harcanabilir Geliri	1.059,2	1.491,8	1.341,3	1.688,9	2.123,1	2.317,2	3.451,1	4.332,4	5.791,0	4.390,5	5.957,8	6.636,5
5. Özel Harcanabilir Gelir	5.449,9	5.424,0	6.238,1	7.151,5	8.087,7	8.962,7	11.100,7	14.002,4	15.618,1	17.034,1	22.831,5	26.614,8
6. Özel Tasarruf Oranı (%)	28,0	20,8	25,0	23,3	29,8	29,4	29,0	17,0	29,8	20,7	30,1	27,5
7. Toplam Yurt İçi Tasarruflar	976,1	950,3	1.062,5	1.251,0	2.339,0	2.572,1	3.910,9	3.482,4	5.076,2	2.315,5	8.159,0	8.636,7

Kaynak: DPÖ

^(H) Hedef**Tablo B.42: Sektörel Katma Değerlerin Reel Büyüme Hızları (%)**

Sektörler	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. Tarım	10,8	3,7	-1,6	4,8	14,5	-7,3	4,9	2,6	2,9	1,8	-1,5	-5,2	-2,7
2. Sanayi	3,4	-0,7	1,7	8,5	19,5	7,3	4,4	-12,4	-14,5	-14,9	16,8	7,0	3,6
3. İnşaat	3,3	-16,0	-0,3	-4,5	6,5	5,7	10,6	7,6	3,9	-25,6	23,0	0,6	-9,5
4. Ticaret-Turizm	6,0	6,1	1,4	8,5	-0,8	4,8	9,0	0,4	-2,7	-35,6	5,4	41,1	16,3
5. Ulaştırma-Haberleşme	-4,3	5,7	2,0	3,2	5,7	1,8	6,9	3,5	3,9	-16,9	32,8	25,9	8,8
6. Mali Müesseseler	1,4	8,1	7,5	0,8	1,6	2,0	3,1	2,7	1,2	0,5	-2,0	-0,6	0,7
7. Konut Sahipliği	3,9	3,7	3,2	2,6	3,0	3,5	3,8	4,6	5,0	3,6	3,8	4,3	3,4
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	4,3	1,5	2,3	8,8	9,5	3,6	7,7	5,3	1,3	-16,0	3,1	6,4	6,0
9. Kamu Hizmetleri	2,8	1,9	1,4	-0,1	0,1	-0,2	-0,8	1,3	3,7	-1,5	-5,5	1,0	0,3
10. İthalat Vergileri	3,9	8,9	-2,1	7,9	-9,6	9,0	0,5	2,4	3,6	-16,4	-26,1	34,0	31,5
11. GSYH	3,9	1,8	1,1	4,8	4,0	3,6	5,4	1,3	0,3	-16,2	3,9	13,3	7,3
12. Net Dış Âlem Faktör Gelirleri	27,1	-174,5	35,3	40,5	41,9	133,0	-38,4	23,3	10,8	4,3	94,1	58,3	63,6
GSMH	4,0	0,5	1,3	4,9	4,1	3,8	5,5	1,3	0,3	-16,2	4,0	13,4	7,4

Kaynak: DPÖ, İstatistik Kurumu

Tablo B.43: Ödemeler Dengesi (Milyon ABD doları)

	2019	2020	2021	2022	2023
1. Cari İşlemler Dengesi	436,17	-289,33	-74,87	123,14	412,15
2. Sermaye Hareketleri Dengesi	0,00	-6,79	-15,90	-0,29	-15,77
3. Finans Hesabı Dengesi	9,42	-465,34	-179,97	-255,75	-715,85
4. Net Hata ve Noksan	-264,94	-99,01	-124,96	160,41	-352,07
5. Rezerv Varlıklar	161,79	70,21	-35,76	539,01	760,16

Kaynak: DPÖ, İstatistik Kurumu, KKTC Merkez Bankası

Tablo B.44: Bir Önceki Yılın Aralık Ayına Göre Tüketici Fiyatları Endeksi Yüzde Değişim

Aylar	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ocak	1,6	-0,1	-0,27	1,39	-0,70	1,00	2,09	-0,88	0,47	2,56	-0,22	0,53	1,70	0,48	5,48	2,62	3,84
Şubat	2,2	0,1	-0,31	2,10	-0,95	0,46	4,43	-2,14	0,31	4,00	1,39	0,37	2,33	0,46	12,98	7,39	8,60
Mart	3,8	1,1	0,00	3,88	-0,03	0,66	5,02	-0,41	0,09	4,61	2,26	1,71	2,80	1,86	27,73	9,65	16,11
Nisan	6,3	1,2	0,71	4,85	1,83	1,51	5,38	1,09	1,09	6,54	5,07	5,72	2,57	3,84	34,20	15,46	22,98
Mayıs	7,9	2,5	0,29	6,46	1,69	1,80	4,56	2,73	1,86	6,95	8,91	6,22	3,34	5,52	43,10	19,64	27,28
Haziran	9,8	3,2	0,31	5,95	0,73	3,30	4,89	3,18	2,33	7,68	12,11	7,57	4,38	8,83	56,76	33,32	32,99
Temmuz	11,5	0,8	0,92	7,02	-0,28	3,21	5,15	1,90	3,23	9,29	14,64	8,72	6,44	11,26	64,93	46,53	37,65
Ağustos	11,3	2,6	1,92	9,49	0,84	4,17	5,77	2,72	4,00	9,75	24,29	9,12	8,87	14,09	70,38	58,46	42,17
Eylül	14,3	3,3	2,58	10,39	2,57	6,30	5,84	5,78	4,63	10,31	31,99	11,18	10,7	16,46	75,64	63,64	45,76
Ekim	15,6	4,9	3,61	11,90	3,52	7,89	7,69	7,39	5,85	11,32	34,08	10,71	11,86	20,23	81,64	66,78	50,45
Kasım	16,4	6,0	3,54	13,91	3,61	8,29	6,97	6,38	7,36	12,78	31,93	10,20	14,55	26,86	86,14	74,16	51,63
Aralık	14,5	5,7	3,27	14,72	3,60	10,22	6,49	7,78	10,19	14,68	29,96	11,66	15,03	46,09	94,51	83,63	53,29

Kaynak: DPÖ, İstatistik Kurumu

Tablo B.45: KKTC ve TC Enflasyon Oranları

Yıllar	KKTC	TC	Yıllar	KKTC	TC	Yıllar	KKTC	TC
1984	70,7	49,7	1998	66,5	69,7	2012	3,60	6,16
1985	43,0	44,2	1999	55,3	68,8	2013	10,22	7,40
1986	48,1	30,7	2000	53,2	39,0	2014	6,49	8,17
1987	43,0	55,1	2001	76,8	68,5	2015	7,78	8,81
1988	62,6	77,1	2002	24,5	29,8	2016	10,19	8,53
1989	51,8	64,3	2003	12,6	18,4	2017	14,68	11,92
1990	69,4	60,4	2004	11,6	9,3	2018	29,96	20,30
1991	46,3	71,1	2005	2,7	7,7	2019	11,66	11,84
1992	63,4	66,0	2006	19,2	9,7	2020	15,03	14,60
1993	61,2	71,1	2007	9,4	8,4	2021	46,09	36,08
1994	215,0	125,5	2008	14,5	10,1	2022	94,51	64,27
1995	72,2	76,1	2009	5,7	6,5	2023	83,63	64,77
1996	87,5	79,8	2010	3,2	6,4	2024	53,29	44,38
1997	81,7	99,1	2011	14,7	10,4			

Kaynak: DPÖ, TCMB, İstatistik Kurumu

Tablo B.46: Tüketici Fiyatları Endeksi (2015 = 100)

Ana Mal ve Hizmet Gruplarının Bir Önceki Aya Göre Değişim Oranları												
Ana Gruplar	2024											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Gıda ve Alkolsüz İçecekler	10,09	8,96	3,37	-2,12	2,41	5,53	3,39	4,02	0,95	1,03	2,83	2,49
2. Alkollü İçecekler ve Tütün	3,78	0,86	2,93	10,30	0,74	0,17	6,04	0,65	7,43	0,29	3,69	0,18
3. Giyim ve Ayakkabı	-0,75	5,75	18,90	1,77	2,15	1,14	0,31	-2,77	0,32	22,73	9,98	2,03
4. Konut, Su, Elekt., Gaz ve Diğer Yakıtlar	5,80	3,22	9,08	0,93	1,62	10,03	2,83	2,77	1,88	5,19	1,66	0,32
5. Mobilya, Ev Aletleri ve Ev Bakım Hizmetleri	5,14	4,60	12,61	1,95	7,69	1,14	2,71	1,88	3,73	3,53	1,80	1,08
6. Sağlık	8,27	1,90	6,11	9,16	1,64	4,69	2,83	2,10	4,07	14,74	0,48	1,08
7. Ulaştırma	2,15	3,68	5,61	2,66	1,09	0,75	1,71	2,39	1,75	0,70	-0,41	0,43
8. Haberleşme	1,47	2,95	6,51	15,64	1,42	-0,50	15,11	1,31	4,82	1,31	0,94	0,99
9. Eğlence ve Kültür	3,26	1,88	10,70	19,48	2,90	0,37	5,05	5,16	-5,29	0,87	0,00	0,58
10. Eğitim	1,49	1,04	2,52	13,36	14,09	6,19	0,37	4,39	31,59	0,17	-0,12	0,08
11. Lokanta ve Oteller	-8,83	5,44	6,31	16,15	3,43	9,44	5,34	5,25	-7,18	0,17	-5,07	1,42
12. Çeşitli Mal ve Hizmetler	11,42	7,09	6,25	3,74	4,17	7,64	7,12	1,71	3,15	5,00	1,94	2,23
Genel	3,84	4,59	6,91	5,92	3,50	4,48	3,51	3,28	2,53	3,22	0,78	1,10

Kaynak: DPÖ, İstatistik Kurumu

Tablo B.47: Asgari Ücret Gelişmeleri

Yıllar	Asgari Ücret (TL)	Uygulama Tarihi
1999	85.000.000	01.01.1999
1999	103.000.000	01.01.1999
2000	137.000.000	01.01.2000
2000	160.000.000	01.07.2000
2001	200.000.000	01.01.2001
2001	240.000.000	01.08.2001
2002	320.000.000	01.01.2002
2002	380.000.000	01.10.2002
2003	440.000.000	01.01.2003
2003	500.000.000	01.08.2003
2004	550.000.000	01.03.2004
2004	627.000.000	01.07.2004
2005	720	01.06.2005
2006	780	01.01.2006
2006	860	01.08.2006
2007	960	01.02.2007
2008	1.060	01.01.2008
2008	1.190	01.09.2008
2009	1.237	01.10.2009
2011	1.300	01.01.2011
2013	1.415	01.01.2013
2014	1.560	01.01.2014
2014	1.675	01.11.2014
2015	1.730	01.09.2015
2016	1.834	01.07.2016
2017	2.020	01.02.2017
2017	2.175	01.07.2017
2018	2.365	01.03.2018
2018	2.620	01.09.2018
2019	3.150	01.02.2019
2019	3.400	01.08.2019
2020	3.820	01.02.2020
2021	4.400	01.02.2021
2021	4.970	01.09.2021
2022	7.000	01.01.2022
2022	9.885	01.07.2022
2023	13.563	01.01.2023
2023	18.103	01.07.2023
2024	27.587	01.01.2024
2024	33.926	01.05.2024
2024	40.436	01.09.2024

Not: 2005 yılından itibaren TL'den 6 sıfır atılmıştır.

Tablo B.48: Akaryakıt Perakende Satış Fiyatları

Tarih	Kurşunsuz Benzin		Euro Dizel	Gazyağı
	95 Oktan	98 Oktan		
16.07.2022	22,52	22,82	24,86	23,23
23.07.2022	21,29	21,59	23,86	23,23
29.07.2022	22,26	22,57	25,47	25,00
03.08.2022	21,16	21,47	23,47	23,84
06.08.2022	19,64	19,95	23,47	23,84
10.08.2022	19,64	19,95	22,26	22,33
13.08.2022	20,75	21,06	23,99	23,70
23.08.2022	20,75	21,06	25,70	25,43
03.09.2022	18,42	18,73	24,70	25,43
07.09.2022	20,42	20,73	25,70	25,43
08.09.2022	20,42	20,73	24,44	25,43
10.09.2022	19,54	19,85	23,94	24,32
17.09.2022	20,29	20,60	23,69	24,16
24.09.2022	19,91	20,22	22,68	22,92
08.10.2022	20,90	21,21	24,92	23,82
15.10.2022	21,35	21,66	26,94	25,85
22.10.2022	20,87	21,18	26,10	25,10
29.10.2022	21,72	22,03	25,46	24,22
05.11.2022	22,80	23,11	25,46	24,22
19.11.2022	21,80	22,11	24,03	23,22
26.11.2022	20,50	20,81	22,73	22,60
03.12.2022	20,50	20,81	21,73	21,65
09.12.2022	18,50	18,81	20,43	20,35
16.12.2022	18,00	18,31	19,93	19,85
30.12.2022	18,57	18,88	20,54	20,27
20.01.2023	20,16	20,47	21,96	21,96
27.01.2023	21,00	21,31	22,71	23,28
03.02.2023	20,06	20,92	21,27	22,09
10.02.2023	20,26	20,57	19,68	19,39
17.03.2023	19,70	20,01	18,75	18,04
14.04.2023	21,40	21,72	19,46	19,04
21.04.2023	20,55	20,87	19,02	18,57
09.06.2023	21,97	22,32	20,64	20,64
16.06.2023	22,89	23,38	20,64	20,64
27.06.2023	24,25	24,78	22,14	22,14
07.07.2023	25,50	26,05	23,14	23,14
14.07.2023	26,50	26,60	24,11	24,11
20.07.2023	27,26	27,87	24,85	24,77
28.07.2023	28,79	29,35	27,44	26,85
04.08.2023	29,81	30,37	28,94	28,94
11.08.2023	29,23	29,79	29,65	29,65
18.08.2023	31,21	31,77	29,65	29,65
15.09.2023	32,21	32,77	31,65	31,65
14.12.2023	31,21	31,77	30,65	30,65
01.02.2024	32,21	32,77	31,95	31,95
15.02.2024	33,95	34,51	33,95	33,95
14.03.2024	34,95	35,95	34,95	34,95
21.03.2024	36,45	37,45	35,95	35,95
18.04.2024	37,45	38,45	35,95	35,95
29.08.2024	36,45	37,45	34,95	34,95

Kaynak: Ekonomi ve Enerji Bakanlığı

Tablo B.49: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İhracatı (ABD doları)

Yıllar	Türkiye	Avrupa Birliği Ülkeleri	Diğer Avrupa Ülkeleri	Orta Doğu Ülkeleri	Diğer Ülkeler	Toplam İhracat
2009	38.482.808	13.156.210	1.206.347	13.833.521	4.384.880	71.063.766
2010	44.741.216	11.816.654	3.475.821	31.104.188	5.282.030	96.419.909
2011	61.333.755	9.515.772	1.514.866	36.886.525	10.645.168	119.896.086
2012	58.878.076	8.678.585	1.014.857	39.821.898	9.873.712	116.267.128
2013	62.969.817	9.145.514	2.733.4847	38.472.891	7.359.533	120.681.239
2014	78.446.382	8.304.840	835.323	40.583.800	5.814.745	133.985.090
2015	66.228.637	6.195.715	3.811.828	35.611.170	5.885.294	117.732.644
2016	65.926.162	10.664.066	893.816	23.981.854	4.022.010	105.487.908
2017	63.818.406	8.362.779	1.681.343	22.247.673	9.505.787	105.615.988
2018	52.127.770	10.376.400	2.536.815	26.110.465	9.700.495	100.851.945
2019	43.130.122	2.129.943	2.236.897	30.490.266	4.448.151	82.465.379
2020	49.500.656	7.309.894	10.440.836	31.554.011	7.568.755	106.374.152
2021	63.422.518	8.029.954	6.064.178	33.436.993	23.816.180	134.769.823
2022	67.452.258	17.195.832	1.142.239	36.013.419	18.609.722	140.413.470
2023	126.883.423	19.255.950	967.500	24.646.255	4.484.056	176.237.184

Kaynak: Ticaret Dairesi

Tablo B.50: KKTC'nin Ülke Gruplarına Göre İthalatı (ABD doları)

Yıllar	Türkiye	Avrupa Birliği Ülkeleri	Uzak Doğu Ülkeleri	Diğer Avrupa Ülkeleri	Orta Doğu Ülkeleri	Diğer Ülkeler	Toplam İthalat
2009	923.438.219	205.604.209	87.720.997	30.311.431	52.507.371	26.582.965	1.326.165.192
2010	1.137.378.970	251.285.189	90.266.660	29.873.873	69.000.395	26.375.578	1.604.180.665
2011	1.165.712.306	286.204.302	82.493.886	42.982.735	87.880.256	34.654.478	1.699.927.963
2012	1.234.214.030	247.749.409	81.109.808	28.245.460	81.484.144	31.111.112	1.703.913.963
2013	1.155.334.547	257.018.820	113.400.316	59.110.065	86.239.017	28.323.666	1.699.426.431
2014	995.563.199	238.330.438	125.280.677	70.915.525	75.481.630	33.204.743	1.538.776.212
2015	967.563.226	271.360.515	115.042.857	45.084.868	70.781.057	30.744.861	1.500.577.384
2016	940.845.300	326.806.415	133.943.157	51.872.616	69.557.193	34.165.573	1.557.190.254
2017	1.043.002.512	387.506.424	150.130.828	61.166.015	87.668.520	48.929.706	1.778.404.005
2018	1.068.509.898	356.271.158	149.333.076	90.732.549	100.527.838	50.989.832	1.816.364.351
2019	927.163.386	287.971.697	152.984.913	85.855.064	95.200.820	38.744.575	1.587.920.455
2020	796.336.209	224.715.672	159.347.833	41.763.482	58.582.973	38.888.790	1.319.634.959
2021	988.219.834	235.949.063	140.221.802	58.668.671	102.825.979	46.204.460	1.572.089.809
2022	1.518.645.961	286.977.084	137.906.223	102.250.749	162.949.505	50.189.699	2.258.919.221
2023	1.971.279.640	409.120.379	94.960.644	34.438.520	113.363.272	194.199.552	2.817.362.006

Kaynak: Ticaret Dairesi

Tablo B.51: KKTC'ye Giriş Yapan Yolcuların Limanlara Göre Dağılımı

Yıllar	Ercan	Girne	Gazimağusa	Karpaz	Toplam
2017	1.794.483	71.619	21.668	283	1.888.053
2018	1.968.345	84.974	26.260	382	2.079.961
2019	1.973.844	70.097	24.575	476	2.068.992
2020	426.545	35.766	5.312	24	467.647
2021	575.044	51.815	11.189	103	638.151
2022	1.461.733	138.384	34.140	303	1.634.560
2023	1.943.554	144.053	34.233	433	2.122.273
2024	2.369.796	158.699	27.838	272	2.556.605

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

Tablo B.52: 2023 - 2024 Yıllarında Kara Kapılarından Yapılan Toplam Girişler (Kişi Sayısı)

Uyruk	KKTC		Güney Kıbrıs		Diğer Ülkeler		Toplam	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Ocak	171.463	192.691	227.551	220.486	136.373	121.614	535.387	534.791
Şubat	185.400	232.063	204.371	207.255	123.354	126.036	513.125	565.354
Mart	198.626	215.220	232.786	246.328	153.623	154.647	585.035	616.195
Nisan	207.264	249.837	259.644	244.456	190.717	172.537	657.625	666.830
Mayıs	216.498	221.612	245.851	257.258	191.743	184.618	654.092	663.488
Haziran	220.276	262.505	261.418	259.096	200.782	177.337	682.476	698.938
Temmuz	216.259	258.560	286.660	245.387	220.769	196.793	723.688	700.740
Ağustos	204.394	255.905	315.274	287.764	241.810	215.701	761.478	759.370
Eylül	220.224	269.757	268.529	230.503	206.317	187.923	695.070	688.183
Ekim	209.316	258.147	259.651	224.394	202.086	193.703	671.053	676.244
Kasım	205.102	256.635	240.215	204.615	152.023	144.070	597.340	605.320
Aralık	230.748	288.468	251.458	209.342	138.972	119.861	621.178	617.671
Toplam	2.485.570	2.961.400	3.053.389	2.836.884	2.158.588	1.994.840	7.697.547	7.793.124

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

Tablo B.53: Turistik Konaklama Tesislerinde Konaklayan Kişi Sayısı

Ülkeler	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Türkiye	710.889	776.428	773.936	154.686	265.911	707.284	869.133	1.030.519
KKTC	55.613	49.344	50.560	42.410	64.329	71.812	64.884	67.019
Diğer	348.471	317.434	336.184	68.229	71.276	251.362	307.976	266.509
Genel Toplam	1.114.973	1.143.206	1.160.680	265.325	401.516	1.030.458	1.241.993	1.364.967

Kaynak: Turizm Planlama Dairesi

EK C. NOTLAR

Para Arzı

En geniş anlamıyla ‘Para Arzı’ bir ekonomide belirli bir anda dolanımda bulunan ve para olarak kullanılan araçların toplamını ifade etmektedir. Ülkeden ülkeye

veya zaman içerisinde farklılık gösterse de ‘para arzı’ likidite derecelerine göre M1 (Dar Para Arzı), M2 (Ara Para Arzı) ve M3 (Geniş Para Arzı) şeklinde tanımlanmakta ve aşağıdaki şekilde hesaplanmaktadır.

M1= Dolaşımdaki Para + Bankalardaki Vadesiz Mevduat + KKTC Merkez Bankası’ndaki Mevduat

M2= M1 + Bankalardaki Vadeli Mevduat

M3= M2 + Bankalardaki Resmi Mevduat + KKTC Merkez Bankası’ndaki Diğer Mevduat

Mevduat ve Kredi

Bülten’de yer alan mevduat ve kredi kalemi toplamaları ‘KKTC Bankalar Tek Düzen Hesap Planı’ndaki tanımlara göre hazırlanmıştır.

Banka

Şirketler Yasası ve ‘KKTC Bankacılık Yasası’ altında kurulan bankalar ile yabancı bankaların Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde açılan şubelerini anlatır. Halen KKTC’de faaliyet gösteren toplam 22 mevduat bankası bulunmaktadır.

Bankacılık Sektörü

Yukarıda tanımlanan bankalardan oluşan sektörü ifade etmektedir. Tanıma uygun 22 bankanın haricindeki her türlü finansal kuruluş sektörün dışında tutulmuştur.

Bankacılık Sektörü Parasal Verileri

Sektöre ait parasal büyüklükler, bankaların KKTC Merkez Bankası’na göndermiş oldukları geçici bilançolardan derlenmiştir. Söz konusu bilançolar her

takvim ayının son günü itibarıyla hazırlanmakta ve bankaların o gün itibarıyla bilanço durumlarını göstermektedir. Ancak, Merkez Bankası yapacağı incelemeler neticesinde, bu bilançoların bazı kalemlerinde düzeltmeler talep edebileceğinden dolayı bu bilançolar ‘Geçici’ olarak kabul edilmektedir.

Bültenle İlgili Diğer Hususlar

Bülten’de bankacılıkla ilgili veriler, genellikle aylık, üç aylık ve yıllık bazda düzenlenmiştir. Bankacılık sektörü ile ilgili söz konusu aylık veriler, aynı zamanda Bankamızın resmi internet sitesinde (www.kktcmerkezbankasi.org) yayınlanmaktadır.

Bankacılık verileri geçici bilançolardan derlendiğinden dolayı, Bankamız söz konusu mali verilerin doğruluğunu garanti etmemekte ve tamamen bilgi amaçlı yayınlanan bu verilerle ilgili hiçbir sorumluluk üstlenmemektedir. Ayrıca Bankamız, söz konusu verilerde önceden haber vermeden kısmen veya tamamen değişiklik/düzeltilme yapma hakkını saklı tutmaktadır. Bu nedenle, Bülten’de yer alan dönemsel bir bilgi, önceki veya sonraki bültenlerde çeşitli sebeplerle meydana gelecek güncellemeler sonucunda değişikliğe uğrayabilir.

KKTC Merkez Bankası

Bülten 2024/IV

Bilgi ve Önerileriniz için: <http://www.kktcmerkezbankasi.org>